

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni Kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chęmiński.
za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 13 Wydanie P

Poznań, środa dnia 1 stycznia 1936

Rok 31

Polska w roku 1935

Nasze stanowisko

O rozwoju w Polsce stosunków wewnętrznych - politycznych w roku 1935 można powiedzieć, że pewne procesy rok miniony doprowadził do stanu dojrzałego, do punktu szczytowego, że inne natomiast pchnął wprawdzie znacznie naprzód, rozwiązanie odnośnych zagadnień pozostawiając jednak przyszłości.

W pierwszej połowie minionego roku obóz rządowy sformułował i przeprowadził na terenie parlamentarnym — wiadomo, w jakich warunkach — ustawę konstytucyjną oraz ordynację wyborczą. Celem ich było utwierdzenie się przy władzy obozu rządowego, który w ustawodawstwie tem wypowiedział się w całej pełni.

Cel wspomniany, a skutek tego i same ustawy ustrojowe zostały przez niezależną opinię publiczną ocenione stanowczo ujemnie. Obóz narodowy przeciwstawił im żądanie organizacji państwa narodowego, opartego o żywe, twórcze siły narodu polskiego.

Z tamtej strony twierdzono lekceważąco, że obóz narodowy nie ma rzekomo szerszych i głębszych podstaw w społeczeństwie, a zadokumentowaniem „silnych rządów” miały być rozwiązane rady miejskie o przewadze żywiołów narodowych, liczne aresztowania, procesy polityczne i — bezprozowa Bereza.

Ale odpowiedź na to wszystko, a przede wszystkim na „sanacyjne” ustawy ustrojowe, padła 8 września w wyborach sejmowych w sposób tak dobitny, że stała się ona plebiscytem, wręcz drugoczącym system „sanacyjny”. Tak drugoczącym, że źródła oficjalne zaniechały ogłoszenia całokształtu danych statystycznych o wyniku wyborów.

Jak owe ustawy ustrojowe były pełnym wyrazem myśli i dążeń politycznych obozu rządowego, tak przynajmniej większość tych, co się w wyborach sejmowych od głosowania całkiem wstrzymali, oraz tych, co rzucili umyślnie kartki nieważne, była niemniej pełną, zupełnie już bez niedomówień, odpowiedzią manifestacyjną, daną „sanacyjnemu” systemowi politycznemu.

Cios ten ugodził w obóz rządowy tem dotkliwiej, że cztery miesiące przedtem, w dziewiątą rocznicę wybuchu rewolucji majowej, został on wstrząśnięty od stóp do głów zgonem Józefa Piłsudskiego, który zastępował mu program, i który autorytetem swym utrzymywał równowagę tak ideowo, politycznie i społecznie rozbieżnych elementów Bezpартyjnego Bloku Współpracy z Rządem. Po utracie swego wodza Piłsudskiego i po kompromitacji wyborów sejmowych, Blok Bezpартyjny przestał żyć faktycznie, a wkrótce i formalnie; różnorodne zaś czynniki, w skład jego dotąd wchodzące, poczęły się dzielić na szereg grup o sprzecznej ideologii, jeżeli to ideologią nazwać można

Proces rozkładu „sanacji” nie pogłębił się jednak jeszcze w tym stopniu, by nie była ona zdolną do prób ratowania się w takiej lub innej postaci. Za próbę taką uważamy rząd obecny, który postawił sobie za zadanie „odrobienie” błędów uprzednich rządów „sanacyjnych” w dziedzinie gospodarczej i skarbowej.

Jakie tego będą wyniki dla skarbu państwa i dla gospodarstwa narodowego, — co wytrzyma społeczeństwo, okaże się. Że jednak w żadnym razie narodowo uświadomione masy społeczeństwa nie zbroczą z dotychczasowych torów, to jest pewnikiem mocnym, i pod tym względem — nie potrzeba być prorokiem, by to przewidzieć — rozwój wypadków wewnętrzno-politycznych w roku następnym będzie prostą i zdecydowaną konsekwencją ewolucji roku minionego i będzie parli ku swemu punktowi szczytowemu, ku ostatecznemu zasadniczemu rozwiązaniu zagadnienia ustroju i rządów, któreby odpowiadało polskiemu światopoglądowi narodowemu.

Temu dążeniu służyło i służyć będzie pismo nasze. Służyło ono i służyć będzie idei narodowej, pozatem nikomu.

Praca dla idei tej i walka o jej zwycięstwo była — w zmieniających się warunkach polskiego bytu narodowego — zawsze, w toku lat blisko trzydziestu, treścią wszystkich naszych poczynań i wysiłków, była — według zasadniczych założeń twórców wydawnictwa naszego — od samego początku i pozostała na stałe racją bytu „Kurjera Poznańskiego”.

Zgodnie też z temi założeniami zasadniczymi, uważamy się i uważać się nie przestaniemy za warsztat myśli politycznej, kierującej się nie jakimś uczuciowym fanatyzmem, ale trzeźwością sądu, realizmem rozumowania i — dobrą pamięcią historyczną w odniesieniu do zagadnienia niemieckiego.

Nietylko odrzucamy politykę złudzeń i słabości obozu rządowego, ale nie umiemy też i nie chcemy patrzeć na stosunek Niemiec do Polski pod jednostronnym tylko kątem widzenia odnoszenia się Niemiec do Żydów. Przeciwnie, podkreślaliśmy na tem miejscu nieraz, że wzrost tężyzny narodu niemieckiego przez antysemityzm i nacjonalizm jest dla Polski podwójnie niebezpieczny, gdy u nas polityka oficjalna popiera Żydów, a żywioły narodowe, jak tylko może, politycznie zwalcza i gospodarczo niszczy.

Zarazem ujawniamy rozwój ruchu niemieckiego na ziemiach naszych zachodnich i uświadamiamy polskiej opinii publicznej, że w konsekwencji polsko-niemieckiej „przyjaźni” nietylko przerwał się proces dobrowolnej u nas asymilacji Niemców, ale rozpo-

czął się ich planowy, śmiały, niczem się już nie krępujący wysiłek ofensywny pod znakiem hitleryzmu i w związku z Rzeszą Niemiecką.

Jak w sprawie niemieckiej widzimy najważniejsze dla Polski zagadnienie polityki zagranicznej, tak za sprawę, decydującą o rozwoju naszych stosunków wewnętrznych: politycznych, gospodarczych i kulturalnych, uważamy kwestję żydowską.

Nie wahamy się powiedzieć, że od jej właściwego, śmiałego a mądrego rozwiązania zależeć będzie wewnętrzna niepodległość narodu polskiego, jego zdolność sprostaną przeciwnościom zewnętrznym.

Są niestety nawet w sferach, od których miałoby się prawo, wymagać czego innego, czynniki, które powyższej prawdy nie rozumieją w pełni i usiłują siebie i innych zagadać komunalami „humanitarnymi”, jakgdyby rozważaniem i dyskusji podlegać mógł obowiązek narodu ratowania własnego swego bytu.

A tak rzecz stoi, nie inaczej: mamy do wyboru między spełnieniem elementarnego patriotycznego obowiązku wobec Polski przez złamanie i wyzbycie się Żydów, którzy ją niszczą i ujarzmiają, a służeniem interesom żydowskim. Trzeciej ewentualności nie ma.

Obóz narodowy ma na oku dobro

Europa w roku 1935

Po wielu żmudnych przygotowań, grożących jeszcze w ostatniej chwili rozbiemem rokowań francusko-włoskich, jechał dnia 3 stycznia 1935 minister Laval do Rzymu. Wizyta ta, owoc długich rokowań między Paryżem i Rzymem, oznaczała pojednanie dwóch sióstr łacińskich. Zapomniane były obopólne żale ery powersalskiej. Sprzymierzeńcy z czasów wielkiej wojny wkraczali na progę nowego roku w okręś przyjaźni i zaufania.

A ponieważ spoidłem odnowionej przyjaźni aljanckiej było odradzające się widmo potęgi Niemiec — w danej chwili o zamach Trzeciej Rzeszy na stan rzeczy w Europie środkowej — musiał, prędzej czy później, przystąpić do owej ugody parysko-rzymskiej trzeci jeszcze sprzymierzeniec z czasów wojny — Wielka Brytania, rozumiejący groźbę faktu, że „granice Anglii nie leżą już nad Kanalem, lecz nad Renem”.

To też zaledwie minęły od układu francusko-włoskiego cztery tygodnie, jak min. Laval w towarzystwie premiera Francji Flandina, jechał do Londynu, by wydać wspólny „komunikat” francusko-brytyjski o przyjaźni i jednolitej linii politycznej. Było to memento w kierunku Berlina. Była to wskazówka, że Anglia powraca do roli aktywnej na kontynencie i staje w szeregu tych, co utrwalić chcą pokój na zasadach obecnego stanu rzeczy.

I byłby może rok 1935 poszedł pokojowymi torami przyjaźni francusko-włosko-brytyjskiej, koncentrując cały wysiłek dyplomatyczny mocarstw za-

Polski, a nie interes Żydów. Kto w tej dla Polski nawewnątrz najniebezpieczniejszej sprawie nie jest z nami, ten idzie przeciwko nam.

Za zadanie nie mniej ważne od walki z żydostwem w dziedzinie politycznej i gospodarczej uważamy przeciwstawianie się wpływowi rozkładowemu umysłowości żydowskiej na polskie życie kulturalne.

Wpływ destruktywny mentalności żydowskiej przybiera formy najprzeróżniejsze i sięga do najgłębszych podstaw naszego życia duchowego. Tylko bezwzględne rwanie chwastu i dbanie o czystość oraz o urodzajność gleby rodzimej może twórczość polską w dziedzinie kultury umysłowej dźwignąć na wyżyny właściwe.

„Kurjer Poznański” pracuje w miarę swych sił nad wzbudzeniem i pogłębieniem u czytelników szczerego interesowania się zagadnieniami kulturalnymi. Zorganizował współpracownictwo w tej dziedzinie pierwszorzędnych piór polskich. Poświęca sprawom tym liczne stronicie, a nieraz i miejsce czołowe. Porusza — obok przedmiotów z wyżyn naukowych, literackich i artystycznych — także zagadnienia kulturalne, związane z życiem codziennym.

Ruch bowiem narodowy, to dla nas nie walka tylko o chleb powszedni dla Polaków, to nie propaganda tylko właściwych zasad politycznych, to szeroki i głęboki prad ideowy, obejmujący całokształt polskiego życia zbiorowego i indywidualnego, — życia moralnego i kulturalnego nie na ostatnim miejscu.

Taki był dotychczas szlak myśli i działania „Kurjera Poznańskiego”; tym torem pójdzie on i nadal.

chodnich na groźbę zbrojeń niemieckich, gdyby nie nagle widmo powikłań w Abisynji, zmieniające obraz sytuacji europejskiej do niepoznania.

Jeszcze w maju, gdy Mussolini gościł ministrów Francji i Anglii na uroczystej Isola Bella, mogło się zdawać, że jednolity front trojga państw, t. zw. front Stresy, nie ma innych trosk, jak obronę pokoju europejskiego przed rosnącymi siłami Trzeciej Rzeszy. Codo-piero wydał Hitler ustawę o powszechnej służbie wojskowej, przekreślając tem postanowienia traktatu wersalskiego. Göring odbywał manewry lotnicze, dając dowód, że przygotowania zbrojne Rzeszy już oddawna były w biegu.

Układ morski angielsko-niemiecki — odpowiedź Wielkiej Brytanji na tajne postanowienia morskie francusko-włoskie, zawarte w styczniu w Rzymie — otwierał przyszłość dla silnej marynarki niemieckiej. Stresa wspólnie z Ligą Narodów miałyby w ciągu roku aż po uszy pracy, aby namową, targami lub wspólną groźbą próbować powstrzymać dalszy rozwój zbrojeń niemieckich.

Tymczasem nie zdążył się jeszcze skryształizować odruch wspólny przeciw Niemcom, gdy ciężkie chmury ukazują się na zupełnie innym odcinku nieba politycznego — na włosko-abisynjskim, odwracając nagle uwagę od kontynentu europejskiego.

Wypadki biegają szybko. Incydent graniczny między posterunkami wło-

(Dokończenie na stronie 3-ciej.)

Atak Tardieu na politykę Anglii

Ostry list, potępiający pos. Reynaud — Oświadczenie się za rządem Laval — Tardieu prezesem centrum republikańskiego?

Paryż. (PAT) Różnice zdań, jakie istnieją w łonie pewnych ugrupowań w sprawie stosunku do zasadniczych zagadnień polityki międzynarodowej, zaczynają coraz bardziej pogłębiać się.

Zastępuje na specjalną uwagę ustąpienie z centrum republikańskiego przez Tardieu, który wystosował na ręce pos. Reynaud, jako przewodniczącego grupy, list, podając przyczyny swego postępowania. Tardieu twierdzi, iż od dawna nie zgadzał się z niektórymi wystąpieniami grupy, a w szczególności z kampanią za dewaluacją franka. Obecnie nie może się również zgodzić z poglądami na politykę zagraniczną. Z przemówienia Reynaud wynika bowiem, że całe zagadnienie sprowadza się do wyboru pomiędzy Włochami, które dopuściły do naruszenia paktu Ligi Narodów, a W. Brytanią, strzegącą paktu. Istota sprawy tkwi jednak gdzieś indziej. Wynika ona z tego, że chciano stosować sankcje przed uprzedzeniem ich zorganizowaniem.

Były premier atakuje następnie w ostrych słowach Anglię, twierdząc, że ponosi ona odpowiedzialność za niezorganizowanie sankcji, przypominając, że wskutek stanowiska Londynu nie udało się doprowadzić do tego w swoim czasie, pomimo wysiłków gabinetów Herriota i Tardieu. W. Brytania do brze rozumiała bezskuteczność i niebezpieczeństwo niezorganizowanych sankcji, zawsze też sprzeciwiała się ich stosowaniu, a w lutym 1933 r. sir John Simon jako ówczesny minister spraw zagranicznych oświadczył, że nie dopuści do wciągnięcia Anglii w wojnę z powodu sprawy mandzurskiej.

Od tego czasu zmieniła zdanie. Francja jednak musi przyznać, że zmiana ta jest niesprawiedliwa w stosunkach do Włoch, stanowiąc niebezpieczeństwo dla pokoju i grożąc bankructwem paktu Ligi Narodów. Groźba zgóry zorganizowanych sankcji może bowiem przeszkodzić wybuchowi wojny. Natomiast sankcje, stosowane tylko częściowo, mogą doprowadzić do wojny. Rząd Laval pragnie niedopu-

ścić do tego niebezpieczeństwa i dlatego trzeba go obecnie popierać.

List ten wywołał wielkie wrażenie w kołach politycznych. Prawdopodobnie wskutek ustąpienia Tardieu, Reynaud ponownie podał się do dymisji ze stanowiska przewodniczącego grupy parlamentarnej centrum republikańskiego.

Obecnie jeszcze nie wiadomo, co zrobią wszyscy członkowie ugrupowania. Jeśli wierzyć informacjom „L'Ordre”, istnieją jednak w łonie centrum repu-

blikańskiego nawet pewne tendencje, zmierzające do wykluczenia pos. Reynaud z grona członków tej grupy.

Paryż. (Tel. wł.) Na przewodniczącego centrum republikańskiego w izbie prawdopodobnie powołany zostanie były premier Tardieu. Zarząd frakcji po dłuższej dyskusji przyjął dymisję dotychczasowego przewodniczącego, Reynauda.

Tardieu nie wyraził swej zgody na objęcie proponowanego stanowiska.

Wybory francuskie w marcu?

Paryż. (PAT) Duże wrażenie w kołach politycznych wywołało ostateczne potwierdzenie wiadomości o przyspieszeniu daty wyborów do ciał ustawodawczych, które miałyby się odbyć w końcu marca.

„Figaro” podał że wybory odbędą się 4 kwietnia zrazu temu zaprzeczano jednak już niebawem oficjalnie po-

twierdzono, wskazując jeszcze wcześniejszą datę, bowiem koniec marca.

Ponieważ wybory początkowo przewidywano na maj, oznaczałoby to przyspieszenie kampanii o półtora miesiąca. Fakt ten niewątpliwie będzie miał pewne znaczenie i dla układu położenia wewnątrzno-politycznej.

Stosowanie amnestii

Warszawa. (Tel. wł.) Min. spraw wewnętrznych wydał okólnik, zawierający wskazówki w sprawie stosowania amnestii do wykroczeń, ściganych w drodze administracyjnej.

Amnestia dotyczy wykroczeń, należących do zakresu władz administracyjnych, a dokonanych przed 11 listopada br. Puszczą się je w niepamięć i przebacza, przyczem kary w całości albo częściowo niewykonane darowuje się. Amnestja ma zastosowanie nawet w wypadkach, jeżeli kary wymierzono po 10 listopada. Wyłączone są natomiast wykroczenia z art. 46 prawa

o bronii z r. 1932.

O ile chodzi o sprawy, w których zapadło już prawomocne orzeczenie władz administracyjnych i których wykonanie kar zarządzono lub rozpoczęto, władze administracyjne mają zarządzić wstrzymanie wykonania, a przy karach już rozpoczętych zarządzić niezwłocznie zwolnienie skazanego, lub wstrzymać ściąganie grzywien.

Co do osób skazanych przez władze administracyjne i odbywających karę aresztu w więzieniach, odpowiednie zarządzenie wydadzą prokuratorzy.

Ostatni akt procesu Stawiskiego

Paryż. (PAT) Prokurator Fernand Rouse, oskarżający w procesie Stawiskiego, zakończył wczoraj swe przemówienie, podtrzymując wszystkie zarzuty oskarżenia, obarczając w szczególności odpowiedzialnością b. mera Bajonne, pos. Garata, jako jednego ze współwinnych w fałszerstwach. Prokurator domagał się również zastosowania wszystkich rygorów prawa do b. dyrektora dziennika „Volonte”, Du-

bary, który kilkakrotnie w czasie rozprawy usiłował udowodnić, iż jest tylko kozłem ofiarnym w tym procesie.

Sensacją było zrzeczenie się oskarżenia w stosunku do dwóch podsądnych, dziennikarzy Kamila Aymarda i Levi. Należy podkreślić, iż Aymard był naczelnym redaktorem „La Liberté”, a Levi naczelnym dyrektorem dziennika „Rempart”.

Ulewne deszcze i powodzie

Londyn. (PAT) Deszcze padają w dalszym ciągu, a woda na Tamizie osiągnęła wysokość z czasów wielkiej powodzi, jaka nawiedziła Londyn i okolice w r. 1929.

Na wybrzeżu morskim panuje tak silna burza, że niektóre statki musiały zawinąć do portu.

Grenoble. (PAT) Ulewne deszcze, jakie przeszły ostatnio nad ob-

szarem alpejskim, wyrządziły znaczne szkody. Wezbrane potoki wylały w licznych miejscach.

Szosa, wiodąca z Grenoble do przełęczy Lautaret, została uszkodzona na przestrzeni 30 metrów. W górnych Alpach wezbrany potok zniósł most. — Wskutek osunięcia się skał komunikacja pomiędzy Embrun i Briancon została przerwana.

Ugaszony ogień

Warszawa. (Tel. wł.) Dzisiejszej nocy o godz. pierwszej wybuchł pożar w centrali Muzeum Narodowego w pałacu Potockich na Krak. Przedmieściu w lokalu, gdzie mieści się Akademia Literatury.

Cztery oddziały straży w ciągu 2 godzin pożar ugasiły. Z nieznanych przyczyn zajęła się podłoga. (w)

Spotkał ich zawód

Warszawa. (Tel. wł.) Złodzieje zrobili nocną wyprawę na kasę Tow. Księgarń Kolejowych „Ruch” przy ul. Jerozolimskiej.

Po obezwładnieniu dozorców przystąpili do rozbicia znajdujących się w lokalach kas ogniotrwałych. Zdolali rozpruć dwie, w których znajdowały się dokumenty i księgi buchalteryjne, poczem zbiegli przed przyjściem pierwszych pracowników, przychodzących do biur już przed godz. 3.

wów z podatku, płaconego przez transporty samochodowe.

Budżet na r. 1934-35 został zamknięty deficytem 2 miljardy 30 milionów lirów, z czego 975 milionów stanowią nadzwyczajne wydatki na kampanię w Afryce wschodniej.

Pożar w fabryce wagonów

Londyn. (Tel. wł.) Serja pożarów i nieszczęśliwych wypadków, jakie wydarzyły się w Anglii w ciągu poniedziałku, pomnożona została w południe o olbrzymi pożar w mieście garnizonowym Aldershot. Pastwą płomieni padła fabryka wagonów Abbotta Ltd.

Przy pracach ratunkowych wybuchły z wielkim hukiem butle z tlenem, zamieniając halę warsztatową na kupę gruzów. Zniszczonych zostało 50 (według innych danych tylko 20) wozów. Przez zniszczenie budynków fabrycznych kilkuset robotników utraciło na pewien czas pracę.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 31. 12. 1935 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych obracano mniejsze ilości pożyczek — bez kwalifikacji do notowania.

W papierach lokacyjnych P. Z. K. nie doszło również do obrotu.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych płacono za Bank Cukrownictwa 64,— oraz za Hotel Bristol 312½.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę.

Akcie bankowe i przemysłowe

Bank Cukrownictwa 64,— P. Hotel Bristol w Warszawie 312,50 P.

Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 31. 12. 1935 r.

Warunki: Handel hurtowy paritet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

STANDARTY:

1) żyto	715 g/l.
2) pszenica	756 g/l.
3) owses	420 g/l.

Ceny orientacyjne:

Żyto (Usp. ob. stałe)	12,25 — 12,50
Pszenica (Usp. ob. stałe)	17,00 — 17,25
Jęczmień browarowy	14,25 — 15,25
Usp. ob. spokojne	
Jęczmień 700—725 g/l.	13,75 — 14,25
Jęczmień 670—680 g/l.	13,25 — 13,50
Usp. ob. spokojne	
Owies (Usp. ob. spokojne)	13,75 — 14,25

Mak	
żytnia wyciąg 0-30% wł. w.	18,75 — 19,00
żytnia gat. I 0-45% wł. w.	18,25 — 18,75
żytnia gat. I 0-55% wł. w.	17,50 — 18,25
żytnia gat. II 45-55% wł. w.	14,25 — 15,25

Usp. ob. stałe	
pszena gat. IA 0-20% wł. w.	28,75 — 30,50
pszena kat. IB 0-45% wł. w.	28,00 — 28,50
pszena gat. IC 0-55% wł. w.	27,00 — 27,50
pszena gat. ID 0-60% wł. w.	26,50 — 27,00
pszena gat. IE 0-65% wł. w.	25,50 — 26,00
pszen. gat. IIA 20-55% wł. w.	25,00 — 25,50
pszen. gat. IIB 20-65% wł. w.	24,50 — 25,00
pszen. gat. IID 45-65% wł. w.	22,00 — 22,50
pszen. gat. IIF 55-65% wł. w.	20,00 — 20,50
pszen. gat. IIG 60-65% wł. w.	18,50 — 19,00

Usp. ob. stałe	
Otręby żytnie stand.	9,50 — 10,00
Otręby pszen. grube stand.	10,50 — 11,00
Otręby pszenne średnie st.	9,50 — 10,25
Otręby jęczmienne	9,75 — 11,00
Rzepak zimowy	41,00 — 42,00
Rzepak zimowy	40,00 — 41,00
Siemię lniane	36,00 — 38,00
Gorczyca	37,00 — 39,00
Wyka latowa	22,00 — 24,00
Peluszka	24,00 — 27,00
Groch Viktorja	24,00 — 29,00
Groch Folgera	22,00 — 24,00
Łubin niebieski	9,50 — 10,00
Łubin żółty	11,00 — 11,50
Seradela	22,00 — 25,00
Mak niebieski	64,00 — 66,00
Koniczyna czerw. surowa	100,00 — 110,00
Konicz. czerw. 95-97% czyst.	120,00 — 130,00
Koniczyna biała	75,00 — 110,00
Koniczyna szwedzka	170,00 — 195,00
Koniczyna żółta odłuszczona	65,00 — 75,00
Przełot	75,00 — 90,00

Ziemniaki fabr. za kilo %	20
Makuch lnian. w taflach	16,50 — 16,75
Makuch rzepakowy w tafl.	13,50 — 13,75
Makuch słon. w tafl. 42/43%	18,50 — 19,00
Srut Soja	21,00 — 22,00
Słoma pszena luzem	2,20 — 2,45
„ pszena prasowana	2,70 — 2,95
„ żytnia luzem	2,40 — 2,65
„ żytnia prasowana	2,90 — 3,15
„ owsiana luzem	2,75 — 3,00
„ owsiana prasowana	3,25 — 3,50
„ jęczmienna luzem	2,20 — 2,45
„ jęczmienna prasow.	2,70 — 2,95
Siano zwykłe luzem	5,75 — 6,25
„ zwykłe prasowane	6,25 — 6,75
„ nadnoteckie luzem	6,50 — 7,00
„ nadnoteckie pras.	7,50 — 8,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Ogólny obrót: 2765,3 tonn, w tym żyta 1187 tonn, pszenicy 379 tonn, jęczmienia 281 tonn, owsa 161 tonn.

Wiadomości

Lindberg przybył do Liverpoolu, lecz nie zatrzymał się w żadnym z większych hoteli miasta. Ogólnie przypuszczają, iż uda się on bezpośrednio do Londynu.

Donoszą z Kairu, że lotnik francuski Klein, ranny w katastrofie lotniczej w pobliżu Uadi Halfa w Sudanie egipskim, zmarł. Drugi lotnik, Pharabod, któremu Klein towarzyszył, jak już donosiliśmy, zginął na miejscu.

Cyfry wywozu nafty i innych surowców ze Stanów Zjednoczonych do portów włoskich wzrosły gwałtownie w listopadzie i w pierwszej połowie grudnia. Sekretarz stanu Hull spodziewa się, że kongres, po zaznajomieniu się z nimi, uchwali na żądanie Roosevelta rezolucję o ścisłym stosowaniu kontroli nad wywozem nafty do Włoch.

Niemieckie Biuro Informacyjne donosi z Tokio, że japońskie koła wojskowe otrzymały wiadomości ze źródeł miarodajnych o zawarciu tajnego układu wojskowego pomiędzy ZSRR a Mongolia zewnętrzną.

Europa w roku 1935

(Dokończenie ze strony 1-szej.)

skimi i etjopskimi przy oazie Ualual rozwija się do rozmiarów konfliktu między państwami. Z Genui, Trjestu i Neapolu wyruszają coraz liczniejsze zastępy wojska i czarnych koszul do Erytrei. Płomienne mowy dyktatora Włoch podniecają naród do walki o ziemię, której narodowi włoskiemu brak. Faszystowskie idee ekspansji prą ku zdobyciu kolonii afrykańskich. Abisynja, jako członek Ligi Narodów, apeluje do Genewy o pomoc.

Nastają krytyczne chwile dla „frontu Stresy”. Powołany do życia kilka miesięcy temu, by stać na straży pokoju i służyć ochronie granic terytorialnych traktatu wersalskiego, nie zdążył nawet wypróbować sił w Europie, gdy usunięcie się zeń jednego z uczestników grozi unicestwieniem całego dzieła. Anglia przeciw temu prote-

tuje i dla wzmocnienia akcji mobilizuje Ligę Narodów.

Francja — acz związana niedawnymi układami rzymskimi — waha się między Rzymem i Londynem, dając ostatecznie przez usta Lavala historyczne „tak” John Bullowi. Odżywa dawna „ententa” francusko-angielska. Włochy są osaczone przez system sankcyj gospodarczych, które prócz dotkliwej izolacji politycznej, zaczynają wpływać hamująco na rozwój sytuacji wojskowej na froncie abisyńskim.

Bilans trzech pierwszych miesięcy kampanji włoskiej przeciw Abisynji przedstawia się w postaci zajęcia około 100-kilometrowego pasa granicznego wzdłuż kolonii Erytrei oraz szeregu oaz na pustynnym froncie południowym, tudzież silnej akcji propagandowej dowództwa włoskiego, zmierzającej do odśrodkowania na pogranicze szczepów abisyńskie, luźno tylko po-

porządkowane Adis Abebie. Ale dłuższe trwanie kampanji włoskiej, zwłaszcza gdyby się przeciągnęła poprzez następną porę deszczową, może nastreścić coraz większe trudności przy zaopatrywaniu żołnierza i utrzymaniu nastrojów w narodzie, który spodziewał się rychłego zwycięstwa.

Co się tyczy oddźwięków wojny abisyńskiej na sytuację w Europie, najsilniej uwydatnia się wpływ wojny na położenie w Europie środkowej. Odwołanie wojsk włoskich z granicy austriackiej osłabia zarazem wpływy Rzymu w Austrii, wzmacniając automatycznie szanse polityki Berlina. Odskierowanie uwagi wielkich mocarstw oraz Ligi Narodów na ekspansję włoską w Afryce, osłabia czujność świata w stosunku do zbrojeń niemieckich i niemieckich zamierzeń.

Dlatego to na przełomie nowego roku 1936 polska myśl polityczna tem baczniejszą zwracać musi uwagę na rozwój stosunków międzynarodowych oraz na wszystko, co się dzieje w Rzeszy Niemieckiej, a wzmacnia w sposób tak niebezpieczny siły narodu niemieckiego.

Pg 2153-C. 820

Położenie gospodarcze Polski i Wielkopolski w roku 1935

Wyjątkowo trudne zadanie ma publicysta, mający dokonać zwięzłego, lecz treściwego przeglądu konjunktury gospodarczej w Polsce w roku 1935. Dostępne dlań materiały statystyczne i obliczenia indeksowe obejmują okres pierwszych 10-ciu miesięcy roku sprawozdawczego. Normalnie wystarczyłoby to całkowicie do naszkicowania obrazu konjunktury całorocznej. Jednak w roku bieżącym zupełnie to nie wystarczy!

Wszak właśnie na dwa ostatnie miesiące, na listopad i grudzień, przypadają brzmienne w skutki wydarzenia z zakresu polityki gospodarczej i skarbowej: rozwiązanie kilkudziesięciu karteli, obniżenie taryfy przewozowej, akcja obniżania cen przemysłowych, wprowadzenie podwyżek podatkowych i z tem związane przekształcenie czynników, wpływających na siłę nabywczą społeczeństwa, obniżenie komornego itd., itd...

Jak te wszystkie wydarzenia odbiły się na położeniu gospodarczym, nie wiemy i w tej chwili nie jesteśmy w stanie wymierzyć skutków polityki wicepremiera Kwiatkowskiego. Z konieczności więc zmuszeni jesteśmy obrazować położenie gospodarcze Polski w pierwszych 10-ciu miesiącach roku sprawozdawczego.

Oto, jak — najogólniej rzeczy biorąc — ono się przedstawiało:

Rolnictwo

Rok 1935 był dla rolnictwa rokiem nieurodzaju. W Polsce zbiory wypadły gorzej od zbiorów 1934 r. Pszenicy było mniej o 3,9 proc., żyta o 1,3 proc., jęczmienia o 1,7 proc. Jedynie owies utrzymał się na poziomie 1934 r. Ubytek głównych zbóż nie został wyrównany tak, jak w ubiegłym roku przez urodzaj ziemniaków; zbiór ziemniaków uległ bowiem stosunkowo najsilniejszemu skurczeniu, będąc mniejszym o 12,2 proc. od zeszłorocznego.

Na szczęście, spodziewana zniżka cen na początku kampanji nie wystąpiła w ostrej formie. Szczęśliwy ten stan rzeczy wywołany został z jednej strony przez silną tendencję na rynkach światowych, z drugiej zaś strony przez ograniczenie nacisku na rolników ze strony państwa i wierzycieli. Mimo to wskaźnik cen zbożowych za październik 1935 (1928 = 100) jest niższy (33) od zeszłorocznego (37,1).

Inaczej przedstawiała się sytuacja na rynku produktów hodowlanych. Tutaj wskaźnik cen wykazuje wzrost, gdy bowiem w październiku 1934 r. indeks wynosił 34,8, to w tym samym miesiącu 1935 r. wynosił 40,4.

W związku z wyższym poziomem cen hodowlanych i polepszeniem sytuacji producenta rolnego w zakresie obsługi długów i podatków, położenie rolnictwa na ogół nieco się polepszyło. Nie można tego, niestety, powiedzieć o rolnictwie wielkopolskim, które po raz drugi zostało nawiedzone przez niebywałą suszę. W związku z tem woj. poznańskie zostało uznane jako „teren dotknięty klęską”.

Produkcja przemysłowa w r. 1935 stała pod znakiem lekkiego ożywienia.

Wskaźnik produkcji stwierdza lekką poprawę, rejestruje bowiem wzrost (1928 = 100) z 63,7 w październiku 1934 r. do 68,5 w tymże miesiącu 1935 roku.

W tym samym czasie ilość czynnych zakładów przemysłowych w Polsce) zatrudniających 20 i więcej robotników) wzrosła z 4.064 do 4.221, zaś ilość zakładów przemysłowych nieczynnych zmalała z 1.216 na 994.

Wzrost produkcji dóbr wytwórczych (58,3 w październiku 1934 r. do 66,3 w tymże miesiącu 1935 r.) stanowił stopniowe dostosowywanie się poszczególnych dziedzin wytwórczości do zwiększonych nieco rozmiarów inwestycji.

W porównaniu z zeszłym rokiem wzrost w przemyśle metalowym pozostał znacznie większy, niż w mineralnym, co zapewne wiąże się z silnym zwiększeniem się inwestycji maszynowych, oraz ze zmienionym charakterem budownictwa, mianowicie z powiększonym udziałem budowy większych obiektów.

W ostatnich miesiącach lekko osłabła wytwórczość dóbr spożycia, co szczególnie żywo zauważono w przemyśle włókienniczym i odzieżowym. W pozostałych gałęziach produkcji dóbr spożycia (przemysł skórny, papierniczy, poligraficzny, spożywczy) wytwórczość w porównaniu z ubiegłym rokiem nie wykazała poważniejszych zmian.

Podczas gdy przemysł w innych województwach ma powody, by roku 1935 nie nazywać złym, to przemysł wielkopolski, niestety, nie może podzielać tego poglądu, gdyż położenie jego uległo dalszemu pogorszeniu. Różne o tem świadczą fakty. Dla przykładu zwróćmy uwagę na fakt, iż podczas gdy w innych dzielnicach kraju liczba przedsiębiorstw przemysłowych wzrosła (jak widzieliśmy powyżej), to w Wielkopolce ilość fabryk zmalała dość znacznie. Mianowicie z r. 1934 na r. 1935 spadła ilość placówek przemysłowych w Wielkopolsce w I-iej kategorii z 19 na 18, w II-iej z 9 na 8, w IV-tej z 183 na 146, w V-tej z 378 na 363, oraz w VI-tej z 884 na 833. Tylko w III-ciej kat. ilość przedsiębiorstw przemysłowych wzrosła z 18 na 25.

Handel

Jeśli chodzi o rynek wewnętrzny, stwierdzić należy, że w większej połaci kraju spożycie ludności rolniczej wzrosło, niewątpliwie pod wpływem powyżej naszkicowanych przyczyn konjunkturalnych (osłabienie nacisku egzekucyjnego i poprawa cen hodowlanych, z czego skorzystały głównie masy włościańskie.) Natomiast spożycie ludności miejskiej, które w pierwszych 11-u miesiącach roku sprawozdawczego nie wykazywało większych wahań, uległo w grudniu skurczeniu w związku z wprowadzeniem nowego podatku, który dotkliwie odbił się na interesach konsumentów miejskich. Z tego powodu utarg gwiazdkowy kupiectwa, za nielicznymi wyjątkami, był znacznie gorszy w r. 1935, niż w r. 1934.

Spadek cen nie wyrównał ubytku siły nabywczej spożyciwców miejskich, gdyż był nieproporcjonalnie niższy. Wskaźnik cen wyrobów gotowych od października 1934 r. do tegoż miesiąca 1935 r. wyrażał się w 1,4 punktach (z 62 na 60,6). Ponieważ większa część woj. poznańskiego dotknięta została drugi rok z rzędu klęską posuchy, więc i na odcinku handlu nie można było zdyskontować korzyści, jakie w innych okolicach wyciągnięto ze wzrostu spożycia ludności wiejskiej.

Handel zagraniczny Polski w r. 1935 wykazuje znaczne pogorszenie w porównaniu z r. 1934. W jedenastu miesiącach r. b. wywóz nasz spadł na 838.687 tys. złotych (w miesiącach I—XI 1934 r. = 893.160 tys. zł), natomiast przywóz nasz wzrósł do 781.534 tys. zł (w miesiącach I—XI 1934 r. = 732.594). Wprawdzie zdołaliśmy utrzymać saldo dodatnie w bilansie handlowym (+ 57.153 tys. zł), ale było ono znacznie mniejsze, niż w r. 1934 (I—XI 1934 r. = + 160.566 tys. zł).

Rynek pieniężny

Tendencja na rynku pieniężnym w roku sprawozdawczym nie było jednolita. W pierwszych 7-miu miesiącach trwała tendencja korzystna, nastąpiło wyraźne odprężenie sytuacji i zahamowanie odpływu wkładów, a nawet zanotowano ich wzrost. Natomiast w dalszych miesiącach tendencja zmieniła się. (Dla dokładności zaznaczamy, że za dwa ostatnie miesiące r. 1935 nie posiadamy jeszcze danych statystycznych, więc listopada i grudnia nie uwzględniamy w niniejszych wywodach). Dążności poprzednio scharakteryzowane uległy dość gwałtownemu zahamowaniu, w szczególności zaznaczył się odpływ wkładów i wzrost tezauryzacji. Ponieważ główny wpływ na kształtowanie się położenia na rynku lokacyjnym wywierają czynniki psychologiczne, więc domyślić się można, że na zwrot tendencji oddziaływała niewyjaśniona sytuacja polityczna (wybory we wrześniu, plotki o dewaluacji itp.), oraz napięcie w polityce światowej (tarcie włosko-angielskie, obawa wojny).

Jeśli chodzi o wypłacalność, stwierdzić można z zadowoleniem, że nastąpiła tu pewna poprawa. Świadczą o tem m. in. spadek upadłości i spadek protestów wekslowych. Jeśli chodzi o upadłości, to w ubiegłych latach w województwach zachodnich, ogłaszało następujące ich ilości:

1929 1930 1931 1932 1933 1934 1935 (I—X)

137 199 197 125 71 65 28

Jeśli zaś chodzi o protesty wekslowe, spadek ich w woj. poznańskim wyraża się w następujących cyfrach:

1932 1933 1934 1935 (I—X)

liczba weksli w tys. sztuk 205,4 110,7 89,8 69,1

suma weksli w miljn. zł 83,1 39,9 27,7 17,8

Sytuacja waluty naszej — złotego — wyraża się w następujących cyfrach porównawczych, z których pierwsza oznacza stan odnośnej pozycji bilansowej Banku Polskiego per 30. XI. 1934, zaś druga per 30. XI. 1935.

złoto w B. Polsk. (w milj. zł) — 499
442,8
pieniądze zagraniczne i dewizy — 30
18,5
procent pokrycia złotem — 45,58%
41,47%

Rynek pracy

Stan zatrudnienia w przemyśle przetwórczym całej Polski wzrósł od października 1934 r. do października 1935 r. z 398.402 do 431.415. Ilość zarejestrowanych bezrobotnych wskutek tego nieco zmalała w tym samym czasie, mianowicie z 294.874 na 263.211.

I znowu stwierdzić musimy, że na ogół pomyślnie cyfry ogólnopolskie nie mają zastosowania do Wielkopolski, tutaj bowiem ilość bezrobotnych nie tylko nie zmalała, lecz wzrosła, i to (dane łącznie dla woj. poznańskiego i pomorskiego) z 34.975 do 38.357. Faktyczna ilość bezrobotnych nie jest znana. Jest ona, oczywiście, znacznie większa od ilości zarejestrowanych bezrobotnych...

Uwagi końcowe

Uwagi końcowe. Jakże trudno je napisać w roku bieżącym!

Niewiadomo, jakie skutki pociągnie za sobą deflacyjna polityka, tak, jak ją pojmuje i urzeczywistnia min. Kwiatkowski. Czy zabiegi jego wystarczą dla uratowania skarbu państwa i poprawienia sytuacji gospodarczej? Czy społeczeństwo je wytrzyma? Niewiadomo.

Jedna rzecz jest pewna: Niemiecki instytut badania konjunktur stwierdził w swym ostatnim sprawozdaniu kwartalnym, iż najgorszy okres położenia gospodarczego Polski (czyli t. zw. „dno kryzysu” (przypaść na I kwartał 1933 r. Od tego czasu w Polsce nastąpiła lekka poprawa. Czem było ona wywołana?

Oto w Polsce byliśmy świadkami — właśnie do 1-go kwartału 1933 r. — dwuwalutowości w gospodarstwie (a nie prawem) znaczeniu tego słowa. Dolar amerykański spełniał u nas rolę zarówno pośrednika w wymianie, jak i dość szeroko stosowanego miernika wartości. Spadek jednej z 2 walut, mających obieg w Polsce, mianowicie dolara (który przypaść na dzień 19 kwietnia 1933 r.) miał skutki typowe inflacyjne. Zmniejszył zadłużenie, a zarazem wciągnął w obieg kapitały pieniężne unieruchomione przez ciułaczy banknotów dolarowych.

Dzięki spadkowi dolara zaznaczyła się w Polsce nie tylko poprawa walutowa, ale także finansowa i gospodarcza. Ożywienie, którego byliśmy świadkami w ostatnich trzech latach, miało główne źródło właśnie w fakcie detezauryzacji i owej, wspomnianej „inflacji dolarowej”. Otóż, jak stwierdził prof. Adam Krzyżanowski w odczycie, wygłoszonym w Banku Gospodarstwa Krajowego w dniu 7. 10. 1935 r., skutki błogoławione tej swoistej „inflacji” zostały ostatnio wyczerpane. Dosłownie cytujemy prof. Krzyżanowskiego: „Minął zatem okres względnie pomyślnej konjunktury”...

Czy rzeczywiście? Oby tak nie było!

ORYGINALNE PASTILLES VALDA

staniała.

Obecna cena zł. 1,70

ng 4616

Wynagrodzenia w naturze

Warszawa. (Tel. wł.) Opracowano już projekt rozporządzenia rady ministrów, regulujący sprawę wynagrodzeń w naturze, podlegających specjalnemu podatkowi od wynagrodzeń, pobieranych z funduszy publicznych. Projekt odnosi się do tych funkcjonariuszów państwowych, którzy korzystają z bezpłatnych mieszkań rządowych, otrzymują ordynaryje, deputaty rolne i t. d. (w)

Katastrofy kolejowe

London. (PAT). Ubiegłej nocy pociąg, idący z Carlisle do Stranraer, uległ wykołaceniu w pobliżu Castle Douglas. Przednie wagony zostały silnie uszkodzone. Trzech pasażerów odniosło rany.

Wiedeń. (PAT.) Na linii kolejowej Salzburg-Innsbruck na stacji Linz zderzyły się dwa pociągi. Obie lokomotywy są całkowicie zniszczone. 10 pasażerów jest ciężko rannych.

Parowiec w płomieniach

London. (PAT.) Na pokładzie parowca holenderskiego „Tarakan” o wyporności 8 000 tonn, wiozącego materiały wybuchowe, powstał pożar. Parowiec pełną parą zdążył do Plymouth.

London. (PAT.) Parowiec „Tarakan”, zawinął bezpiecznie do zatoki Cawsand w pobliżu Plymouth. „Tarakan” płynął z Amsterdamu do Indji Holenderskich z ładunkiem samochodów i 80 tonnami amunicji.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Poznań, 31. 12. 1935 r.

Urzędowe Sprawozdanie Targowe Komisji Notowania Cen

Spędzono: wołów 20, buhajów 95, krów 234, świń 710, cieląt 274, owiec 55, razem 1388 zwierząt.

Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi.

BYDŁO:

Woły:

Pełnomięsiste wytuczone nieoprzęgowo	54—58
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	46—50
Mięsiste tuczone starsze	38—44
Miernie odżywione	34—38

Buhaje:

Wytuczone pełnomięsiste	50—54
Tuczone mięsiste	46—48
Nietuczone dobrze odżywione starsze	40—44
Miernie odżywione	34—38

Krowy:

Wytuczone pełnomięsiste	54—56
Tuczone mięsiste	42—48
Nietuczone dobrze odżywione	28—30
Miernie odżywione	14—18

Jalowice:

Wytuczone pełnomięsiste	54—60
Tuczone mięsiste	46—50
Nietuczone dobrze odżywione	38—44
Miernie odżywione	34—38

Młodzież:

Dobrze odżywione	34—38
Miernie odżywione	32—34

Cielęta:

Najprzedniejsze cielęta wytuczone	66—72
Tuczone cielęta	56—64
Dobrze odżywione	50—54
Miernie odżywione	40—48

OWCE:

Wytuczone pełnomięsiste jałgiet i młodsze skopy	00—00
Tuczone starsze skopy i maciorci	48—56
Dobrze odżywione	00—00
Miernie odżywione	00—00

ŚWINIE: (TUCZNIKI):

Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi	90—94
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi	84—88
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi	76—82
Mięsiste świnie ponad 80 kg żywej wagi	70—74
Maciorzy i późne kastraty	70—80

Przebieg targu bardzo spokojny.

Przygotowania brytyjskie w Egipcie

London. (Tel. wł.) W Kairze piśma omawiają szczegółowo wojskowe przygotowania angielskie w Egipcie, aby rozbudować umocnienia w zachodniej pustyni.

Według tych danych w ostatnim czasie nadeszły liczne transporty z drutem kolczastym, specjalnymi samochodami oraz samolotami. Na oazie Fayum, Siva i Wadi Natrum, oraz w południowej części pustyni przeprowadzane są prace umacniające na du-

żą skalę. W Siva, Fayum i Mersa Matruh znajdują się główne obozy i podstawy operacyjne oraz cztery magazyny z drutem kolczastym. Samolotów jest około 600 a lotnisk ponad 30.

Pisma twierdzą, że naczelné dowództwo zamówiło 200 urządzeń telefonicznych dla Mersa Matrum i Fayum. W ciągu najbliższych sześciu miesięcy ma być zbudowana 74 kilometrowa szosa z Fokan do Mersa, której koszt wyniesie 40 tysięcy funtów.

Z procesu o zabójstwo ś. p. min. Pierackiego

Warszawa. (Tel. wł.) W dalszym ciągu swego przemówienia prok. Żeleński dowodził, że na ławie podsądnych posadzone elitę organizacji bojowej OUN, która zamordowała ś. p. min. Pierackiego, i pod tym względem oskarżenie przeprowadzało specjalnie staranny dobór, nie rozszerzając swego zasięgu na osoby, co do których nie

posiadało całkowitej pewności, że brały udział w mordzie.

Zkolei prok. Żeleński przystąpił do omawiania roli poszczególnych podsądnych, zaczynając od scharakteryzowania działalności Bandery.

Przemówienie oskarżyciela publicznego trwa.

Na frontach bojowych w Afryce

KOMUNIKAT WŁOSKI

Rzym. (PAT). Marsz. Badoglio telegrafuje:

W dniu wczorajszym kolumna wojsk erytrejskich osiągnęła strefę Uariu w prowincji Tembien i połączyła się z kolumną, która odniosła zwycięstwo w dniu 22 b. m. w bitwie pod Abi Adi. Pomiędzy strażami przednimi wywiązały się utarczki, podczas których nieprzyjaciół poniosł znaczne straty. Straty włoskie wynoszą: 44 Włochów zabitych i 12 rannych oraz 8 Erytrejczyków zabitych i 2 rannych.

Na froncie somalijskim wojska sułtana Olol Dinle, które zgłosiły uległość wobec Włoch, dokonały wywia-

du w okolicy górnego biegu rzeki Webi Szebelli, rozbijając w pobliżu Gabba grupy wojsk nieprzyjacielskich. Akcja sułtana Olol Dinle była wydajnie wspierana przez samoloty.

ROZBUDOWA DRÓG

Asmara. (PAT.) Ogłoszono dokładne dane o prowadzonych w Erytrei i Tigre robotach drogowych, mających na celu umożliwienie prowadzenia operacji wojennych w okresie deszczowym. Sieć dróg już wykonanych liczy razem około 500 km, w budowie znajduje się dalszych 100 km, pozatem prowadzone są prace nad udostępnieniem około 450 km ścieżek.

Choroba Baden Powella

London. (PAT) Naczelný skaut lord Baden-Powell, który podróżując obecnie wzdłuż zachodniego brzegu Afryki, zapadł na tropikalną gorączkę. Aczkolwiek nie jest to ciężka choroba, — jednak wobec sędziwego wieku naczelnego skauta, który liczy 79 lat, budzi ona pewne obawy.

Kandydat na prezydenta

Nowy Jork. (PAT) Sen. Borah został wysunięty przez partję republikańską jako kandydat na prezydenta, a burmistrz Nowego Jorku La Guardia — jako kandydat na wiceprezydenta.

Nowy rząd hiszpański

Paryż. (Tel. wł.) Jak donoszą z Madrytu, premier hiszpański ogłosił następującą listę, zatwierdzoną już przez prezydenta:

Przewodniczący i min. spr. wewn. Portela Valladares (dot. premier), min. spr. zagr. — vacat, prawdopodobnie przedstawiciel Hiszpanji w Lidze Madariaga, min. spr. wojsk. — gen.

Z ruchu narodowego

Orchowo. Na zebraniu Str. Narodowego referat p. t. „Historja i podstawy ideowe ruchu narodowego” wygłosił p. Kazim. Łaganowski z Gębic. Prezesem koła wybrano p. Wróblewskiego a zast. p. St. Kopia z Różanny.

Poniec. Zebranie Str. Narodowego odbyło się tu przy udziale zgórą 300 osób. Obecna sytuację gospodarczą omówił p. mjr. Hendricki z Nowej-Wsi.

Ostatnio odbyło się zebranie Str. Nar. w Drzewcach. Przewodniczył kierownik Ed. Prałat, przemawiał p. Gierusz.

Dnia 1. bm. zorganizowano nowe Koła Str. Nar. w Janiszewie. Przemawiał Gierusz, kierownikiem koła wybrano p. Stan. Ulbricha. (pb)

Trzemeszno. W Wymysłowie odbyło się zebranie organizacyjne S. N.

Molero (również w ost. gabinecie), min. marynarki — kontradmirał Antonio Azarola, min. ośw. — Villalobos, min. pracy i sprawiedliwości — Manuel Becerra (w dot. gabinecie min. ośw.), min. robót publicznych i komunikacji — Cirilo del Rio (również w dot. ministerstwie), min. rolnictwa, przemysłu i handlu — Alvarez Mendizabal, min. skarbu — Rico Avello (hisp. komisarz w Maroku).

Wszyscy ministrowie nie są zależni od żadnej partji.

Zaginiony parowiec

London. (Tel. wł.) Według doniesień z Melbourne, statek angielski „Paringa” zaginął.

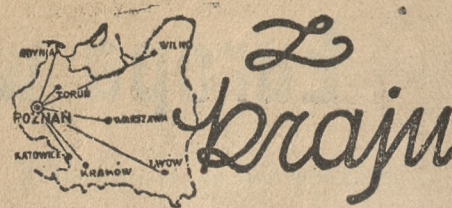
Parowiec ten w dniu 23 grudnia odplynął z Westernport na pomoc statkowi „Vincas”, który miał na pokładzie ładunek nafty i ropy. W ubiegły czwartek odnaleziono parowiec „Vincas” na wysokości Lakes Entrance ok. 400 km na wschód od Westernport, oczekujący dalszej pomocy. Natomiast brak wiadomości od „Paringa”, którego załoga składała się z pięciu Europejczyków i 25 Chińczyków.

Referat wygłosił p. Tadeusz Kozłowski. Prezesem wybrano p. Lowczyńskiego sekretarzem Cieślewicza, skarbnikiem Kędziórę Stanisława.

W Trzemesznie w oddziale Młodych Str. Narodowego, kierownikiem został p. Andrzej Marchlewicz, zastępcą p. Karol Kamiński, sekretarzem Walerjan Knast, skarbnikiem Adamski.

Wolsztyn. — W Radomierzu odbyło się zebranie organizacyjne Wydziału Młodych S. N., na którym przemawiał p. Ratajski. Placówka liczy już 45 członków, kierownikiem jej jest p. Przydrożny. (n)

Zerków. Zebranie placówki S. N. zajął kierownik p. Latusek. Referaty wygłosili pp. dr. Mamak i Gacek. W końcu zebrania odbyła się dekoracja kilkunastu członków mieczkami Chrobrego.

ORZECZENIE SĄDU NAJWYŻSZEGO O ROZSZERZENIU POGŁOSEK UWŁACZAJĄCYCH CZCI

Sąd Najwyższy ogłosił szereg wyroków, w których porusza kwestję rozszerzania pogłosek, uwłaczających czci. Zdaniem Sądu Najwyższego, rozszerzanie pogłosek, uwłaczających czci, może nastąpić także w formie pytania o prawdziwość takiej pogłoski. Z tych względów nieurzędowe wywiady mogą uchodzić za rozpowszechnianie uwłaczających pogłosek. Rozgłaszanie fałszywych wiadomości, otrzymanych od innych osób, nawet z równoczesnym podaniem ich źródła, nie pozbawia tego czynu cech przestępstwa z art. 255 kodeksu karnego (zniewaga).

Zastrzeżenia poufności przy zakomunikowaniu zniesławiających wiadomości nie pozbawiają również tego czynu cech zniesławiania.

OBLAWA W POCIĄGU KOLEJOWYM

W pociągu zdążającym z Brześcia do Warszawy policja urządziła obławę poszukując kolporterów bibuły komunistycznej. Tych wprawdzie nie wytopiono, ale natomiast ujęto kilkunastu nawet osobników podejrzanych policji. Między innymi został ujęty b. posterunkowy policji Rosenberg z Sosnowca, który zabił swą żonę i od pół roku już ukrywał się przed władzami. Rosenberga oddawiono do Sosnowca.

NIESAMOWITE ODKRYCIE

Dozór posesji fabrycznej Scheiblera i Grohmana w Łodzi zauważył pływające w stawku zwłoki ludzkie. Po zawiadomieniu o tem policji i wydobywcy zwłok z wody okazało się, że jest to młody mężczyzna liczący około 20 lat, którego jednak nie można było rozpoznać, ponieważ zwłoki są pozbawione głowy i rąk. Policja wszczęła dochodzenia od tego, że wezwwała ludność do zgłoszenia wszelkich wypadków, gdzie nastąpiło zaginięcie młodego mężczyzny.

WYNALAZEK W KOLEJNICTWIE

Jak donoszą z Katowic, na terenie huty Batory przeprowadzono ostatnio ciekawe próby z wynalazkiem polskiego inżyniera, który ewentualnie będzie miał poważne znaczenie w kolejnictwie. Wynalazek ten mianowicie ma w chwili wjazdu pociągu na niewłaściwy tor spowodować automatyczne jego zahamowanie. Próby podobno wypadły zadowalająco, automat funkcjonował całkiem sprawnie.

RADJOSTACJA NADAWCZA W SOSNOWCU

Jak donoszą, uruchomienie radiostacji nadawczej dla Zagłębia Dąbrowskiego zostało ostatecznie zadecydowane. Zostanie ona urządzona w budynku radiowym elektrowni Zagłębia Dąbrowskiego w Sosnowcu. Radiostacja Zagłębia nadawać będzie własne programy, dotyczące życia Zagłębia raz w tygodniu w ciągu 45 minut. Uroczystość otwarcia ma nastąpić 15 stycznia.

ZANIECHANY PROJEKT BUDOWY KOLEJKI LINOWEJ NA KLIMCZOK

Zarząd miasta Bielska był powściągliwy projekt budowy kolejki linowej na szczyt Klimczok (1119 m) najbliższy Bielska i najpopularniejszy szczyt Beskidów Śląskich. Budowa byłaby o tyle ułatwiona, że lasy na szczycie są własnością miasta. Po dłuższych studiach jednak władze miejskie odstąpiły od swego projektu, ponieważ obliczono, że mimo dużej frekwencji, kolejka przynosiłaby wyłącznie straty. Nie bez wpływu na tę decyzję pozostały i zarzuty, wysuwane przez miłośników przyrody przeciwko budowie kolejki na Kasprowy Wierch.

ZAGINIENI NARCZARZE

Oddział Towarzystwa Tatrzńskiego w Stanisławowie został zaalarmowany wiadomością o zaginięciu trzech narciarzy warszawskich, którzy na święta przyjechali do Worochty i wybrali się z wycieczką w góry. Z powodu panującej mgły stracili widocznie orientację i nie wrócili na czas do pensjonatu. Od piątku ekspedycje ratunkowe poszukują zaginionych. Niezależnie od ekspedycji ratunkowych Towarzystwa Tatrzńskiego, zorganizowała także dwie ekspedycje ratunkowe Straż Graniczna.

Z PRZERAŻENIA STRACIŁ MOWĘ

Z Wilna donoszą, że z przerażenia stracił tam mowę niejaki Jan Pakuła w następujących okolicznościach: Podczas jego nieobecności kilkoletni synek jego odnalazł skrytkę z pieniędzmi i wydobyl z niej kilka monet oraz kilka banknotów 100-dolarowych. Bawiąc się nimi, z tych ostatnich robił nożycami wycinanki i oczywiście zniszczył banknoty. A na domiar złego, gdy chłopak ujrzał oknami wracającego ojca, wrzucił pociełe banknoty do pieca, gdzie doszczętnie spłonęły. Pakuła ujrawszy co chłopak uczynił z banknotami, tak się tem przejął, że stracił mowę.

od 35 lat w służbie dziecka
a z każdym rokiem doskonalszy

Puder Bebe Szofman

FELJETON KULTURALNY

Prorok imperjalizmu

(W 70-tą rocznicę urodzin Kiplinga)

napisał prof. dr. Władysław Tarnawski

Literat wpłynął na politykę może więcej niż politycy — Z Indji do Devonu — Dziennikarstwo jako początek — Indjami musi rządzić za Hindusów — Anglik — Pochwała „II Oddziału” — Mowgli jako praojciec Tarzanów — Misja Anglii — To co się ziściło i to co zawiodło.

Pięknoduchy angielskie kpiły sobie z Rudyarda Kiplinga już od początku naszego wieku, — ale nie sobie z tego nie robiły i czytały go szerokie koła społeczeństwa. Myli się też niewątpliwie George Sampson, który tak ocenia jego wpływ: „Mr. Kipling najwięcej zrobił dla imperjum nie przez myślenie czy pisanie kategoriami imperjalistycznymi, lecz przez artystyczne objawienie Indji Anglikom.” Nadzwyczaj popularne utwory autora „Kima” sączyły czytelnikom w duszę jego idee i kto wie, czy imperjalizm, a więc i imperjum, nie zawdzięcza mu więcej, niż Józefowi Chamberlainowi i Cecilowi Rhodesowi razem wziętym. Trzeba z tego zdać sobie sprawę dziś, w siedemdziesiątą rocznicę urodzin Kiplinga.

Jak kształtowała się indywidualność wielkiego pisarza, najłatwiej zrozumieć z faktów, dotyczących jego rodziny i młodości. Ojciec był kustoszem muzeum w Lahore w Indjach,

niełatwo przebacza skandal, stąd staje się zarówno obrońcą rodziny, jak form towarzyskich. Obcy mu jest jednak ton świętego oburzenia, woli ironizować i ośmieszać. Kolorowi ludzie dla niego to dorosłe dzieci, które trzeba wychowywać, zniżając się do ich pojęć, czasem karać. Szydzi czasem z gorliwości misjonarskiej. Sprawdzianem każdego działania jest dla niego skutek. Gardzi pedanterią biurokracyjną, wysławia przytomność umysłu, odwagę, spryt, nawet chytrą i szęśliwe użycie krętych dróg — w swej epopei indyjskiego życia „Kimie” wystąpi nawet jako wielbiciel indyjskiego „drugiego oddziału”.

Najgłębiej (choć naprawdę niezbyt głęboko) sięgnie tu w duszę Hindusa, który uważa, aby nie skosztować winy, nie zetknąć się z członkiem nieczystej kasty, lub myśli o osiągnięciu doskonałości moralnej, za którego więc musi rządzić — Anglik.

„Kim” (1901) to dobra powieść. Lecz najwyżej wzniosł się Kipling w noweli. Umie zawsze wybrać z pewnego splotu wypadków moment najodpowied-

wyjęte z ust majtka czy szeregowca, przeplatają się tu z biblijnymi i archaicznymi, a wszystko ujęte we wdzięczną formę metryczną, na którą silnie oddziaływał Swinburne. Z wiekiem coraz więcej u Kiplinga imperjalistycznych proroców, retoryki i dydaktyzmu. Najstawniejszy jego wiersz „Recessional” („Na koniec nabożeń-

stu lat swej twórczości wypowiedział, co miał do powiedzenia. Patrzy na nią zapewne z dziwnym uczuciem. Jedne pragnienia i prorocstwa spełniły się, inne zawiodły. Na gmachu imperjum pokazały się rysy, których nie przewidywał. W każdym razie Kipling może powiedzieć sobie, że wywarł wielki wpływ i pozostawi szereg dzieł, które będą trwałe.

RUDGARD KIPLING.

ale syna, urodzonego w tem mieście, wysłał na naukę do ojczyzny, do hrabstwa Devon, skąd pochodzili imperjaliści XVI w., ci, co opłynęli świat około, łupili hiszpańskie posiadłości w Ameryce, handlowali murzynami i po bohatersku odparli Armadę. Sama nazwa miejscowości przypomina sławiającą ich (i mocno antykatolicką) powieść Kingsley'a „Westward Ho”, a gimnazjum przeznaczone było dla synów urzędników i oficerów, a więc dla przyszłych administratorów, obrońców i poszerzycieli imperjum. Kipling opisał później — z pewnemi zmianami — ten zakład w „Stalkym i spółce” (1898), tym hymnie na cześć szkół angielskich starego typu, zwracających więcej uwagi na charakter i na sporty, niż na przedmioty nauki.

Atoli już w r. 1882 widzimy Kiplinga w redakcji gazety w Lahore — znów przeznaczoną dla oficerów i urzędników („Civil and Military Gazette”): Charakterystyczny jest też tytuł jego pierwszego zbiorku wierszy, głównie towarzysko-satyrycznych, — „Piosenki departamentów” (1886). Równocześnie zaczynają się w piśmie ukazywać pierwsze nowele, które w r. 1887 wypełnią już książkę, zatytułowaną „Proste opowiesci z pagórków” (z pod Himalajów). W ciągu trzech lat wydanie jeszcze pięć zbiorków.

Tematem jest życie Indji — zdobywców i podbitych. Autor nie tylko bierze rzeczy tak, jak są, ale też sądzi, że tak właśnie jest najlepiej. Nie przejmując się zbyt wybrkami młodości swych indyjskich Anglików, ale

Piękną cerę mieć będzie Pani

podręczając się

— Pudrami Hygienicznymi —

Lab Chem. Farm M. Malinowskiego Warszawa, ul. Chmielna 4.

Nowe odcienie: „Pêche”, „Ocre Rosée”, „Rachel I.”

Do nabycia we wszystkich pierwszorzędnych firmach.

Tg 68

niejszy do dokładniejszego przedstawienia, ukazać resztę historii w skrócie perspektywnym, podmalować tło, naszkicować charaktery, rozmieścić efekty, a także zająć właściwszy punkt widzenia przez wybór opowiadającego. Subtelnej analizy psychologicznej napróżniliśmy u niego szukać, celuje zato w uproszczoną, lecz nie raz uderzająco trafnej charakterystyce narodów, grup społecznych i klas — w swych nowelach żołnierskich, idąc za wzorem szekspirowskiego „Henryka V”, wprowadza, jako główne postaci, Londyńczyka, Irlandczyka i Szkota. Poetyckim odpowiednikiem tych nowel („Trzech żołnierzy” i innych) są „Ballady koszarowe” (1892).

Lata 1887-9 upłynęły Kiplingowi na podróży po Ameryce, Japonii i Chinach. Wrażenia swe ujmował w korespondencje, wydane później p. t. „Od morza do morza”.

Nie wiem, czy nowele zwierzęce, składające się na dwie „Księgi Dżungli” (1894 i 5) stanowią szczyt twórczości Kiplinga. Wiem, że je najlepiej lubię — może dlatego, że najmniej w nich imperjalizmu i filisterskiego zadowolenia ze świata. Autor z niezwykłą zręcznością łączy tu w harmonijną całość najróżnorodniejsze żywioły — studia, robione po ogrodach zoologicznych, opowiadania łowców i dozorców, legendy hinduskie — i alegorie. Raz nawet przetwarza treść jednej z „Opowieści kantuarijskich” Chaucera (nie nie mającej wspólnego ze zwierzętami). Rezultatem jest świetna, barwna, niezwykła książka, fascynująca tak dzieci, jak dorosłych. Mowgli stał się praojcem rozmaitych Tarzanów, lecz ci nie zdołali ani przyćmić, ani skompromitować tej postaci o niesamowitym uroku.

Kipling nie należy do pisarzy, którzy przechodzili ewolucję. Raz tylko jakby zachwiał się w swym optymizmie i wyszedł poza obręb zwykłych swych tematów, kreśląc w „Świecie, które zagasło” smętne dzieje tracącego wzrok malarza. Poza tem jest zawsze męski, pewny siebie, zadowolony z Anglii i z imperjum. Imponuje znajomością różnych zawodów i rzemiosł, wogóle, gdyby nie tendencja, byłby realistą (zresztą zawsze przestrzegającym przyzwoitości).

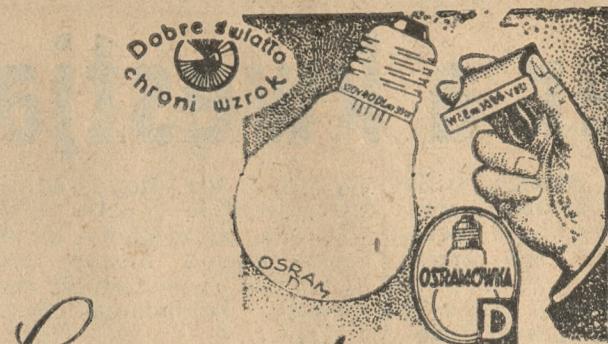
Poezje jego są, o ile je zanalizujemy, równie dziwna mieszanina, jak „Księgi Dżungli”. Wyrażenia potoczne, często umyślnie niepoprawne, jakby

stawa”) napisany był na jubileusz Wiktorji w r. 1897. Rozbrzmiewa mistyczną wiarą w misję Anglików i trwogą, aby Bóg nie odwrócił się od nich za przechwałki, godne „pogan lub niższych plemion, żyjących bez prawa,” i zbytnią ufność w „dymiącą rurę i żelazną powłokę” (pancerników). Refren — Kipling jest mistrzem w użyciu refronu — brzmi: „Bądź i nadal z nami, a byśmy nie zapomnieli” (o Tobie i o swem postamnictwie).

Lecz brak tu miejsca na analizę poezji Kiplinga, która naogół ustępuje jego prozie. Ma on zwyczaj dodawać do poszczególnych nowel odpowiadające ich przedmiotowi czy nastrojowi wiersze lub fragmenty. Niektóre z nich należą do jego najlepszych utworów poetyckich.

Z obfitej prozy należy jeszcze wymienić dwa zbiory obrazków z przeszłości Anglii. Opowiadają tu o sobie dwojgu dzieciom dawno zmarłe osoby, a przyprowadza je jedyny elf, jaki pozostał jeszcze w kraju („Puck z Poole's Hill”, 1906, „Nagrody i elfy”, 1910).

W r. 1907 otrzymał Kipling nagrodę Nobla. W latach 1914-18 zajmował się propagandą wojenną. Nie przestał pisać do dziś dnia, ale niema wątpliwości, że w ciągu pierwszych dwudzie-

Gwarantowana wydajność świetlna.

przy jednoczesnym wyczerpaniu żutia prądu w watach chroni konsumenta przed nabyciem mało wartościowych żarówek. Widniejąca na wszystkich Osramówkach D pieczęć informuje nabywcę o ilości wydzielanego światła przy małym zużyciu prądu w watach. Nie może być zatem wątpliwości, która żarówka należy nabyć.

Osramowski-D

dają tanie światło.

Niema lepszych żarówek niż

OSRAMOWKI-D

wyrobu polskiego

114 4 601

W. Tarnawski

Lwów.

Przy otyłości, artretyzmie i cukrzycy naturalna woda gorzka Franciszka Józefa wzmacnia czynności żołądka i kiszek oraz ułatwia trawienie.

Tg 62

Wielka manifestacja narodowa w Mosinie

Dnia 22 grudnia br. obchodziła narodowa Mosina podniosła uroczystość. Od wczesnego rana zaczęli napływać z okolicznych wiosek delegaci kół Stronnictwa Narodowego do lokalu p. Stanikowskiego. O godzinie 10 udano się na uroczyste nabożeństwo do miejscowego kościoła, które odprawił ks. prob. Krajewski. Po sumie udano się dwójkami z powrotem do lokalu p. Stan. w Ryńku. Uroczyste zebranie zajął prezes miejscowego Kola p. A. Szymański, witając prezesa zarządu powiatowego p. dr. Piotrowskiego oraz gości i sympatyków. Po oddaniu hołdu poległym za wolność bohaterom i odśpiewaniu pieśni „Naprzód idziemy w skier powodzi” przew. udzielił głosu p. Jeskównie, która wygłosiła krótki referat o idei narodowej wśród kobiet. Następnie zabrał głos p. dr. Piotrowski, który przedstawił kwestję żydowską. Następnie zostało udekorowanych przez p. prezesa powiatowego 50 członków Stronnictwa Narodowego. Udział w uroczystym zebraniu był bardzo liczny, tak że dość duża sala p. Stanikowskiego nie mogła pomieścić uczestników, którzy musieli ułożyć się w bocznym pokoju. Uroczystość zakończono odśpiewaniem „Roty” (ms)

Hitler a kwestja żydowska

Historyczną wprost zasługą Hitlera będzie doskonałe zrozumienie sprawy żydowskiej i wyciągnięcie praktycznej konsekwencji z tego zrozumienia.

Hitler traktuje sprawę żydowską przedewszystkiem jako sprawę rasową. Istota żydostwa tkwi, jak to lapidarnie określa, nie w języku, ale we krwi. W związku z tem są oczywiście miarodajne dla niego wszystkie te momenty, które poruszyliśmy w poprzednim artykule.

Hitler twierdzi, że Żydzi jako tacy nie są elementem twórczym w dziedzinie kultury. Naskutek tego, że nie mają oni swojego terytorjum państwowego i narodowego, nie wytworzyli Żydzi swej własnej narodowej kultury. Narodowi bowiem nie dysponującemu własnym narodowym obszarem, braknie koniecznego idealizmu, bez którego nie może powstać kultura.

Ciekawa jest bardzo uwaga Hitlera, wedle której religia żydowska nie jest właściwie religią. Jest ona w zasadzie systematem urządzeń i przepisów, służących do celu obrony rasy żydowskiej.

Uwagę taką spotkałem w piśmiennictwie, dotyczącem Żydów, po raz pierwszy. Jest to ocena bardzo hystra. Istotnie religia żydowska jest — że się tak wyrażę — nastawiona na obronę rasy żydowskiej. Jest to jednakże rys spotykany nietylko w religii żydowskiej.

Taki sam rys widzimy, oczywiście z pewnemi zmianami, w religijnych wierzeniach hinduskich oraz w nowo formującej się w współczesnym Niemczech religii rasowej, zwanej niemiecką wiarą, o której na tem miejscu miałem już sposobność pisać szerzej.

Religie tego typu nazywałem w swej książce o rasizmie niemieckim terminem „genoteizm”. Wedle moich badań nad rasizmem w ogóle religia typu genoteistycznego powstaje zawsze w społeczeństwie, ogarniętem przez ruch rasowy. Żydów zaś ruch rasowy bardzo do dzisiejszego rasizmu niemieckiego podobny, ogarnął był za czasów Ezdrasza i Nehemjasza, no i w pewnym stopniu trwa do dzisiaj.

Hitler polemizuje z tymi, którzy uważają Żydów za koczowników. Żydzi koczownikami nie są. Przedstawiają natomiast w najbardziej typowej formie element pasorzytniczy. Opiera się tu Hitler na fakcie nieposiadania przez Żydów swego obszaru narodowego, które koczownicy posiadają a jedynie go nie uprawiają.

Cała żydowska natura, cały styl ich życia jest wynikiem tego pasorzytnictwa. Żydzi przez swój pasorzytni-

czy sposób życia doprowadzają narody europejskie do upadku. Hitler kreśli w bardzo szczegółowy i prawdziwy sposób typową historję przenikania Żydów do społeczeństw aryjskich i sposoby rozkładania tych społeczeństw.

Żydzi stanowią pierwiastek rozkładowy, planowo rozkładający Aryjczyków. Starają się oni systematycznie dzielić ludy, wśród których żyją. Podziału tego dokonują, bądźto rozdmuchując różnice społeczne w narodzie, bądź też wygrywając przeciwko sobie regionalizmy poszczególnych narodów, co Hitler demonstruje na przykładzie niemieckim.

Bardzo szeroko omawia Hitler żydowskie plany opanowania przez Żydów całego świata. Do celu tego używają obok swoich własnych żydowskich sił politycznych także grup aryjskich ulegających wpływow żydowskiemu.

Jedną z najważniejszych tego rodzaju sił, to socjalizm z komunizmem oraz ruchy i partje demokratyczne, oparte na zasadzie równości ludzi i zasadzie większości, a wreszcie masoneria.

Hitler twierdzi, że żydowskie cele polityczne pokrywają się jedynie z celami Anglii. Żydzi też są zawziętymi nieprzyjaciółmi Niemiec, przeciw którym organizowały w czasie wojny światową koalicję. Hitler uważa przy tem nie bez słuszności Niemcy za punkt centralny i najbardziej ważny dla planów politycznych żydostwa.

Jeżeliby Żydzi zdołali się utrzymać w Niemczech i dalej je rozkładać, to mogliby snadnie stać się panami całego świata. Na przeszkodzie opanowania przez Żydów całego świata stoi im poważnie jedynie Japonia, gdzie Żydzi nie zdołali doprowadzić do pośredniej warstwy mieszańców żydowskich, tak, jak to się stało w społeczeństwach europejskich.

Stąd wedle wierzenia Hitlera Żydzi obecnie mobilizują wszystkie możliwe siły polityczne przeciw Japonii, ażeby to azjatyckie państwo narodowe rozbić, tak, jak to zrobiono w wojnie światowej z Niemcami.

Dla nas Polaków najciekawszy jednak z oceny politycznej wszechświatowego stanowiska Żydów jest odcinek rosyjsko-żydowski. Wpomina o nim Hitler przy proklamowaniu wschodniej polityki niemieckiej.

Twierdzi on, że olbrzym rosyjski jest dziś całkiem dojrzały do upadku, właśnie dzięki opanowaniu Rosji przez Żydów, które dokonało się przy pomocy rosyjskiej rewolucji bolszewickiej. Rewolucja ta zlikwidowała rosyjską

inteligencję, która gwarantowała istnienie niemieckiego państwa.

Inteligencja ta jednak, to nie był wykwit słowiańskich zdolności państwowo-twórczych, ale cudowny przykład państwowo-twórczej działalności germańskich elementów u rasy mniej wartościowej. Od stuleci rekrutowała Rosja z tego germańskiego jądra swoją wyższą warstwę kierowniczą.

Żydzi dzisiaj warstwę tę prawie całkowicie wyniszczyli. Nastąpiła tedy taka sytuacja, że Rosjanie sami nie mogą zrzucić jarzma żydowskiego, Żydzi zaś nie będą mogli utrzymać przy życiu państwa rosyjskiego, jako że nie są oni organizatorami ale fermentem dekompozycji.

Myślę jednak, że w ocenie Rosji pomylili się Hitler grunturowie, dzięki temu, że dał się unieść doktrynie rasowej, zamiast myśleć na swoje konto. Nie ulega wątpliwości, że rewolucja bolszewicka wyniszczyła sporo elementu germańskiego w Rosji. Wystarczy tu tylko wspomnieć baronów bałtyckich.

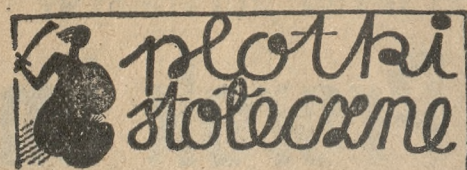
To jednak raczej Rosji pomoże aniżeli zaszkodzi. Na skutek bowiem tego i na skutek utraty niezasymlowanych terytorjów kresowych Rosja stała się o wiele bardziej państwem narodowym, aniżeli była przed rewolucją. Mam też wrażenie, że Hitler w pewnej mierze przecenia wpływy żydowskie w dzisiejszej Rosji sowieckiej. A już w każdym razie niedocenia on, zasugerowany doktryną rasową, państwowo-twórczych uzdolnień Słowian.

Przecież to, co w dziedzinie państwowej zrobili słowiańscy Rosjanie, przewyższa napewno rezultaty niemieckie. Z tem, co zrobili niedoceniani przez Hitlera Rosjanie, można porównać jedynie z imperialnymi rezultatami Rzymian i Anglików. A dzieło ich jest tem bardziej godne podziwu, że robili to rozporządzając bardzo szczupłymi środkami cywilizacyjnymi.

Nic tedy dziwnego, że nieraz wynajmowali sobie zarówno kondotjerów, jak też pisarzy germańskich. Nie przypuszczam tedy, aby nie zdołali się oni uwolnić od przewagi żydowskiej. Z tak opaczniemi pojęciami o Rosji nie można w żadnym razie wybierać się na podbój tego wielkiego kraju.

W konsekwencji wywodów swych w kwestji żydowskiej Hitler głosi kompletne wyeliminowanie elementu żydowskiego, złamanie jego przewagi w społeczeństwie niemieckim i umożliwienie w ten sposób rozwoju żywiołu niemieckiego.

DR. KAROL STOJANOWSKI.

30 grudnia

Korzystając z wolnego wieczoru, wybrałem się do kina.

Obraz? Mniejsza o to, nie o niego mi chodzi. Należę do ludzi, którzy pasjami lubią tygodniki filmowe.

Zagranicą istnieją specjalne kinematografy, wyświetlające tylko wydarzenia i krajobrazy lub też obyczajowe narodowe. Cóż to za rozkosz podróżować po świecie, poić się w dzień dżdżysty lub mroźny widokiem palm i gajów oliwkowych...

U nas nie urządzono — nie wiadomo dlaczego — takiego kina, któreby tylko wyświetlało reprodukcje chwili bieżącej lub też widoki miast i egzotycznych krajów. A możnaby na tem zrobić interes, gdyż program takiego kina mógłby liczyć na powodzenie młodzieży. Ta stanowi zawsze klientelę najwierniejszą.

Tylko żeby postawiono wyżej nasze rodzime zdjęcia aktualne. I dodano do nich więcej smaku artystycznego. Dotychczasowe filmy Pat-ej mogą mieć powodzenie chyba tylko wśród emigrantów, bardzo stęsknionych do ojczyzny...

*

Natomiast uchowaj Boże, żeby powierzać układanie programów aktualnych PAT-ej.

Ot teraz wyświetlają w tygodniku PAT-ej zwyczajne świąteczne i kolendy. Aktualność w każdym calu. Jakżeż fatalnie jednak potraktowana! Zaczyna się choinką, która się ciępiele kręci, a gdzieś zdala słychać śpiew naszej kolendy. Zda się widzowi, że zaraz zobaczy pasterkę na wsi, jeden z najpiękniejszych naszych obrzędów świątecznych, że pojawią się kolednicy i królowie, a tymczasem zjawia się istotnie nabożeństwo, podczas którego ksiądz mówi jakimś nieznanym nam językiem, śpiewają kobiety w ludowych strojach, ale co, niepodobna się zorjentować, aż wreszcie zagadkę rozwiązuje odtańczony przez dzieci... czardasz.

Aha, przeskoczyliśmy z Polski do Węgier, aby za chwilę znaleźć się w chacie niemieckiej i zobaczyć, jak przy choince kolenduje niemiecka rodzina włościańska. I koniec.

*

Cóż u licha? Bardzo szanuję inne narodowości, ale dalibóg ta propaganda węgierszczyzny i niemieckości w tygodnikach PAT-ej już bokami wylazi.

Zrozumiałoby było uprawianie takiej propagandy, gdyby chodziło o kogoś, z którym jesteśmy jako naród i państwo bardzo silnie związani. Zrozumiałoby było, gdyby obrazy były istotnie pouczające lub rewelacyjne. Ale to, czem tygodniki PAT-ej karmią publiczność polską, nie warto ani grosza z polskiej kieszeni, a samej instytucji powinno dać lukratywne poręka-wiczne za reklamę. Publiczność jednak jeśli już ma ją oglądać, to nie powinna płacić ani grosza wstępu.

*

Ot, kłopoty starego roku. Da Bóg, ten nadchodzący będzie lepszy. Przedewszystkiem dla kraju. A gdy tak się stanie, to i nam wszystkim, szlachetkom, lżej się przyjdzie porać z trudnościami.

Dosiego Roku, Drogim Czytelnikom i Czytelnicom, którzy przez rok miniony raczyli przeglądać ploteczki stołeczne — życzy z całego serca

WARSZAWIANIN

168.000	176.000	45,8
176.000	184.000	47,2
184.000	192.000	48,6
192.000		50

Opodatkowaniu według tej skali podlegają wszelkiego rodzaju wynagrodzenia, wypłacane zarówno w pieniądzu jak i w naturze, o ile, obliczone w stosunku rocznym, przekraczają 1.500 zł, a nie, jak dotychczas, 2.500 zł.

Obowiązek potrącania i wpłacania podatku do Kasy Urzędu Skarbowego ciąży na pracodawcy. Przy wpłacie podatku należy przedłożyć wykaz potrąceń na druku, który wydaje Urząd Skarbowy. Podatek winien być wpłacony w terminie do dni 7 po upływie miesiąca kalendarzowego, w którym nastąpiła wypłata wynagrodzenia.

Wartość pieniężną dochodów w naturze oblicza się podług ceny w dniu 1 stycznia roku podatkowego. Tabelę wartości pieniężnej dochodów w naturze można otrzymać w Urzędzie Skarbowym, przyczem do obliczenia wartości tych dochodów miarodajne są jedynie ceny zawarte w tej tabeli.

Nowa skala podatku od uposażeń

Dowiadujemy się z Izby Skarbowej, że z dniem 1 stycznia 1936 r. wchodzi w życie nowa, niżej podana, skala podatku od uposażeń, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę.

Wysokość wypłaconego wynagr. obliczona w stos. rocznym w zł		Stopa procentowa podatku
ponad	do	
1.500	1.600	1
1.600	1.700	1,2
1.700	1.800	1,4
1.800	1.900	1,6
1.900	2.000	1,8
2.000	2.100	2
2.100	2.200	2,2
2.200	2.300	2,4
2.300	2.400	2,6
2.400	2.500	2,8
2.500	2.600	3
2.600	2.700	3,2
2.700	2.800	3,4
2.800	2.900	3,6
2.900	3.000	3,8
3.000	3.100	4
3.100	3.200	4,2
3.200	3.400	4,4
3.400	3.600	4,6
3.600	3.800	4,8
3.800	4.000	5
4.000	4.200	5,2
4.200	4.400	5,4
4.400	4.800	5,6
4.800	5.200	5,8
5.200	5.600	6
5.600	6.000	6,2
6.000	6.400	6,4
6.400	6.800	6,6
6.800	7.200	6,8
7.200	7.600	7
7.600	8.000	7,2
8.000	8.800	7,8
8.800	9.600	8,2

9.600	10.400	8,6
10.400	11.200	9,2
11.200	12.000	9,8
12.000	13.000	10,6
13.000	14.000	11,4
14.000	15.000	12,2
15.000	16.000	13
16.000	17.000	13,6
17.000	18.000	14,2
18.000	19.000	14,8
19.000	20.000	15,4
20.000	22.000	16
22.000	24.000	16,6
24.000	26.000	17,2
26.000	28.000	17,8
28.000	30.000	18,4
30.000	32.000	19
32.000	34.000	19,8
34.000	36.000	20,6
36.000	38.000	21,4
38.000	40.000	22,2
40.000	44.000	23
44.000	48.000	23,8
48.000	52.000	24,6
52.000	56.000	25,4
56.000	60.000	26,2
60.000	64.000	27,2
64.000	68.000	28,2
68.000	72.000	29,2
72.000	76.000	30,2
76.000	80.000	31,2
80.000	88.000	32,2
88.000	96.000	33,2
96.000	104.000	34,4
104.000	112.000	35,6
112.000	120.000	36,8
120.000	128.000	38
128.000	136.000	39,2
136.000	144.000	40,4
144.000	152.000	41,6
152.000	160.000	43
160.000	168.000	44,4

Księgarnia św. Wojciecha oddaje Czytelnikom naszym tom drugi

Marjana Seydy

„Polski na przełomie dziejów”

po cenie obniżonej o przeszło połowę, a mianowicie wynoszącej

tylko 9 zł.

Przypominamy, że tom drugi „Polski na przełomie dziejów” (fakty i dokumenty) jest tak ujęty, że stanowi całość w sobie zamkniętą, a obejmuje decydujący okres wojny światowej, od zbrojnego wystąpienia Stanów Zjednoczonych do końca wojny.

Tom ten przedstawia przytem całokształt działalności Komitetu Narodowego Polskiego w Paryżu, będąc jedyną jej monografią.

Wydawnictwo nasze pośredniczy w nabywaniu tego dzieła między Czytelnikami naszymi a Księgarnią św. Wojciecha.

„Polskę na przełomie” (tom drugi) można nabyć na miejscu

w administracji pisma naszego za 9 zł.

Czytelnicy poza Poznaniem otrzymają wspomnianą książkę przesyłką pocztową, jeżeli przysła do administracji naszej 10 zł; natomiast za zaliczeniem pocztowym będą płacić 11 zł.

Drukarnia Polska S. A. w Poznaniu

Jan Wiktor

IV.

Otwarcie boiska, placu zabaw, uważa się za wielkie święto, uroczyste obchodzone. Wtedy ze wszystkich stron ciągną pochody pod wodzą kierowników szkół, aby zmanifestować niemieckość tej ziemi śpiewem dzieci z domów polskich. Zakłada się z wielkim pośpiechem po wsiach „Feuerwehr“, strażę ogniową, do których każdy musi należeć. Co dwa tygodnie odbywają się zebrania o charakterze politycznym, a nie przysposobienia straży ogniowej. Czyni się dlatego, że mało wstąpiło do S. A. i S. S., więc w ten sposób dąży się do osiągnięcia wychowania narodowo-socjalistycznego. W pewnej wsi w czasie zbiórki jeden uczeń zawołał „jestem“, zamiast „hier“ — na to naczelnik surowo go skarcił: „Jest to niesłychane, aby w naszych Niemczech ktoś sobie pozwolił na coś podobnego“. Oczywiście, że wszelkie słowo polskie jest bezwzględnie tępiące.

W pierwszym reportażu wspominałem o tak zwanych „Siedlungach“. Jeszcze tylekroć je widziałem. Ich obraz drażnił mnie i nękał obok miast i wsi. Pytałem wielu, do czego służą, a zawsze odpowiadano mi nie słowami, ale kulkami. Powstały one w ostatnim roku w zastraszającej ilości, obejmując miejscowość kilku szeregami jakby murami otaczającymi twierdzę. Dawniej tutaj osadzano kolonistów, którym wydzielano gospodarstwa kilku-dziesięciomorgowe, aby ci zawiadnęli krajem. Ale wyniki ich mało były skuteczne, to też zerwano z temi sposobami i chwycono się innych środków, aby przyspieszyć zgermanizowanie. Przedtem wyznaczano pod kolonizację 67 tys. hektarów, a w ostatnim roku już rozparcelowano 145 tys. hektarów i to głównie na granicach polskich. Osadnictwo przeprowadzane jest w zawrotnym tempie i to ziemię dzieli się na małe skrawki. Są tak zwane „Arbeitsiedlungi“ pod hasłem powrotu do natury, zjednoczenia się z przyrodą. Są to domki z ogrodem, aby każdy robotnik po powrocie z kopalni czy z fabryki mógł się odrodzić w pracy na swoim zagonie.

Przebiegałem uliczką, zaglądałem do wnętrza izb, na podwórza, do ogródków, chcąc zapamiętać każdy szczegół, aby potem komuś opowiedzieć, kogoś zachęcić. Zawsze budziły podziw i zazdrość tem wzorowym urządzeniem, mądrym wyzyskaniem każdej grudki, które już rodzą jarzyny, już tak bogato plonują.

Zwiedzając osiedla zbudowane na polskiej ziemi z takim oszalałym pośpiechem, myślałem, dlaczego u nas inaczej, dlaczego nie zburzy się bieda-domków, skleconych z takim wysiłkiem na hałdach, nieużytkach z desek, z cegieł prawie użebrowanych, i nie zbuduje się takich. Dumając nad tem, przypomniałem sobie notatkę, podaną w pismach o szkole powszechnej w Hajdukach Wielkich, wzniesionej kosztem dwóch milionów, wyposażonej w pracownie, jakich żaden uniwersytet polski nie posiada i nie będzie posiadał za 50 lat, które napewno będą stały pustką. A przecież za milion można by zbudować wspaniały pałac, a drugi przeznaczyć na budowę takich osiedli, aby bezdomnych i bezrobotnych wyrwać z ciasnoty nor, gdzie legnie się nienawiść, treść i paliwo do propagandy antypolskiej, dać im kawał ziemi nie na wydmuchu, nie na hałdzie, ale na żywej, świetnie uprawionej ziemi, jak tutaj, gdzie ręce, spragnione pracy, mogły pracować. A wtedy każda gruda otrze znoję, zgaśnie ogień. Gdy trzeba wywłaszczyć, to trudno, wywłaszczcie. Wnieść opowieść o Polsce mocarstwowej, nie w aksamitach, ale w zgrzebnej koszuli, właśnie do takich izb, aby ją powitano szczęśliwym wyrazem jako najmiłszego gościa, darzącego bryłą węgla i bochnem chleba.

Każdy osobnik otrzymuje dwuizbowy domek skromnie, ale wygodnie urządony, pełny światła i powietrza, stajenkę, wszystkie potrzebne narzę-

dzia, kilka drzewek, parę kur, kozę, z kawałkiem ziemi pod jarzyny i owoce. Osiedle tworzy całość, bo zaraz otwiera się szkołę, pocztę etc. Osadza się Niemców najzażartszych, najbardziej wytrwałych, zasłużonych, skamieniałych w nienawiści, tworzących wojującą kohortę. Nikt z podejrzanych lub słabych nie wślizgnie się tutaj. „Musi być germanem durch und durch“. Wszystkie władze partyjne, owe najwyższe czynniki w państwie, wydają opinię, badają życie, i gdy dostrzegą skazę, cień podejrzenia, że sprzyja polskości, to go za żadne skarby nie przyjmują.

Nikt o tych osiedlach nie pisze. Przecież dawniej, gdyby się to stało, toby padł krzyk sprzeciwu. Jak wówczas, kiedy wóz Drzymały kołami zaturkotał na sercach polskich i zatrzęsł opinią świata. A przecież pod te kolonie wywłaszcza się ziemię polską, wydiera się właścicielom osiadłym od pokoleń, a w zamian rzuca się bezwartościowy ochlap. Często chłop broni swej własności, nie daje się z niej dobrowolnie wykarczować, więc mu gwałtem odbierają. Zdarzają się ciche tragedje, często walka pazurami, które są bezsilne wobec przemocy. Żadne skargi, sprzeciwy wnoszone do Berlina, nie odnoszą skutku. Nic dziwnego — te zagony polskiej ziemi potrzebne są do spełnienia nakazów misji dziejowej. I w takich wypadkach niema żadnego prawa, któreby broniło i przysądzało sprawiedliwość.

A trzeba mieć to na uwadze, że stare pokolenie jest szalenie przywiązane do ziemi i nie chce wypuścić jej z zaciśniętych garści. Nieraz słyszałem starca mówiącego:

— Jakbych miał stąd wyciągać (wyjść), toby mi serce pukło.

Nieraz bardzo cierpię, a mimo udręk nie ustępuję. Młodsze pokolenie jest chciwsze na pieniądze, i nie tak pracowite, to też łatwiej się wyzbywa posiadłości.

Jeden ze starego pokolenia oral, przerzucając plugiem skiba za skibą. Nie zauważył, że zajechało auto i wysypało ludzi, którzy w lot rozbiegli się po polu, wytyczali, znaczyli, a inni już kopali rowy pod fundamenty. Zobaczył ich i z krzykiem wybiegł:

— Ludzie! Ludzie — nie psujcie mi roli.

Nikt nie zwrócił uwagi na wołanie bezbronnego chłopca.

— Co robicie? — prosił, zaklinał, usiłował wydrzeć narzędzia. Odepchnęli go. Padł twarzą do ziemi, z rozpostartymi rękami, jak krzyż z góry strącony, przybity gwoździami do każdej grudki. Chłop odrzucony, zaciskając w karściach ziemię, łkał boleśnie.

— To jest mój grunt, ja go po starzykach odebrałem, a oni od swoich ojców dostali.

Ciało wrosło w ziemię, jak pocisk, zespoliło się z nią na niespożytą moc. Po chwili zerwał się chłop, wyrzapał orczyk i pijany rozpaczą, rozżarty, szedł przeciw nim, lby potrzaskać. Z tą zacieklnością poszedłby na cały świat.

— Cudzego nie chcę swojego bronię. Pierona.

Tamci zobaczyli w ślepiach grozę. Uciekli. Prawy właściciel odrzucił już niepotrzebny orczyk, pluł w garść, znowu ujął lejce, śmignął szkapy batem. — Wio maluśkie.

Znowu skiba za skibą. Szkoda chwili zmarnować. Tyle roboty. Śpieszył się, bo czas uciekał. Nie długo jednak cieszył się oraniem. Znowu zahalaławały auta i zahamowane stanęły tuż przy między. Obok tamtych, teraz przybiły uniformy.

— Ludzie, co chcecie? To moja ojcowizna. Ludzie! — beznadziejny krzyk przeleciał po zagonie.

Tamci otoczyli starca zwartym łańcuchem, oderwali ręce, zaciskając cępię, wykręcili w tył, zabrali stąd, cisnęli do auta i powieźli do urzędu z rykiem zwycięskim, pędzącym wśród polskich zagród, z których wychylały się głowy, czasem też pięć skrycie zaciśnięta.

— Przyjdzie i na was godzina.

W urzędzie zagrozili mu, że go wpakują do obozu koncentracyjnego w razie dalszego oporu. Jeżeli zaś przyrzeknie, że nigdy nie pójdzie na swoje

tylko najwierniejsi, najbardziej zasłużeni i zaufani. I wtedy kierownicy ruchu narodowo socjalistycznego mówili gwarce: „Dużo wśród nas jest ta-

Zwijki (Gilzy)

Morvitan

Stanisława Wołoszyńskiego

z najdelikatniejszych surowców roślinnych.

pole, to go puszcza. Przybiegła rodzina i placem przełamala opór ojca.

— Zgódźcie się, zgódźcie się, bo was zamęcą...

Dzisiaj pod wewnętrznym przymusem bezwiednie kieruje kroki w tamtą stronę, jak chodził jego ojciec, dziad, pradziad, i staje wrośnięty bez ruchu, palce kurczą się i zaciśnięte tworzą dwa twarde kulaki.

— Jo sie nie bolem cuchthausu, ino dzieci plakały „tato zawra was“, „tato zabija was“, i tegom zdradził świętą ziemię. Łatwiej paść trupem, jak żyć, — patrzy rozmiotanemi ślepiami w błyskające okna, jakby prał w nie gorejącymi pociskami. — To na mojej ojczyźnie...

Na tem miejscu, na jego i sąsiadów morgach, obecnie wznoszą się te siedlunki, dziesiątki, dziesiątki domów, biegnących długimi szeregami. Wkopały się w polską ziemię głęboko. Czyż jest taka moc, któraby zdołała wydrzeć? Tam gdzie stoja kolonie, zostaje duszone życie. Ktoś mi powiedział: „Wysiłki germanizatorskie są zastraszające“. I trzeba z całym naciskiem zaznaczyć, że każdy jest zaniepokojony i wstrząśnięty tem, co się tutaj dzieje z polskim ludem.

W wędrówkach po Śląsku moja myśl leci do ochronek, do szkół, do Hitlerjugend, śledzi prace w Arbeitsfroncie, w S. A., na tyle frontach i wtedy trwoga ją ogarnia co się stanie z tą ziemią, gdy wyjdzie to nowe pokolenie, ukształtowane w tych zwartych, potężnych organizacjach, mających za zadanie najszybsze skruszenie i zdeptanie żywiołu polskiego. Toć to będą dusze urobione, ugniecione, skamieniałe. Kiedym o tem dumał, ktoś wciąż opowiadał w jak ciężkich warunkach żyją tu-tejsi Polacy, że nie mają żadnych praw ułatwiających im pielegnowanie mowy i obyczajów, a przecież w Polsce Niemcy są równouprawnionymi obywatelami, mogącymi swobodnie wzbogacać dobra kulturalne, kształtować dusze. Dlaczego tutaj inaczej? Potem pytał z wyrzutem, tylko nie wiem, czy to człowiek, czy ta ziemia, czy może drzewa.

— Co wpłynęło na zawarcie przyjaźni? Dlaczego Polska zawarła przyjaźń w czasie, gdy Niemcy były zupełnie odosobnione, odrzucone i nikt z nimi nie chciał mówić. I właśnie Polska dzwignęła ich z poniżenia, swoją powagą podparła. Dzisiaj buta i pięści zaciśnięte w pierwszym rzędzie przeciw Polsce.

Cóż mogłem odpowiedzieć? Rozchyliłem ręce bezradnie.

— Nie wiem. Zapewne względy wyższej polityki, nikomu nieznaney. I nie wiem czy to gruda ziemi, czy ludzkie usta powiedziały.

— Wówczas wśród Niemców było zdumienie i oburzenie. Nie mogło się im w głowie pomieścić, aby podawać dłoń ludziom, przeciw którym rzucali granaty, aby wypowiedzieć słowa przyjaźni ustami, które wczoraj jeszcze buchaly nienawiścią. — Zwolowano tajne posiedzenia, mające uspokoić wzburzone umysły. Dopuszczeni byli

kich, którzy nie mogą zrozumieć przyjaźni polsko-niemieckiej. I ja też nie mogę zrozumieć. Ale to mogę powiedzieć, że trzeba sobie nałożyć kaganiec, bo my obecnie jesteśmy w tak beznadziejnym położeniu, że musimy z djabłem zawrzeć przyjaźń. Ale przyjdzie czas... — nie dokończył. Pięść dzwignął. Po oczach przebiegł złowroży błysk. I w tej groźnej postawie znieruchomiał.

Ta pięść dzwignęta ku wschodowi, wyraz oczu był prawdą ich duszy, nienawidzącej jednako od wieków aż do ostatniego oddechu, aż do skonania.

DOXA
ANTYMAGMETYCZNY

NIEZAWODNY..
Z NAJLEPSZYCH NAJTAŃSZY

Tg 64

Noc Sylwestrowa w Teatrze Wielkim

„Wybieramy się na Sylwestra do Teatru Wielkiego“ — oto hasło dnia które obiega cały Poznań już po pierwszej wiadomości o wielkiej rewii, którą urządza zespół artystyczny naszej Opery **dziś wieczorem o godzinie 11.45**. Ze będzie tam wesoło i miło o to postarają się nasi **królowie śmiechu Józef Sendek i Bolesław Horski**, którzy umieją wycisnąć z śmiechu nawet z kamienia serca. A co da nam **Stankiewicz**? — **nóżki** — **nóżki** —!! A co reszta artystów w liczbie 30-stu? To trudno to zdradzić, dlatego radzimy wszystkim wcześniej zaopatrzyć się w bilety by mogli podziwiać wielki program rewijowy i na wesoło wkroczyć w Nowy Rok.

Zaleca się przybyć punktualnie o godz. 11.45 bowiem o godz. 12 nastąpi powitanie Nowego Roku przez cały zespół artystyczny. Bilety do nabycia w firmie A. Szrejbrowski, ul. Pierackiego 20, w Sylwestra wieczorem w kasie teatralnej.

ng 4091

TELEWIZJA —

jest już rzeczywistością.

Odbiornik radio-telewizyjny demonstrowany na wystawie Berlińskiej dał doskonałe wyniki. Budowa odbiorników radio-telewizyjnych da wkrótce pole do nowych zarobków. Kto ten dział pozna wcześniej — wcześniej wyciągnie korzyści. Każdy radioamator i radiomontażer winien niezwłocznie zamówić szczegółowy opis i schemat odbiornika radio-telewizyjnego. Wysłkę uskuteczna się po wpłaceniu zł 2, — na konto P. K. O. 14963 lub pocztą. **Przedst. WIESŁAW CHUDZICKI, Warszawa, Skrzynka Pocz. 255.**

ng 74

Medytacje noworoczne

Z królewskim prawem, bez miejsca w ojczyźnie,
Syn Boży między zwierzętami się rodzi.
O! Jakże rola uprawiana żyźnie
Pokorą... przeszłość właśnie z pola schodzi
I już obejma się popisem świata
Jak gdy ma umrzeć matrona bogata.
Co, licząc wszystkie swoje niewolniki;
Gdzie skarb tam serce obumarle chowa.
Najuroczystszej niepomne praktyki.
Niepomne Boga, co tuż za wrotami
Nie obrachowan...

(Norwid)

„Matrona bogata“, „Europa tragiczna“ Gonzagi de Reynold'a spędza te święta w wyjątkowo ponurym nastroju. Eden w Anglii, Mussolini we Włoszech, Laval nad przepaścią, Litwinów w Genewie, mason Benes na Hradczynie, mason Titulescu u steru, przy słabym królu, w Bukareszcie, angielska ekspozytura w Atenach, skłócona republika w Madrycie, obchody pogańskie w Niemczech, niepewna sytuacja w Jugosławii i Austrii — oto szereg pozycji międzynarodowych, wątpliwych czy wyraźnych, jaskrawych czy mętnych, groźnych i brzemiennej burzą.

Pięćdziesiąt czy pięćdziesiąt jeden państw Ligi stanęło do walki z Mussolinim. Paryska prasa przypominała słusznie, że na ziemi włoskiej, na którą tak wiele ostatnimi czasy z Genewy narzucano kamienie, stoi dwóch najpotężniejszych mocarstw świata i że strzały w Mussoliniego rykoszetem ugodzić mogą w Watykan.

Nie należy bowiem oddawać się złudzeniom. Pamiętam, jak nieżyjący już dziś Konstanty Srokowski udawał mi, że żaden przewrót w stosunkach ludzkich nie dokonywa się normalnie, że kondygnacje struktur politycznych nie wychodzą jedna z drugiej jak kolejno wysuwane części lunety, ale że — jak powiada Mussolini — „krew posuwa naprzód koła historii“.

Znalazłem pod drzewkiem jedną z nowych książek Konopczyńskiego: od-

dawna przygotowywany przez niego tom o konfederacji barskiej.

Odkrywam w nim stronnice dla mnie rewelacyjne. Zawsze słyszałem, że ta konfederacja płała się z masonerją, ale w moich źródłach nie mogłem dosyć „prześledzić“ owych Karolów Saskich i Podoskich, Heykingów i Poncentów, Mnischów, Massalskich, Ponińskich i Lubomirskich, Aloych, Doublierów czy nawet Pułaskich.

Konopczyński rozporządzał znaczącym poważniejszym odemnie zasobem dokumentów (do miliona?), więc ten jego „Bar redivivus“ polsko-sasko-wersalski objawił się — w pewnej mierze — jako amplifikacja mego gotowego do druku „Źródła rozbioru Polski“.

I oto co się okazuje?

„Bar“ — jak do pewnego stopnia faszyzm — był w gruncie rzeczy zdrową reakcją społeczeństwa narodowego przeciwko mactwom i korupcjom, przeciwko swawoli i samowoli. Wsparty o Rzym Klemensów i Durinich, o Częstochowę, jak za Cromwella i Gustawa, i o zdrowszą część episkopatu, spotkał się ruch ten z oporem i prowokacją nietylko rozbiorowych „rycerzy trójkaty“, jak Repnin i Fryderyk czy Józef II, ale i z zasadzkami różnych współczesnych Edenów — Pittów, Choiseulów — Herriotów i Benesów — Kaunitzów na Zachodzie.

A cóż dopiero powiedzieć o miejscowych „szpiegach i donosicielach“, o wolnomularzach czy prowokatorach o pięknych nazwiskach, jak Marcin Lubomirski, Jan Poniński czy Ignacy Mostowski, z których jednego tak pysznie charakteryzuje w książce Konopczyńskiego zacytowany biskup Krasieński.

„Mówić publicznie przeciwko Ojczyźnie, radzić Repninowi, egzekwować jego ordynanse, brać pieniądze moskiewskie, tamować publicznie głosów na sejmie, wołać „Zgoda“ na traktaty, otwierać z Moskwą stolik ks. biskupa kra-

kowskiego, zabierać z niego po wzięciu tegoż papiery i dopiero na Moskwę się rozgniewać, gdy pieczęć mniejszą Imię Panu Borchowi, a nie Imię Panu Ponińskiemu oddano; są to nie szpiega saskiego akcje, ale złego patrioty.“

*

Poczta świąteczna przyniosła mi z Rzymu niepodważane świadectwo listowne o olbrzymim napięciu ducha patriotycznego we Włoszech, z drugiej

zaś strony o troskach Stolicy św., przebijających się z przysłanego mi również tekstu ostatniej allokucji konsystorskiej Papieża.

Tymczasem „Anglik w świat wysyła swoje nawy“ — jak śpiewał przed stu latem w dzień właśnie Nowego Roku Schiller, „Giełda“ zaś czyha na nowe dla swojego Molocha ofiary.

K. M. MORAWSKI.

Panegiryk

Z chwilą przeniesienia stolicy państwa z Krakowa do Warszawy zaznaczyło się zatrażające zjawisko psychiczne. Oto beznamiętny, płytki, irracjonalny panegiryzm zaczyna być jedyną i główną strawą duchową szerokiego ogółu. Tak w życiu społecznym, jak i w literaturze. Ta straszliwa plaga moralna jest nietylko klęską, ale i hańbą Polski XVII i XVIII w.

Klasycznym obrazem tej potwornej atmosfery społecznej są następujące sceny, podane ku wiecznej pamięci jak i przestrodze przez naocznych świadków Chodźkę i Karpińskiego:

Dzieje się to w rodzinie ks. ks. Radziwiłłów. Oto kiedy podczas mszy św. śpiewano „Zawitaj ranna jutrzeńko“ i dochodzono do słów: „...sprawuj senatorskie rzędy“, wszyscy dworzanie wstawali i nisko się kłaniali ks. wojewodzie.

Ale dla bezkrytycznej emocji, nieznającej nawet zwykłego chłopskiego, zdrowego rozsądku, i tego było jeszcze za mało... Kiedy bowiem hetmanowa Radziwiłłowa, śpiewając ze swym fraucymerem, Godzinki ku czci N. P. M. i zaintonowała antyfonę: „Jam sprawiła to na niebie, by wschodziła światłość nigdy nie ustająca...“, to wszystkie obecne panie wstawaly i, kornie chyląc głowy, chóralnie odpowiadały: „pokornie dziękujemy Waszej Książęcej Mości“. Autentyczne i głupio-komiczne...

Karpiński znowu był świadkiem innej charakterystycznej sceny. Oto w Haliczu w biały dzień na placu publicznym wobec wielkiego tłumu ludzi nagle pada jakiś szlachcic na kolana przed M. Potockim, starostą kaniowskim, znanym okrutnikiem i warcholą, i woła głosem pełnym fałszywego patosu: „Ty jesteś Bóg Wszechmogący, w Trójcy św. jedyny. Przyjm mego syna do bursy...“ Prośba została łaskawie wysłuchana. Autentyczne i ohydne...

Takich obrazów było pełno w życiu codziennym wschodu i południa Polski. Zdawała się jednak, że należą one już do dawno przebrzmiałej i zapomnianej przeszłości, które mogły tak wybujać jedynie na podłożu ciemnoty czasów saskich. Jeszcze i dziś historia kultury polskiej płonie żywym i silnym rumieńcem wstydy, kiedy zmuszona jest mówić o tej niesłychanej kompromitacji emocjonalnej umysłowości XVII w.

Odrodzona Polska XX w. w okresie swej wiośny niepodległościowej zapomniiała o dawnych upiorach życia zbiorowego narodu. Niestety, bardzo

szybko zaczęli oni dawać znać o swym istnieniu. Za nimi z pomroki dziejowej wyłoniła się również i obleśna twarz panegirysty XVII w. z chciwie wyciągniętą prawicą...

Bogatym żerem dla panegirystów stała się postać marszałka Piłsudskiego. Przywiązanie i cześć dla swego wodza musi w każdym budzić szacunek dla ludzi, którzy je żywią i dają temu mocny, ale i poważny wyraz. Jednocześnie jednak jesteśmy świadkami niesmacznego i wrzaskliwego tłumy panegirystów, którzy za swą „adorację“, na wzór zawodowych „placzków“, każą grubo sobie płacić.

Widzimy ponadto i objawy hysterji. Okazuje się, że wiek XX zakasował twórczość panegiryczną XVII w. Stanowczo zapędził go w kozi róg... Palma pierwszeństwa i wawrzyn akademicki muszą być stanowczo przyznane dziś pismu stołecznemu „Kurjer Poranny“ oraz poetce Kazimierze Iłakowiczównie.

Oto w świątecznym numerze tego pisma ukazały się „Pieśni popularne o Marszałku Piłsudskim“.

Między innymi znajdujemy tam „Gorzką kolendę“ Iłakowiczówny. Poetka ogłasza aż... „bojkot“ Betlejem:

Niema po co iść do Stajenki,
Bóg nie dba o swe dzieci,
Marszałka nam nie wskrzesi...

Niema po co iść do Stajenki.

Pomysł „bojkotu“ Bożego Narodzenia jest przejawem prawdziwego — geniuszu panegirycznego. Ale czytajmy dalej:

Jak ma żołnierz Dziecię chwalić,
Kiedy wodza mu zabrali.
Jak ma żołnierz słać Marję,
Kiedy Dziadek umarł w maju.
Twój to miesiąc, Panno miła,
Tyś do tego dopuściła.
Zieś go strzegła, Matko święta,
Żołnierz ci to popamięta...

Jednym słowem: niech się schowa jakiś Mickiewicz albo Wyspiański... Takich „perel“ myśli genialnych jeszcze nie oglądała ludzkość...

Zarty — żartami, ale nawet w „gorzko-kolendowej“ swawoli panegirycznej winna istnieć pewna granica, podyktowana taktem i przyzwoitością, w przeciwnym razie odczuwamy niesmak, a nawet wstręt. Skończcie z marnym, a w dodatku prawie bluźnierczym panegiryzmem, jeżeli nie macie szkodzić sprawie, której chcecie służyć. Społeczeństwo takich rzeczy tolerować nie będzie.

KS. WALERJAN BARANOWSKI
z Wołynia

PIOSENKA O KRÓLU COEUR

1.

Dlaczego w oczach miałam ślady łez,
Gdy rano przebudziłam się, mój miły?
Płakałam we śnie... Bo przez całą noc
Niesamowite sprawy mi się sniły:
Spotkaliś się nagle w talji kart,
Bo jakaś siła nas zaczarowała:
Ty byłeś królem, a ja damą coeur,
A w koło nas czaiła się kabała...
Wpierw dobrze nam było i błogo w tym śnie,
Nim czarna zaczęła się gra:
Mieliliśmy oboje po dwie pary warg
I serca mieliśmy po dwa.
A ty byłeś w jednym i w drugim z mych serc,
Bo czary mą miłość dwoiły —
A twoje serca tylko dla mnie były
I całowało czworo moich warg
Dwie pary twoich warg — mój miły!

2.

Tyś leżał obok mnie — coeur'owy król
Przy damie coeur, gdy to się nagle stało:
Ze dwoje wrogich rąk porwało nas,
Chwyciło karty i potasowało.
I los nakazał, byś opuścił mnie
I poprowadził w bój coeur'owe szyki
Na krańce kraju, gdzie pikowy król
Do walki wiedzie zbuntowane piki.
Zostałam na zamku i został mój paż;
Co noc stał pod oknem i grał.
To był walet coeur i miał włosy jak len —
I serca swe oddać mi chciał.
Daremnie mój walet czerwieniał i bladł,
Daremnie piosenki kuśliły...

W tem — dnia pewnego trąby zatrąbiły
I przyszedł list od ciebie — karo as:
Ze wraca do mnie wnet mój miły.

3.

Czekałam znów... czekałam długie dni.
Codziennie spoglądałam z wież zamkowych.
A jasnowłosy paż pocieszał mnie,
Wiem, że do rana stał u drzwi alkowy.
A potem nagle wieść obiegła kraj,
Żeś wprawdzie z królem bój zwycięski stoczył,
Lecz nie powrócisz, bo urzekła cię
Pikowa dama czarem czarnych oczu.
I wtedy to długo płakałam przez sen
I czułam, jak serca mi schną.
A w nocy pod oknem wystawał mój paż
I dręczył pokusą i grą.
Nie chciałam — płakałam, lecz czułam, że wnet
Ulegnę, że już nie mam siły —
Wtedy mnie usta twoje obudziły.
Przed miernych oczu twych przemienieniem sen
Przeraził się i znikł... Mój... mi... ty...

ARTUR MARJA SWINARSKI.

Fioretti di San Biurocrazio

(Kwiatki z roku 1935)

Motto:

Sanatores boni viri
sed Sanatio mala
bestia.

1) Prof. Ad. Krzyżanowski w dziele „Pauperyzacja Polski współczesnej“: „Rządzi biurokracja, stanowiąca w znacznej mierze proletarijat inteligencji i ekonomiczny, ściągająca podatki z innych warstw, a zatem skłonna do przeceniania ich siły podatkowej i do mnożenia rozchodów, ażeby synom zapewnić posady.“

2) Z broszury p. Wł. Zimnickiego o „Raku“ (Wilno 1935) dowiadujemy się, że w Polsce utrzymują się, ale walczą ze sobą dwa gatunki raków: szerokoszczypcowy czyli szlachetny (Potamobius astacus), mający szczypce krótkie, nieszczelne i niezbyt chwytne, oraz drugi rak — długoszczypcowy błotny (Potamobius leptodactylus), mający szczypce mocno zwierające się, ostre, niebezpieczne, które trudno oderwać. Rak szlachetniejszy, nieco niedołęga, znajduje się na terenie całej Polski, ale wypierany jest przez rakę błotną. P. Wł. Zimnicki pisze

o ekspansji tego raka długoszczypcowego:

„Gdy dostanie się ten rak do jeziora lub rzeczulki, zamieszkałej przez raki szlachetne, to można zauważyć, że rakostan w przeciągu paru lat ulega zmianie na korzyść długoszczypcowego. Raki szlachetne gromadnie cofają się przed pochodem długoszczypcowych, które jako silniejsze i bardziej energiczne, stopniowo opadają żerowiska, poprzednio zajmowane przez raki szlachetne...“

Skąd pochodzi rak długoszczypcowy, wypierający tamtego niedołęgę?

„Dziś zasięg jego stale wzrasta, przesuwając się na zachód. Obecnie granicą jego zachodnią w Polsce jest górny i środkowy Bug; w Małopolsce obejmuje całe dorzecze Dniestru. Rak ten jest naogół wysmuklejszy i „chudszy“ od szlachetnego, zato jednak zazwyczaj od tamtego większy i silniejszy, to też pojawiwszy się na jego terenach, stale wypiera autochtona.“

3) W „Dzienniku Ustaw“, nr. 82, czytamy następujące rozporządzenie ministerstwa skarbu z 13 grudnia, dotyczące „sankcyj“:

„§ 2 tego zarządzenia zabrania wywozić do Włoch koni, mulów, osłów i wielbłądów.“

4) PAT z 30 lipca, Biuletyn nr. 711: „Gdynia PAT. Jacht żaglowy „Kneij“, należący do Żegluga Polskiej, napotkał na burzę w Awarji przy mierzei Kurlandzkiej. Cała załoga została wyratowana, doznając troskliwej opieki ze strony ludności i władz niemieckich. Jachtu prawdopodobnie uratować się nie da.“

Miało być: Kneij, hawarja (rozbić), mierzeja Kurońska.

PAT z Ottawy: „Ottawa. PAT. W cieśninie Georgji, dzielącej wyspę Vancouver od Kolumbji brytyjskiej, wydarzyła się niezwykła katastrofa. Do wodnopłatowca, wznoszącego się nad cieśniną, wpadła dzika kaczką, która zaatakowała pilota. Lotnik stracił równowagę i spadł z samolotem do morza. Lotnik poniósł śmierć.“

Zwykła kaczką, udająca „dziką“. 5) Proza ze sprawozdania „Instytutu Badania koniunktury Gospodarczej“:

„Tylko wyjątkowemu spłotowi frykcyj oraz szeregowi nietypowych stosunków instytucjonalnych naszego gospodarstwa należy przypisać ich (procesów przesunięcia kapitalizacji w Polsce) powstanie.“

„Negatywna rozpiętość pomiędzy stopą naturalną a bieżącą ma naogół tendencję utrzymywania się przez dłuższy dystans.“

„Niszczyje bezpośrednio rozpatrywana dawka siły nabywczej, która przy określonej konstelacji dat rynkowych nie może zostać zaabsorbowana przez życie gospodarcze.“

6) Panegi-ryki: St. Z. w „Czerwoniaku“ opisuje dożynki w Zaleszczykach:

„Para narzeczonych z pow. borszczowskiego skorzystała ze sposobności i poprosiła p. wojewodę o błogosławieństwo.“

W innym Czerwoniaku notatka „Za kulisami ekranu — premier Sławek wśród filmowców“:

„Pewnego dnia, gdy dokonywano zdjęć w oficerskim „Yacht-Klubie“, zawitał do tego Klubu gość niezwykle i dostojny: premier Walery Sławek...“

„Temat „Rapsodji Bałtyku“ szczególnie mu się podobał, jako wielka epopeja, sławiąca nasze morze i bohaterstwo naszych marynarzy...“

„Dwie godziny, spędzone w towarzystwie dostojnego gościa — to niezapomniane chwile dla ekspedycji, a film „Rapsodja Bałtyku“ w swojej historii ma z zapisaną kartę, z której jest szczególnie dumny...“

7) Odpowiedź wójta gminy Biadolin na czwarte pytanie 40-tej z rzędu ankiety, rozesłanej przez nudzącą się biurokrację do gmin wiejskich w r. 1935.

Pytanie: „4. Jaki typ antropofizyczny przeważa wśród tamtejszej ludności? (krótkogłowi, długogłowi, blondyni, bruneci, wzrost wysoki, niski, średni).“

Odpowiedź wójta brzmiała:

„4. Typ antropofizyczny przeważa rozmaity. Najcięższy (110 kilo) jest pan organista i pan komendant posterunku (108 kilo). Chłopy niektóre dawniej przeważnie, ale teraz schudły, jak te szczapy, bo jedzą bez omasty, to i nieprzeważają. Krótkogłowych, ani długogłowych niema. Półgłówek parę jest.“

8) W Małachowcach pod Baranowiczami zaszedł w ostatnich czasach wypadek, który rozwinął się w tragedję, godną pióra K. H. Rostworowskiego, autora „Niespodzianki“, wypadek, symbolizujący niejako sytuację naszą w dobie dyktatury Biurokracji:

Wójt gminy jastrzębskiej, Meysztowicz, ukarał mandatem karnym w kwocie 2 zł mieszkankę wsi Małachowce, Ewę Jarmolikową, za to, że upominając się o należność za lokal, zajęty przez agencję pocztową, zachowała się krzykliwie wobec wójta, czyli „nie umiała rozmawiać“ z osobą urzędującą. Starostwo baranowickie podwyższyło tę karę do wysokości 4 zł. Po jakimś czasie sekwestrator przyszedł egzekwować już siedem (7) złotych. Sekwestrator gminy Burycz przyszedł z sołtysem i zajęli jej koch. Gdy stawiała opór, prosząc, aby odciągnęli sobie sumę 7 zł z jej należności w gminie, przyszedł jeszcze komendant posterunku Grzegorzewski. Na scenę szamotania się z władzą nadszedł mąż Jarmolikowej i zastał podartą na niej bluzkę i koszulę. Mimo perswazji męża zabrano kożuch i buciki. Wówczas Jarmolikowa dostała ataku furji. Za-

częła biegać po całej wsi w podartej koszuli i strzępach, wreszcie podpaliła własne mieszkanie w przystępie szału. Od mieszkania zajął się dom, od domu — domy sąsiednie. Spłonęła cała uli-

ca z pocztą, z Kasą Stefczykowską i z posterunkiem policji państwowej. Wtedy Jarmolikowa rzuciła się do rzeki, ale ją uratowano. Leży w szpitalu. Spłonęło 18 domów.

Wójt, posterunkowy i komornik przekonani są, że wszystko w porządku.

Ot i wiązanka.

ADOLF NOWACZYŃSKI

WONIE ARABSKIE

na ostrze pióra 84

Ilustrował WIT GAWECKI

Pewna znajoma dama wielce wzięta nam za złe, żeśmy jej z Algeru nie przywieźli chociaż małej próbki tak zwanych „woni arabskich“...

Nie bardzo jednak wiem, o jakie wonie jej chodziło — są bowiem w Algerze dwa zasadnicze gatunki zapachów.

Pierwszy rodzaj — to poprostu Piver, Bourgeois, Chanel, Guerlain, Worth czy Yardley. Jak w Paryżu, Londynie, czy Warszawie: zapach wielkiego miasta... Czuje go się w europejskich ulicach Algeru, które nie różnią się niczem od bulwarów paryskich... jedynie wpięty w nie, iluminowany nocą teatralnie, meczet Dżama el — Dzedid (patrz rysunek) wypada z europejskiej ramy. Zresztą: jasne wysokie domy, przyzwoite hotele i re-

Z typów algerskich

piają nas... W pewnej chwili stanął tuż przed naszymi nogami jakiś kotek, spojrzał na nas i zamiauczał, — z przyzwyczajenia już zaczęliśmy sięgać do kieszeni po kilka sous...

Gawęcki portretował na ulicy. Młodociany model dostawał za pozowanie franka lub dwa. Stare, brodate typy Arabów czy Kabylów uciekały przed nami; nie chciały pozować za żadne skarby, a nawet nie za trzy franki plus pięć papierosów. Jedyny raz udało nam się namówić starego. Pozował, lecz potem chciał rysunek Gawęckiego na własność. Uparł się. Wówczas pokazałem mu dwufrankówkę i spytałem, co woli: forszę, czy rysunek? Zastanawiał się przez chwilę, jak ten starszy pan na obrazie Siemiradzkiego „Wazon czy kobieta?“... Potem, zawstydzony trochę, mruknął: „Donnez l'argent!“ Gawęckiemu było przykro...

Zdziwiliśmy się bardzo, gdyśmy poznali młodego Araba, który wyjątkowo nie żebrał — przeciwnie: częstował nas papierosami i zaprosił na piwo; i, niedość na tem, był naszym bezinteresownym, nieocenionym „ciceronem“ przez dwa dni... Bardzo byliśmy z niego dumni, gdy ubrany bardzo egzotycznie, przychodził po nas na statek; pasażerowie nam zazdrościli — pasażerki robiły oko do przystojnego Mohameda. Tak miał na imię — nazwisko Araba było bardziej skomplikowane: Ben Dzedud Ben Bulerbah Ben Ben Dzedud; skomplikowane, lecz niezbyt urozmaicone...

Otóż Mohamed właśnie powrócił był ze studjów w Paryżu, lecz mimo to nazwisko pana Cazin było mu obce (jest ono zresztą obce także wszystkim prawie Francuzom...) — nazwisko Mickiewicza wobec tego też. Przetłumaczyłem więc Mohamedowi „Alpharę“ na ozdobną prozę francuską.

Z typów algerskich

Skutek był piorunujący: pan Ben Ben wzruszył się wielce — i już nas nie opuszczał. Poznaliśmy dzięki niemu Alger dokładniej, niż nasi towarzysze podróży.

Poznaliśmy dwa zapachy Algeru z bliska...

A pan Mohamed był właśnie mieszaniną obydwóch woni: zapach tubyleczy bardzo skropiony Guerlainem, czy Piverem...

Powinniśmy byli Mohameda Ben Dzedud dla owej damy przywieźć do Poznania.

ARTUR MARJA SWINARSKI.

Fragment z Algeru.

Abisynja, a oddrzwia bazyliki św. Piotra

„The Tablet“ podaje ciekawe szczegóły o rzeźbach na oddrzwiach bronzowych bazyliki św. Piotra. Nie wszystkim wiadomo, że na rzeźbach tych, wykonanych w 15-tym wieku przez florentyńskiego artystę, Antoniego Filarete, przedstawiona jest m. in. scena audjencji u papieża Eugenjusza IV poselstwa abisyńskiego. Oddrzwia te składają się z sześciu większych i czterech mniejszych części. Pierwsze z nich, tj. większe przedstawiają Zbawiciela i Matkę Bożą na tronach, św. Pawła, męczeństwo św. Piotra i męczeństwo św. Pawła. Na mniejszych częściach widać najdonioślejsze wydarzenia podczas pa-

nowania papieża Eugenjusza IV, a więc: wizytę w Rzymie dostojników Etyopji, odjazd z Konstantynopola Jana Paleologa na Sobór w Ferrarze, koronację cesarza Zygmunta w bazylice św. Piotra, wizytę papieża i cesarza w zamku św. Anioła, oraz podanie się Stolicy św. patriarchy Bizancjum we Florencji.

Posłowie Abisynji przedstawieni są tuż obok papieża, który siedzi na tronie. Jak wiadomo, delegacja ta została wysłana na Sobór Florencki przez cesarza Jakóba Zara. W Rzymie Abisyńczyków przyjął z wszelkimi honorami, przyczem dostąpili przywileju złożenia hołdu chustce św. Weroniki „za zamkniętymi drzwiami“ św. Piotra oraz relikwjom św. Piotra i Pawła w bazylice laterańskiej. (KAP)

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Styczeń

1

ŚRODA

Kalendarz rzym.-kat.

Środa: Nowy Rok, Obrz.

Pańskie

Czwartek: Im. Jezus —

Makarego Op.

Kalendarz słowiański

Środa: Mieczysława

Czwartek: Strzeżysława

Słońca: wschód 8,03

zachód 15,48

Długość dnia 7 g. 45 min.

Księżyc: wschód 10,51 zachód 24,55

Faza: Pierwsza kwadra.

Stan wody w Warcie według notowań Państwowego Zarządu Wodnego w dziś plus 0,28 mtr.

Przepowiednia pogody na środę dnia 1 stycznia: Nadal pogodnie, w ciągu dnia zmienne zachmurzenie, wzrastające wiatry południowo - zachodnie, temperatura bez zmian.

NOCNA SŁUŻBA APTEK

Śródmieście: Apt. pod Eskulapem, pl. Wolności 13. — Apt. Sapiężyńska, pl. Sapiężyński 1. — Apt. pod Lwem, St. Rynek 75. — Apt. na Chwałiszewie, Chwałiszewo 76. — Jeżyce: Apt. im. Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10. — Apt. pod Opatrznością, ul. Dąbrowskiego 76. — Łazarz: Apt. przy Parku, ul. Marsz. Focha 47. — Górczyn: Apt. Karpińskiego, ul. Marsz. Focha 158. — Wilda: Apt. Fortuna, Górna Wilda 96. — Apt. przy Bramie, Górna Wilda 3. — Główna: Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. — Staroleka: Apt. miejscowa. — Solacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12.

Poradnia przedślubna Polskiego Towarzystwa Eugenicznego Collegium Medicum, Fredry 10, udziela bezpłatnych porad w poniedziałki o godz. 18-iej — kobietom, we wtorki o godz. 18-iej — mężczyznom. zg 10 386

KRONIKA MIASTA POZNANIA

KRONIKA KOŚCIELNA

— * O łaski w Nowym Roku. Dziś, jako na zakończenie starego roku, w kościele św. Marcina o godz. 24 odbędzie się uroczyste nabożeństwo w celu uproszenia łask w Nowym Roku. (wel)

WYCHOWANIE, KURSY

— * Przyjrzysz! II. w bieżącym sezonie kurs ondulacji przeprowadzi Wojew. Inst. Rzemieślniczo - Przemysłowy. Początek kursu 7 stycznia o godz. 20. w lokalu Instytutu, Dom Rzem. p. 27 a. I piętro.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * Baczność, emeryci państwowi. Poznańska izba skarbowa zaczęła już doręczać emerytom, posiadającym służbę zaborczą, orzeczenia, redukujące od dnia 1 kwietnia 1936 r. uposażenia emerytalne. — Związek emerytów państwowych, wdów i sierot w Poznaniu przygotował schemat odwołania przeciwko takim orzeczeniom, oparty na obowiązujących przepisach. Emeryci, którzy otrzymają takie orzeczenia, winni, w własnym interesie, zgłaszać się u członka związku, p. Maya, ul. Małeckiego 11, II piętro i przynieść z sobą dekrety pensyjne. Nie należy zwlekać, ponieważ termin odwołania, jak opiewa orzeczenie, upływa po 14 dniach. (pt)

— * Przepisy łowieckie. Z dniem 31. b. m. skończył się czas ochronny na rysie, norki, sarny-kozy i kozłeta (w wojew. poznańskim i pomorskim). — Z dniem 1 stycznia 1936 r. rozpoczyna się czas ochronny na zające-szaraki (w woj. poznańskim i pomorskim), dzikie indyki samice, dzikie kaczki-samice i młode, oraz inne ptactwo wodne i błotne.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * Życzenia noworoczne u Księdza Prymasa. Jak w innych latach, J. Em. Ks. Kardynał Prymas przyjmować będzie życzenia noworoczne dnia 1 stycznia o godzinie 11.

— * Inowacja na wyścigach konnych. W związku z przeniesieniem w 1936 r. wiosennego sezonu wyścigów konnych z Ławicy do Katowic oraz odpowiednim przedłużeniem sezonu jesiennego na naszym torze lawickim, dowiadujemy się, że Towarzystwo Wyścigów Konnych ziem zachodnich postanowiło z rozpoczęciem sezonu wyścigowego na terenie całej Polski stworzyć w śródmieściu Poznania biuro zakładów w totalizator, tak, by zwolennicy „totka” mogli dowolnie, nie ruszając się z miejsca, grać na konie, zapisane do biegu w Warszawie, Katowicach, Lwowie, Lublinie, i oczywiście także na Ławicy, nie narażając się, jak dotychczas, na straty u t. zw. pokatnych bookmacherów. (S. F.)

— * Około budowy gmachu P. K. O. Po świętach przystąpiono do rozbioru trzeciej oficyny, przylegającej do placu budowy gmachu P. K. O., a mianowicie prawej oficyny nieruchomości przy Al. Marcinkowskiego 20, własności P. K. O. Materiał budowlany, uzyskany przy rozbiorze, a nadający się do zużycia, odsta-

Noworoczne życzenia

składamy wszystkim Czytelnikom, Współpracownikom i Przyjaciółom naszego pisma

REDAKCJA.

Odchodzą dni, które nigdy nie wrócą...

Jeszcze dziś przecież był rok 1935! Za kilka godzin nic nie znaczącym ruchem wyrwie się kartkę z kalendarza i już nastąpi nowy rok, rok 1936.

Cóż on nam przyniesie? Dla niektórych może radość i słońce, dla innych ból i może powiększenie mitręgi życiowej. Tak myślą starsi. Dla dzieci, które nie mogą w swych główkach pomieścić, że starczy kilka sekund, a już wchodzimy w inny okres, — niema większych zmartwień. Żyją tem, co przynosi chwila, a z chwil tych budują sobie promienny, bez troski świat...

wia się na podwórzu kamienicy Al. Marcinkowskiego 21 (właściciel Drukarnia św. Wojciecha), spuszczać go krótką drogą po desce na sąsiedni teren, gdzie ma on służyć do wybudowania oficyny, która swego czasu tam się zapadła. (pt)

— * „Olimpia” na licytacji. Gmach cyrku „Olimpia” przy ul. Poznańskiej, który nigdy w murach swoich cyrku nie gościł, wystawiony zostanie w dniu 4 lutego 1936 r. na licytację. Wybudowano go przed kilku laty, ale samo położenie zgóry skazywało go na zagładę. — O nabycie „Olimpii” ubiegać się będzie wśród nielicznych reflektantów pewna firma przemysłowa, która zamierza w gmachu urządzić swoją składnicę. Cena szacunkowa wynosi przeszło 140 tys. zł. (wel)

— * Nowe przedsiębiorstwo chrześcijańskie. Z dniem 4 stycznia przy ul. Poznańskiej 27 a, mistrz rzeźnicki p. Aleksander Szkudliński otwiera skład rzeźnicko - wędliniarski.

— * Ciekawe liczby z budowy gmachu P. K. O. Z budującego się gmachu P. K. O. dotychczas prawie że nic nie widać. Gotowe są jedynie fundamenty i filary sali kasowej. A jednak zużyto dotychczas już bajeczne wprost ilości materiału. I tak np. przy budowie fundamentu zużyto żelaza, długości ponad 300 km. Cyfrę tę łatwiej zrozumiemy, jeśli sobie przedstawimy, że jest to w przybliżeniu odległość z Poznania do stolicy. Betonu pochłonęły fundamenty 2 tys. metrów sześć. Jest to kompleks, na który, gdyby? wymurowany ceglami, zużyłoby około milion cegieł. (pt)

— * Ceny detaliczne (wedł. zarządu miejskiego) w dniu 24 bm. Mleko niezbiierane: 1 litr cena najniższa 20 gr, cena najwyższa 26 gr, cena najczęstsza 22 gr; jaja 1 szt. 12 gr; twaróg 1 kg. 70 gr; masło 1 kg. solone 3,20 zł, mlecz. 3,40 do 3,60 zł.

OBCHODY GWIAZDKOWE

— * Poznańskie Tow. Muzyczne. Oplątek sekcji chóralnej odbędzie się w niedzielę 5 stycznia 1936 o godz. 20 w sali pałacu Działyńskich. Chór przyjmuje panie i panów z dobrymi głosami.

— * Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo na Jeżycach urządziło i w tym roku tradycyjnym zwyczajem gwiazdkę dla swych najuboższych współparafjan. Dookoła pięknie ubranej i rześcienne oświetlonej choinki, przygotowały panie dary w postaci artykułów spożywczych i ciepłej bielizny.

O oznaczonoj godzinie, ks. prob. Michałowicz w obecności Pań Wincentek w serdecznych słowach życzył zebranyim wiele łask Bożych i prosił o przyjęcie wdzięcznym sercem przygotowanych darów. Po dzieleniu się opłatkiem i odśpiewaniu kolend, obdarzono 227 rodzin z liczbą około 500 osób.

Stowarzyszenie składa, jak najserdeczniejsze podziękowanie pp. kupcom, bankom oraz wszystkim innym szlachetnym ofiarodawcom, którzy przyczynili się do urzędującej powyższej gwiazdki. (n)

KRONIKA POLICYJNA

— * Podczas bójki na Piekarach pokaleczony został 48 letni rzeźnik Jan Adamski z Zabikowa. Poranionego opatrzyło pogotowie ratunkowe. Sprawą zajęła się też policja. (kl)

— * Przeszkoda w podjęciu pieniędzy. W Banku dla Handlu i Przemysłu usiłował podjąć kwotę 150 zł Paweł Przybylski z Poznania (ul. Szmarzewskiego nr. 21). Wobec tego, że nasunęły się podejrzenia, iż Przybylski zamierzał pieniądze podjąć nieprawnie, przeszkodzono mu w odbiorze. Dochodzenia przeprowadza komisariat IV. (kl)

W sprawie uczniowskich biletów tramwajowych

Otrzymał list z 29 podpisami młodzieży szkolnej, która prosi nas o zajęcie stanowiska wobec nowej ceny uczniowskich biletów tramwajowych, zaprowadzonej z dniem 1 stycznia.

Dotychczas za bilet tramwajowy dla uczniów, zawierający 20 biletów, ważnych w ciągu miesiąca od rana do godz. 20, płacono się 1,40 zł. Bilet taki wystarczył młodzieży szkolnej nieraz przez 2 i 3 tygodnie, ponieważ ze szkoły do domu wracała pieszo, a w niedziele i święta nie korzystała z biletów.

Obecnie Poznańska Kolej Elektryczna zaprowadziła dla młodzieży karty sieciowe, ważne na nieograniczoną ilość przejazdów od rana do godz. 15,30. Podobna karta, ważna również wieczorem, kosztuje miesięcznie zł 6.

Młodzież zwraca nam uwagę, że rodzicom ich trudno będzie od razu wyłożyć większą kwotę za kartę mies., tembardziej, jeżeli jest więcej rodzeństwa, które uczęszcza do szkół. Znacznie łatwiej było zdobyć się, co dwa lub trzy tygodnie, na wydatek w wysokości 1,40 zł. Młodzież, która wystosowała do nas ten list, pisze, że rodzicom ich, zmniejszając dochody, zmniejszono wydatki na dzierżawę i na artykuły spożywcze, a tymczasem nie ob-

KRONIKA TOWARZYSTWA

Związek Zaw. Pracowników Kupieckich oddział Poznań zaprasza wszystkich członków i sympatyków na „Wieczór Sylwestrowy” do lokali własnych przy ul. Podgórnej 12 b. Wstęp wolny. Orkiestra smyczkowa. Początek o godz. 20,30. zg 12 511

Tow. Braterstwo urządza zabawę karnawałową dnia 5. 1. 36 o godz. 20 w sali Domu Rzemieślniczego, na którą najuprzejmiej zaprasza Zarząd. zg 12 520

30-lecie Stow. Kupców w Ostrowie

Ostrów (zp). Z okazji 30-lecia założenia pierwszej placówki Towarzystwa Młodzieży Kupieckiej w Ostrowie, obecnie Stowarzyszenia Kupieckiego, odbyło się na sali hotelu „Polonia” uroczystościowe zebranie, przy licznych udziałach członków i przedstawicieli kupiectwa. Uroczyste zebranie zajął prezes Stowarzyszenia p. Aleksy Kalina, witając radcę Izby Przemysł. Handlowej p. Splitta, dyr. Szkoły Handlowej p. Gniazdowskiego, prezesa Tow. Kupców p. Serwę H., prasę i członków, proponując na przewodniczącego p. Splitta.

Protokół ze zjazdu 20-lecia oraz sprawozdanie z 30-lecia działalności Stow. Kupieckiego zdał sekretarz p. W. Janowski. Według tegoż sprawozdania Stow. Kup. założone zostało 12 lutego 1905 pod nazwą Tow. Młodzieży Kupieckiej, jako jedno z pierwszych na ziemi Wielkopolskiej. Założycielami Stow., które dobrze zapisało się swą pracą na polu zawodowym i kulturalno - oświatowym byli p. Graff i p. Sikorski Ksawery. Następnie referat wygłosił prof. L. Rowiński.

Współzałożycielowi Stow. p. Ksaweremu Sikorskiemu w dowód uznania za pracę nadaną godność członka honorowego. Po dyskusji i złożeniu życzeń, zebranie uroczyste solwował p. Splitt hasłem „Cześć Kupiectwu”, poczem odbyła się wspólna fotografia.

— * Poszukiwany przez sąd w Bielsku. Jako poszukiwanego pod zarzutem szalbierstwa przez sąd w Bielsku ujęto Stanisława Schmidta z Poznania (ul. Kościelna 48), który jednak w ostatnim czasie nie miał stałego mieszkania. (kl)

KRONIKA WYPADKÓW

— * Tajemnicze zaginięcie starszki. W tajemniczych okolicznościach zaginęła w dniu 29 bm. 77-letnia Wiktoria Sterczakowa. Wyszła ona ze swego mieszkania na Rybakach 14 w zamiarze udania się do kościoła Bożego Ciała i dotychczas nie powróciła. Zaginiona jest wzrostu średniego, niewiasta o siwych włosach, ubrana była w aksamitny czarny kabatek, granatową spódnicę, czarny fartuch i czarną chustkę. Policja wszczęła za zaginioną poszukiwania. (kl)

niżono kosztów przejazdów tramwajowych dla uczących się dzieci. Młodzież prosi dyrekcję P. K. E. — za naszym pośrednictwem — już nie o obniżkę dotychczasowej ceny biletów, ale o utrzymanie dotychczasowych blozków szkolnych w cenie 1,40 zł za 20 przejazdów.

W sprawie tej zwróciliśmy się do dyrekcji P. K. E., która nas poinformowała, że sprawa przejazdów młodzieży szkolnej tramwajami miejskimi była badana w ciągu kilku miesięcy przez specjalną komisję taryfową, wyłonioną przez radę nadzorczą P. K. E. Komisja ta zaproponowała zaprowadzenie dla młodzieży miesięcznych kart sieciowych w cenie 4 i 6 zł, co zostało wykonane. Dyrekcja P. K. E. zwraca jeszcze uwagę na tę okoliczność, iż część młodzieży szkolnej, może nawet dla pewnego rodzaju „sportu”, korzystając z wielkiego natłoku w tramwajach w godzinach rannych, unikała dziurkowania biletów z blozków i w ten sposób czyniła możliwem to, iż bilet na 20 przejazdów służył jej przez czas dłuższy. Blozki tramwajowe dla młodzieży szkolnej zostały nieodwołalnie zniesione i wydawane będą jedynie miesięczne karty sieciowe.

Z WIELKOPOLSKI

— **Bydgoszcz.** Na woźnicę młyna w Osiełsku w pow. bydgoskim, Jana Kuźmina, napadło sześciu osobników na szosie w pobliżu szkoły podchorążych w Bydgoszczy. Rozbójnicy zatrzymali konie, pobili Kuźmina pięściami po twarzy i zabrawszy mu skrzynię, zawierającą 25 kg. mydła, zbiegli. Na doniesienie napadniętego woźnicy wszczęto natychmiastowe śledztwo. (kl)

— **Inowrocław.** Na zebraniu Stow. Drobnych Kupców dyskutowano nad szeregiem spraw zawodowych. Doroczną uroczystość łamania się opłatkami postanowiono urządzić dnia 5 stycznia w lokalu p. Michalskiego.

— W rocznicę powstania wielkopolskiego stolica Kujaw godnie uczęła 75-lecie Ignacego Paderewskiego. Rano odbyła się w kościele św. Mikołaja uroczyste nabożeństwo. Wieczorem w sali Teatru Miejskiego, ozdobionej iluminowanym portretem wielkiego meza stanu, odbyła się akademja, którą mocnym w treści przemówieniem zajął ks. kanonik Jaskowski. Na dalszą część programu złożyły się deklamacje, popisy orkiestry sokolej z Dobrego i występ chóru „Szarotka”, poczem adw. Przybyszewski wygłosił niezwykle piękny i gorąco oklaskiwany referat. Na zakończenie prezes „Sokoła” red. Przybyski odczytał, niemiłknie oklaskami przyjęty, telegram hołdownicy, poczem wspólnie odśpiewano hymn „Boże coś Polskę”.

— Prezydent miasta Inowrocławia p. Jankowski ogłosił odezwę, wzywającą obywatelstwo do składania datków na rzecz bezrobotnych, miast przesysiania życzeń noworocznych.

— Akademickie koło kujawskie urządziło doroczną wieczór karnawałowy w Strzelnie dnia 5 stycznia 1936 r.

— Wybór 20 ławników dla sądu przemyślowego miasta Inowrocławia odbył się 19 stycznia w salce posiedzeń magistratu.

— **Jarocin.** Gminny komitet Funduszu Pracy urządził gwiazdkę dla najbardziej potrzebujących parafii. Ogółem obdarzono 280 bezrobotnych darami, ofiarowanymi przez społeczeństwo.

— W drugie święto Bożego Narodzenia wystawiono koło śpiewu w Witaszycach „Jasełka”. Amatorzy wywiązali się dobrze. Po przedstawieniu odbyła się zabawa taneczna.

— Z niezamkniętej stajni majątności Twardo, własn. radcy K. Zychlińskiego, skradziono parę szorów. Sprowadzony z Ostrowa pies policyjny wytopił ukryte szory u gospodarza Piotra Gędkę w Wysogotowie. — Na stacji kolejowej w Jarocinie podczas wylądowania bydła skradziono z magazynu kolejowego 3 beczki cementu. Jako sprawców ujęto Józefa Wesółkę, Jakóba Skibę i Antoniego Witczaka, robotników z majątności Ciświca. (gp)

Agenturę „Kurjera Poznańskiego”

w Kępnie

obejmuje z dniem 1 stycznia 1936 r.

p. Mieczysław Mikołajczak
Rynek 22.

W agenturze p. Mikołajczaka zamawiać można abonament po cenie oryginalnej, bez żadnych dopłat. Agentura przyjmuje również ogłoszenia.

— **Kościan.** Komendantem ośrodka harcerskiego w Kościanie mianowany został harcm. p. Michalak, a w Śmiglu harcm. p. Łukowski. — Stow. Pań Miłosierdzia w Kościanie urządziło gwiazdkę dla biednych i obdarzono 350 biednych artykułami żywnościowymi i odzieżą. — Świątelnice dla bezrobotnych prowadzi drużyna starszo-harcerska im. Jana Sobieskiego w lokalu p. Kaczmarekowej i gromadzi coraz to szersze zastępy bezrobotnych. (mk)

— **Krotoszyn.** Czytelnia Kobiet urządziła wieczór wigilijny ze śpiewem kolend i łamaniem opłatka. — Taką samą uroczystość urządziło Tow. Straży Pożarnej i Tow. Sokół. (fk)

— **Leszno.** Z inicjatywy prof. Piotrowskiego, prof. Pawlickiego i por. Laskowskiego odbyło się zebranie emerytów leszczyńskich w liczbie około 100 osób, które zajął prof. Piotrowski. Na przewodniczącego wybrano p. Zboralskiego, a na sekretarza p. Fliegera. Po wystąpieniu referatu por. em. Laskowskiego wywodziła się ożywiona dyskusja, w czasie której zabierali głos pp. Jankowski, Kaczorowski, Reiser, Skomra, Skrzypczak i inni, poczem uchwalono rezolucję, gdzie m. in. protestują przeciw obniżce emerytur, posiadających służbę zaborczą. (n)

— **Mosina.** Nominację na członków Rady Parafjalnej otrzymali następujący pp.: Stefan Brzeziński, optekarz, Stefan Cieślewicz, dyr. Wojciech Podemski — na przecią lat 6; Władysław Rozmiarek, Andrzej Zandecki i Czesław Jerzak — na przecią 3 lat.

— Zostało wydane przez starostę powiatu śremskiego rozporządzenie, ustalające ceny maksymalne na mięso i wyroby mięsne, które w myśl tego rozporządzenia mają obowiązywać od 23 grudnia i grożą w razie nieprzestrzegania ich do 3000 zł grzywny lub 6 tygodni aresztu.

— Z dniem 1 stycznia rozpocznie się w tut. parafii kolenda, podczas której świecić będą księża nowopobudowane domy. (ms)

— **Ostrów.** Rada powiatowa powiatu ostrowskiego na swem posiedzeniu uchwała nowe przepisy o zewnętrznym wyglądzie budynków. Zgodziła się na sprzedaż domu w Odolanowie i domu oraz żwirowni w Raszkowie. Cześć zwrotnych udziałów z zlikwidowanej spółki „Radio Poznańskie” w myśl propozycji województwa uchwalono zużyć na radiofonicznej wsi nadgranicznych. Na rok 1936/37 uchwalono pobierać dodatkową komunalną do państwowego podatku gruntowego 60 proc. w gminach wiejskich, a 20 proc. w gminach miejskich; dodatku do podatku przemysłowego 1/4 część państw. podatku od obrotu i 30 proc. od ceny świadectw przemysłowych; dodatku do państwowego podatku dochodowego przy dochodzie ponad 1500—4000 zł 3 proc. Do komisji rewizyjnej rady powiatowej wybrano pp. Goszczyńskiego — przewodniczącym, Wojciecha Moka — zastępcę, przewodniczącą oraz członkami Czapę Ign. Rówińskiego Stefana i Sommera Józefa. Zastępcami zostali pp. Horyza Fr., Zemełka Roch i Śmigiel Jan. — 75-letni rolnik Janiak z podmiejskiej Krepy zasłabł nagle dziś rano w drodze na targ na ul. Kaliskiej. Mimo natychmiastowej pomocy lekarskiej Janiak zmarł.

Przeciw zniesieniu powiatu śremskiego

Wielki wiec protestacyjny mieszkańców Śremu i powiatu

Śrem. (su) Organizacje gospodarcze Śremu zwołały w dniu 29 bm. do sali Hotelu Bazar wielki wiec protestacyjny przeciw zniesieniu powiatu śremskiego, na którym zebrało się tysiąc osób z miasta i okolicy, reprezentując wszystkie ugrupowania społeczne.

Przewodnictwo objął przemysłowiec p. Ranus, który zagajając, podkreślił cel zgromadzenia i przedstawił stan faktyczny sprawy likwidacji powiatu. Wszyscy następni mówcy, czy to ze wsi, czy z miasta, a m. in. p. Antoni Muslewski wskazywali dobitnie na ujemne następstwa, jakieby pociągnęło za sobą zniesienie powiatu. Stwierdzono, że mieszkańcy Śremu i powiatu poniosą niepowetowane straty materialne, a poniekąd i moralne, że wykonanie tego projektu podkopie byt przeszło 50 tys. ludzi, a państwo prawieże nic nie zaoszczędzi. Ze wszystkich stron, bez wyjątku, padały słowa pełne zastrzeżeń i zapewnienia, że wyczerpie się wszystkie dostępne środki, ażeby zapobiec realizacji tego planu.

Uchwalona na wiecu rezolucja protestacyjna wykazuje w cyfrach dobry stan gospodarczy powiatu w obecnej chwili. Piękne tradycje instytucji gospodarczych powiatu i zorganizowania życia społecznego sięgają czasów ks. Wawrzyniaka i patrona Jackowskiego,

dzieci tutejszego powiatu. Zniesienie powiatu i rozdzielenie terytorium między inne jednostki administracji jest ze względów komunikacyjnych bardzo trudne, a ze względów strategicznych wręcz niepomysłne. Przez likwidację ucierpiałoby szczególnie miasto Śrem, które w ostatnich latach wykazywało silne tendencje rozwoju, uwidaczniające się w rozbudowie miasta, rozwoju urządzeń oraz stałym i poważnym przyroście ludności. Obecnie Śrem liczy około 10 tys. ludności, posiada garnizon i przeszło 400 placówek gospodarczych. Swoją dzisiejszą stan i rozwój gospodarczy zawdzięcza miasto centralnemu położeniu jako siedziba powiatu. Przez ewentualną likwidację powiatu Śrem upadnie zupełnie.

Akcja protestacyjna poza Śremem objęła wszystkie gminy zbiorowe i miasteczka powiatu, które w petycjach domagają się od władz wycofania projektu.

Na wiecu wyłonił się komitet wykonawczy, w skład którego weszli pp.: dr. Tadeusz Bogacki, Czesław Dębicki, St. Gawroński, Fr. Malinowski, A. Muslewski, W. Ranus i Jan Wachowiak. W najbliższych dniach specjalna delegacja ma zawieść rezolucję do ministerstwa spraw wewnętrznych.

Miljonom palaczy tutek „Dwuwater”, „Preparowatek”, „Devi”, „Dar” oraz wszystkim odsprzedawcom życzenia szczęśliwego Nowego Roku składa

Zarząd Fabryki Tutek „SOKÓŁ”
Wł. Kwaśniewski i Fr. Pacholczyk
w Warszawie.

ng 4642

— W sobotę odbyła się w Raszkowie ekspozycja zwłok śp. Zofii Winnickiej, siostry proboszcza raszkowskiego, przy wielkim udziale publiczności. Zmarła była córką żyjącego jeszcze w Gnieźnie weterana 63 r. sędziwego p. Winnickiego. (os)

Agenturę „Kurjera Poznańskiego”

w Pleszewie

prowadzi od 1 stycznia 1936 r. wyłącznie

p. Jadwiga Łukowska
ul. Poznańska 29.

Wszystkich naszych czytelników i abonentów prosimy uprzejmie o zamawianie w prenumeracie „Kurjera Poznańskiego” na styczeń i dalsze miesiące tylko u p. Łukowskiej.

— **Rawicz.** W drugie święto Bożego Narodzenia wystawiono T. G. „Sokół” na sali strzelniczej sztuce teatralnej pod tyt. „Zrękowiny u Drużalę”.

— Ineznani sprawcy włamali się do składu kolonjalnego p. Pawlakowej przy ul. Paderewskiego i skradli towaru na przeszło 400 zł. Policja aresztowała pewnego osobnika, podejrzanego o dokonanie włamania.

— W ub. tygodniu zawiązała się na tut. terenie nowa organizacja p. t. „Filja Samopomocy Reemigrantów powiatu Rawicz przy Z. Z. P. Poznań”. Wybrano Górnego Michała — prezesem, Zyto Jana — sekretarzem, Głoskiewicza Hipolita — skarbnikiem.

— Patronat Tow. Opieki nad więźniami wystosował do tut. społeczeństwa odezwę z prośbą o składanie ofiar na rzecz więźniów, których 150 na mocy amnestji opuści więzienie tutejsze. (rs)

— **Rogoźno.** W więzieniu sądowego w Rogoźnie na skutek ogłoszonej amnestji zwolnionych zostanie 16 więźniów.

— Stow. Pań św. Winc. a Paulo urządziło dla biednych miasta uroczystość gwiazdkową w sali Hotelu Polskiego, podczas której obdarzono ubogich w liczbie 170 wiktualiami. Do ubogich przemówił ks. dziekan Pomorski, a na koniec odśpiewano kolendę.

— W pierwsze święto Bożego Narodzenia na skrajce opodal cmentarza katolickiego wskutek silnej ślizgawicy samochód osobowy, jadący z Wągrowca do Poznania zarzucił tylnymi kołami i uderzył jadącego na rowerze człowieka. Z powodu dotkliwych ran rowerzystę samochód zabralo do Poznania.

— W r. 1936 odbędą się w mieście naszym następujące jarmarki: 21 stycznia — inwentarz żywy, 17 marca — ogólny, 21 kwietnia — inwentarz żywy, 16 czerwca — ogólny, 18 sierpnia — inwentarz żywy, 6 października — ogólny, 17 listopada — inwentarz żywy, 15 grudnia ogólny.

— Polowanie na terenie należącym do gminy miejskiej Rogoźna oraz do pobliskich gmin wiejskich, obszaru ponad 1200 ha, wydzielająco pp. Widelickiemu, Paczyńskiemu i Verchowowi.

— Rodziny bezrobotnych w liczbie 300 obdarzono przed świętami gwiazdką. Wydano im 26 ctr. chleba, 4,5 ctr. mięsa wieprzowego, 300

ctr. węgla i 300 kawalków mydła. — Począz w Rogoźnie w tych dniach doręczyła adresatom listy, adresowane w języku niemieckim. Zamiast napisu Rogoźno, na listach adresowano Rogasen — Kesselstrasse. Dziwić się należy, że poczta takie adresy uwzględnia. (rm)

— **Stęszew.** Rybakowi p. Karpisiakowi Hipolitowi z Kraplewa p. Stęszewem skradziono z mieszkania kilkanaście funtów ryb. Złodziejami okazali się Leon Józwiak i Władysław Gatniejewski. (sb)

— **Swarzędz.** Tow. Powstańców i Wojaków im. ks. Józefa Poniatowskiego zorganizowało obchód z okazji 17-tej rocznicy powstania wielkopolskiego. Rano 27. bm. organizacje udały się ze sztandarami na mszę św., którą odprawił ks. wik. Rode. Po nabożeństwie złożono wspaniałe wieńce na grobach powstańców swarzędzskich śp. Florjana Schleichtera i Kunerta. Wieczorem odbyła się akademja funtów Ignacego Paderewskiego. Słowo wstępne wygłosił prezes p. Antoni Maćkowiak, proponując wysłanie depezy gratulacyjnej do mistrza Paderewskiego, co przyjęto burzą oklasków. Następnie orkiestra Ochotn. Straży Pożarnej odegrała kilka utworów muzycznych. Występ chóru męskiego im. I. Paderewskiego oraz deklamacje K. S. M. i „Sokoła” darżono oklaskami. Referat, przedstawiający życie i działalność Paderewskiego, odczytał p. Maćkowiak. Obchód powstania był podniosłą i piękną manifestacją.

— Wspólny opłatek K. S. M. odbędzie się 1 stycznia w sali Hotelu Polskiego o godz. 17.

Z POMORZA

— **Chojnice.** Asesor sądu okręgowego p. Schuessel mianowany został sędzią przy sądzie grodzkim w Starogardzie.

— Podczas saneczkowania na jeziorze Kamiecznie, utopił się 10-letni Trappa, zam. przy rodzicach w miejscowości Trzebiatki, powiat bytowski.

— W związku z zamordowaniem polskiego osadnika przez bojówkę niemiecką, organizacja rolnicza w Ogorzelinach domaga się rozwiązania partji hitlerowskich, zagrażających bezpieczeństwu i porządkowi publicznemu. (dch)

— **Grudziądz.** Przy ul. Groblowej powstała nowa placówka niemiecka, wypożyczalnia książek powieściowych. W oknie wystawowym wyłożono książki niemieckie, sprowadzone oczywiście z zagranicy.

— Dnia 27. bm. rozpoczął się w nowym siedlisku 8-dniowy kurs charytatywny dla siostr parafjalnych z całego Pomorza. Na otwarcie kursu przybył ks. biskup. Po mszy św. wykład wygłosił ks. dr. Paszwa n. t. „Istota miłosierdzia”. Na kurs, którym kieruje ks. dyr. Lisz z Pelplina, zgłosiło się 30 siostr.

— W okresie przedświątecznym ukazały się w kilku punktach naszego miasta wielkie transparenty z napisem: „Nie od Żyda”. Napis ten podrażnił tak miejscowych Żydów, którzy jak zmore cieża na naszym życiu gospodarczym, że wysłali delegację do Warszawy o interwencję czynników miarodajnych.

— W wigilję Bożego Narodzenia odbyło się późnym wieczorem poświęcenie nowowbudowanego kościoła w Wapiersku. Jak się dowiadujemy dwa dalsze kościoły powstana w Gwiżdżnachu i pobliskich Łakach, na miejscu zniszczonego przed laty przez pożar klasztoru. (gn)

— **Świecie.** Nieruch. przy ul. Dworcowej, z rak p. Ciesielskiego nabyła za cenę 28.000 złotych Miejska KKO w Świeciu.

— W związku z przygotowaniem projektu budowy mostu żel.-betonowego przez rzekę Wdę w Świeciu, który w miejsce dotychczasowego

Odbiorcom i Konsumentom Serdeczne Zyczenia Noworoczne

składa

Fabryka Czekolady

Tuch

ROK ZAŁOŻENIA 1829.

107 lat doświadczenia w zaspakajaniu gustów i smaku publiczności

ponownego łączyłby nowe miasto Świecie ze starym miastem, wykonuje się od kilku dni wiercenie dna rzeki w punktach, gdzie projektuje się budowę fundamentów pod przyszły most.

— W mleczarni w Bukowcu skradziono nocą na sobotę, 28 b. m., około półtora centnara masła i sera. (tts)

— **Toruń.** Bank Gospodarstwa Krajowego przeznaczył na finansowanie budownictwa mieszkaniowego m. Torunia 395 tysięcy zł.

— Przeniesiony został do siedziby apelacji w Poznaniu p. sędzia Jaskowski, wiceprezes Toruńskiego Klubu Wioślarskiego. Klub traci jednego z swych czołowych wioślarzy-turystów.

— Zarząd Oddziału Ligi Morskiej i Kolonijalnej w Toruniu ogłasza konkurs budowy modeli jachtów żaglowych według broszurki inż. Czarneckiego. Modele mogą być wykonane dowolną techniką. Udział w konkursie prócz członków kół szkolnych może brać wszystka młodzież do lat 19. Modele należy nadsyłać do biura L. M. K. Toruń, ul. Mickiewicza 2/4, Dom Społeczny, do 10 marca 36 r.

Śmiertelna bójka po zabawie

W nocy z niedzieli na poniedziałek odbyła się w Trzeciewnicy w pow. wyrzyskim w lokalu p. Trzosińskiego zabawa miejscowego oddziału Zw. Strzeleckiego. Po ukończeniu zabawy o godzinie 2.30 powstała bójka przed lokalem. Podczas awantury poranieni zostali ciężko bracia Edmund i Feliks Gapińscy. Zraniony nożem w brzuch Edmund Gapiński zmarł w pół godziny po wypadku. Ranionego nożem w pachwinę brata jego, Feliksa, przewieziono do szpitala powiatowego w Wyrzysku w stanie groźnym.

Jako sprawców krwawego czynu ujęto i osadzono w areszcie Piotra Gacę i Mieczysława Deronja z Trzeciewnicy. (kl)

Składki i pokwitowania

Na Dom Kupców w Poznaniu: Fa. A. Piasecki, Kraków, 50 zł; — razem 50 zł.

Na ubogich miasta Poznania: Gustawostwo Estereichowie zamiast powinnować noworocznych 20 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 65 zł.

Na pomnik Serca Jezusowego: M. G. z podziękowaniem N. S. J. i Matce Najśw. za wysłuchaną prośbę, prosząc nadal o pomoc, 2 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 342,40 zł.

Sprostowanie: W spisie ofiar dla nieuleczalnie chorego inwalidy na podróży do groty Matki Boskiej w Lourdes w numerze 561 z dnia 6 bm. zaszedł błąd, a mianowicie: p. Tomasz Arlt, Poznań, wpłacił 2 zł, a nie — jak mylnie podano — 3, wobec czego suma składek umniejszyła się o 1 zł.

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 30 b. m. wywieziono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Rob. Bol. Lulczyński i prasow. Anna Kamińska; stol. Franc. Lulkiewicz i krawc. Janina Planzner; kup. Leonard Neumann i krolez. Wanda Strojna; rob. Jan Plotkowiak w Żegrzu, pow. poznański, i rob. Małgorzata Neumann; rob. Sylw. Zieliński i rob. Wikł. Domańska; slus. Bol. Mielcarek i sluz. Maria Latosia; ksiądz. Stef. Grabowski i ekspd. Maria Trojanek; fryzj. Wal. Wyrwa i gosp. Aniela Babczyńska; naucz. Jan Nawrocki i Marianna Szczepaniakówna; woźny Stan. Wiemann i Zofia Urbańska.

Zgony

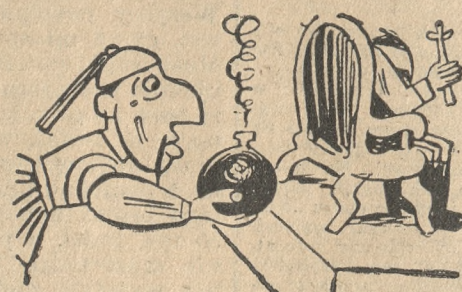
Dnia 30 grudnia 1935 r. zapisano następujące zgony: Katarzyna Gabryelewiczowa z domu Narożna, wdowa, 54 lata; Stefania Głowacka, 1 mies. 21 dni; Maria Nawrathowa z domu Dobrowolska, wdowa, 72 lata; Romuald Weicher, 3 lata. 3 dni; Jan Skraburski, emer. urzęd. prywatny, 63 lata; Stanisława Barczyńska, robotnica, 35 lat; Maria Stachoniówna, służka, 89 lat; Maria Roesler, bez zawodu, 86 lat; Helena, Antonina Rybacka z domu Matuzewska, wdowa, 90 lat; Ludwika Nedzewiczówna, rewizorka ksiąg, 57 lat; Izabella Szargelówna, 5 mies. 13 dni; Maria Pracharczykowa z domu Kurkowska, wdowa, 83 lata; Teofil Stachowski, emer. inspektor szkolny, 68 lat; Jadwiga Zarembina z domu Herwart, 58 lat; Franciszka Balożyńska z domu Szymańska, 27 lat; Pelagia Biegalska z domu Szustakowska, wdowa, 60 lat.

Liga była blisko zgonu,
Bo nie trawi makaronu.

Makaroniarz bez potrzeby
Chciał wleźć do Adis-Abeby.

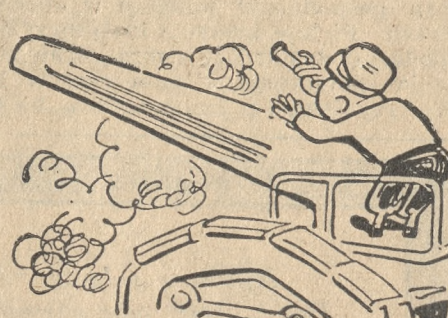
Grecy tron znów obsadzili,
Wolny będzie każdej chwili...

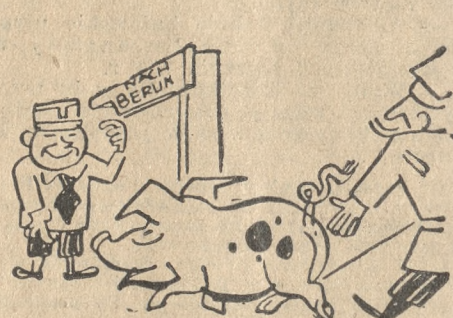
Gdańsk niby ten piesek brzydki
Przez rok cały gryził nam łydki.

Traktat z Rzeszą — to miliony
Za gęsi dał gramofony.

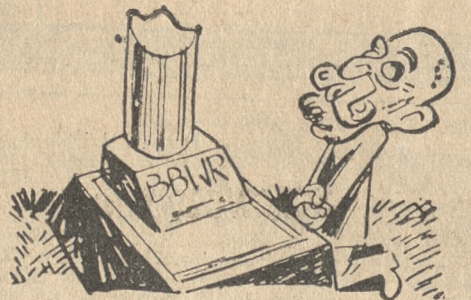
Niemiec stale, jak przed laty,
Ulepszał swoje armaty.

Mięso u nas podróżowało.
A w Berlinie świń za mało.

Gadulstwo to Polaków wada,
Zato pan Beck nic nie gada.

Blok skończył życie suchotnicze,
Pan Sławek smutne ma oblicze.

Legion dzięki bujnej naturze
Odczuwa ciągle kij na skórze.

Zgasła konstytucja stara,
Dali nową — pióra Cara.

Radio Polskie się spisało,
Przez cały rok Żydom grało.

Gdyni rozwój był tak szybki,
Ze prześciga Nowolipki.

Deszcze pono wielkie lały
Z wyborów — rezultat mały.

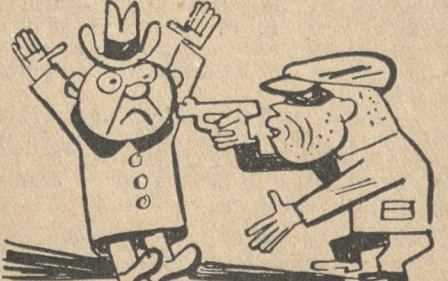
Góra jęczała, stękała,
Nareszcie myszkę wydała.

U. S. ciągle coś buduje
Członek na te gmachy pluje.

Amnestję mamy nareszcie,
Ruch się wzmoże w każdym mieście.

Kasy nam opustoszały.
Złodziejaszki głodowały.

Pusta była państwa kasa,
Emeryt przyciągnął pasa.

Węgiel, cukier też zniżkował,
Tylko nikt go nie kupował.

Z naszych jaj Hiszpanie tyją,
Pomarańcze u nas gniją.

Chociaż dekrétami lało
Zysku z tego było mało.

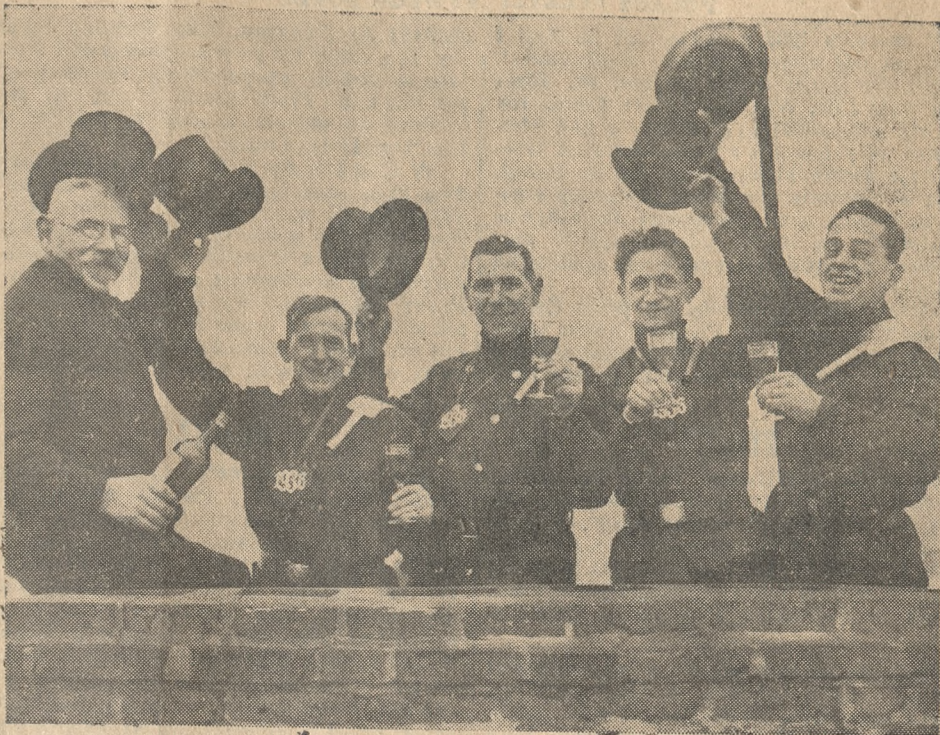
Rok wogóle był wspaniały,
Wszystkie plany się udały...

WIKAZANIA
ZŁA PRZEMIANA MATERII
CHRONICZNE ZAPARCIE
KATARY ŻOŁĄDKA I KISZEK
KL. G. WARSZAWA
NOVY SVIAT 5

ZIOŁA
CHOLEKINAZA
H. NIEMOJEWSKIEGO

WIKAZANIA
KAMIENIE ŻOŁĆIOWE
ZŁTACZKA
ARTRETYZM
APTEKI I KLADY APTECZNE
BRÓZURY BEZPŁATNIE

nr 4 005

DOSIEGO ROKU

W poszukiwaniu biblijnych miast Sodomy i Gomory

Słynny Instytut Biblijny poświęcony głównie badaniom archeologicznym, pozostający pod kierownictwem O. O. jezuitów, zajął się obecnie specjalnie terenem położonym nad Morzem Martwym, szukając śladów miast, znanych z Pisma św. pod nazwą Sodomy i Gomory.

Przy wykopywaniu licznych i głębokich przekopów znaleziono dużą płaską bryłę gliny, na której zauważono namalowaną wielką gwiazdę, a obok niej małe kolorowe rysunki jakichś duchów czy bóstw pogańskich.

Ojciec Kepel T. J. z Instytutu Bi-

blijnego przypuszcza, że wykopalisko to pochodzi z przed 3000 lat przed Chrystusem i jest śladem jakiejś nieznanej jeszcze cywilizacji pogańskiej.

Według zdania uczonych z Instytutu Biblijnego śladów ruin dawnej Sodomy i Gomory należy szukać w innej okolicy Morza Martwego, idąc raczej za wskazówkami dawnego archeologa. De Sauley, który w swej pracy „Voyage autour de la Mer Morte” utożsamiał Gomorę ze starożytnym Ain-Gham położonym o 20 km. na południe od Morza Martwego. (KAP)

przeciw GRYPIE PIGUŁKI z CHININĄ „ORIGINAL”
w PROSZKU

nr 4610

Biret kardynalski z rak ostatniego króla polskiego (1785—1935)

Przed upadkiem Rzeczypospolitej skończył z przywileju nałożenia biretu kardynalskiego ostatni nasz król Stanisław August Poniatowski równie 150 lat temu, dnia 12 grudnia 1785 r. Włożył wówczas biret kardynalski na głowę ówczesnego nuncjusza papieskiego w Polsce, Jana Andrzeja Archetti'ego. Ceremonia ta została dokonana wśród wielkiego przepychu. Nie obeszło się bez pewnego incydentu. Kardynał, potknąwszy się o niewidoczny próg, zgubił jeden pantofel z czerwonego saffjanu. Poszedł dalej, zupełnie nie zwracając uwagi otoczenia na to, co się stało. Krocząc za nuncjuszem, poseł rosyjski Stackelberg, podniósł pantofel i niósł go aż do sali marmurowej. Tam — gdy król dokonywał ceremonii włożenia biretu — przedstawił szczytną Rosji, zblizywszy się do kardynała, zniżył się do jego stóp i włożył mu zgubiony pantofel...

Przeprowadźcie

remont żołądka....

Niedomagania żołądkowe odbierają dobre samopoczucie, energię do pracy i wyczerpują organizm. Francuskie zioła The Chambard usuwają zaparcie stolca.

nr 4605

80-letni biskup obleżony przez komunistów

Od 5 października rb. miasto Siaokiao-pan, które tworzy część jednego z terytoriów Mongolii, powierzonych misjonarzom z Scheut, jest obleżone przez komunistów. Według nadeszłych dotąd wiadomości miasto broni się niezwykle dzielnie, ale mimo to będzie zmuszone poddać się, jeśli oczekiwane z niecierpliwością posiłki nie przyjdą na czas. Między obleżonymi znajduje się ks. biskup Otto, który od 60 lat już nie opuszcza Chin, a który jako misjonarz i biskup dużo przeżył prześladowań, wojen i nieszczęść.

Wszystkie miasta w Mongolii są zao-

patrzane w mury, zdolne przetrzymać obleżenie, ale 15 misjonarzy, rezydujących w 9 z nich, zgromadziło się w trzech miasteczkach najlepiej ufortyfikowanych, od których komuniści poważnie zagrażają najeźdem.

Przysłowia ludowe na zimę

Na Nowy Rok przybyło dnia na zajęczy skok.

Styczeń — do pieca się przyczyni.

Na Trzech Króli każdy do pieca się tuli.

Od Trzech Króli będą mrozy do Gertruli. Gdy Trzy Króle pogodą obdarzą, nie zasypiaj ranków gospodarzu.

Królowie pod szope, dnia na kurzą stopę.

Badania geologiczne w Szwecji

Znakomity geolog szwedzki, prof. de Geer, przeprowadza obecnie badania historii rozwoju skorupy ziemskiej. Siegają one w przeszłość milionów lat. Profesor udoskonalił metodę badania wpływów promieniowania słonecznego na formowanie się pokładów warstw ziemi.

Osiągnięte wyniki badań obejmują 15 000 lat ubiegłych. Dalsze sięgają będą w miliony lat zamierzchłej epoki lodowej. Małżonka prof. de Geera jest również wybitną uczoną, dopomaga ona mężowi,

określając wiek znalezionych wykopalisk drzewnych zapomocą obliczania ilości słoju na nich.

Prof. de Geer ma obecnie zamiar zreasumować wyniki swych rewelacyjnych badań w przygotowywanym dziele p. t. „Geochronologia Szwecji”.

Odysea 25 zakonnic

Podczas najazdu komunistów na wschodnią część prowincji Kansu, 25 Sióstr Służebniczek św. Ducha zmuszonych było opuścić wikariat apostolski Tsinchow, by szukać schronienia w Sian-fu. Ale tylko 13 zakonnic dotarło do nowej rezydencji, o reszcie żadnych niema dokładnych wiadomości. Nakrótka przed nadejściem komunistów trzy Siostry uciekły w góry, zabierając ze sobą około 30 sierotek, lecz wpadły w ręce szpiegów. Pod osłoną nocy doszły do gór i znalazły pomieszczenie u rodzin chrześcijańskich. Aczkolwiek zmieniły fryzurę i przebrały się za Chinki, poznano je nanowo. Błądziły po górach i dolinach, a spały pod gołym niebem aż do chwili, kiedy dowiedziały się, że Tsinchow jest wolne od najeźdźców. Szczęśliwie wróciły do swego domu. W czasie najazdu cztery najlepiej wyposażone placówki zostały doszczętnie zniszczone.

Poideynek człowieka z orłem

Sven Pettersson, drwal, powracał wieczorem do domu. Panujące w lesie ciemności zmusiły go do zapalenia latarki elektrycznej. Światło zważyło ogromnego orla, który z zajądłością powalił człowieka na ziemię. Rozpoczęła się walka na śmierć i życie. Ostatecznie drwal zwyciężył dzięki znalezionej w pobliżu gałęzi, którą zadał cios w głowę ptaka. Drwal przyniósł orla do domu, gdzie przy oględzinach okazało się, iż jest to kolos, którego rozpięte skrzydła mają około sześciu stóp szerokości.

W Szwecji niedźwiedzie i orły podlegają specjalnej opiece. Rezerwy ich są umieszczone w północnej części kraju; często jednak podczas mroźnej zimy posuwają się na południe w poszukiwaniu łupu.

Wspomniany okaz był pewnie jednym z takich zblakanych drapieżców.

Sprawozdanie Biura Medycznego w Lourdes o cudownych uzdrowieniach

Z ogłoszonego świeżo sprawozdania Biura Sprawdzania Medycznych w Lourdes przekonanie się można, że działalność tej instytucji w roku 1935 jeszcze bardziej wzrosła w porównaniu z latami ubiegłymi. W okresie od kwietnia do października rb. odwiedziło Lourdes ogółem 790 lekarzy, z czego 484 lekarzy francuskich i 306 z innych krajów świata. Wszyscy oni żywo interesowali się pracami Biura Medycznego i 444 zapisało się na stałych jego członków, tak, że obecnie Biuro to liczy w swych szeregach 2217 lekarzy z 21 różnych krajów.

Sprawozdanie wymienia 89 wypadków uzdrowień, których nie można wytłumaczyć bez uwzględnienia interwencji sił nadprzyrodzonych. Wypadki te, ponownie sprawdzone, miały miejsce w latach 1933 i 1934. Wśród nich na szczególną uwagę zasługują: magle uzdrowienie w dniu 23. 4. 1933 r. Lidji Le Hericy z ciężkich cierpień reumatycznych, Odety Faugere w dniu 6. 8. 1933 z poważnego zapalenia błony brzusznej, Giorgetty Bourton w dniu 27. 8. 1933 r. z poważnego zapalenia jelit, Roberta Gaud w dniu 24. 7. 1934 r. z wrzodu wewnętrznej, Magdaleny Guiaud w dniu 3.

7. 1934 r., której oba płuca zajęte były przez gruźlicę, Magdaleny Doid, uleczonej w dniu 21. 8. 1934 r. z paraliżu, głuchoty i rakowatego owrzodzenia piersi, oraz Liny Parijl ze złośliwego wrzodu żołądka.

Nadto to samo sprawdzenie notuje cały szereg nagłych uzdrowień, które nastąpiły w roku bieżącym, których jednak trwałość musi być jeszcze w ciągu najbliższych lat ponownie stwierdzona. Do uleczenia tych należą: uzdrowienie 18 sierpnia rb. Lucji Feneaut z Beaumesnil ze złośliwego owrzodzenia żołądka, 19 sierpnia Marji Cante z Charros z ogólnego porażenia organizmu gruźlicą, 5 września René Chatez z Fécamp z paraliżu i wielu innych.

(KAP)

W CIĘŻKICH CZASACH

ZDROWIE

NATURALNY SOK CZOSNKU „FF”

JEST JESZCZE CENNIJSZE PRZY REUMATYZMIE ARTRETYZMIE SKLEROZIE

APTEKA MAZOWIECKA WARSZAWA MAZOWIECKA 10

Apteka pod Białym Orłem, K. Skarżyński, Poznań, Stary Rynek 41, nr 4607

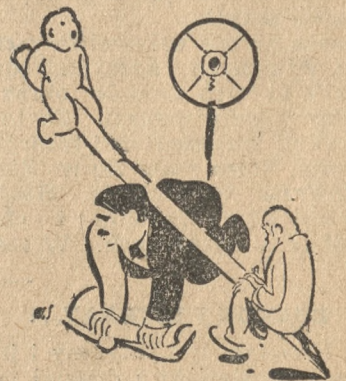
RADJO

Wykład o Sokolstwie polskim

W czwartek 2 stycznia o godz. 19.30 prof. Bogiśewicz z Tuzli wygłosi wykład o historii Sokolstwa polskiego w radju jugosłowiańskim. Przepuszczalnie posłuchają go chętnie nasi sokoli, posiadający dobre aparaty lampowe i osiagający stacje Białogród, Zagrzeb lub Lublanę.

Dodajemy, że radjo jugosłowiańskie nadaje wykłady dla Sokolstwa co każdy czwartek o tej samej godzinie. Jak wiadomo dla 60.000 sokolów polskich, wykładów takich w radju polskim niema.

ROZMOWA STAREGO ROKU Z NOWYM

AUDYCJA HEMARA W POLSKIM RADJO WE ŚRODĘ 1. I O GODZ. 21.35

Też sposób

— Nasz znajomy ma bliźniaków w szkole, a płaci cześnie tylko za jednego.
— Jak on to robi?
— Rano posyła do szkoły Jasia, poobiedzie Stasia, obaj są tak podobni do siebie, że nie można ich odróżnić.

(Le Rire)

Gdy u nas zima noworoczna, w Buenos Aires kąpią się i plażują

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

CO SŁYCHAĆ W ŚWIECIE NAUKI I LITERATURY?

CO JESZCZE TRZEBA POWIEDZIEĆ O ZJEŹDZIE SOCJOLOGÓW?

Do obrad II Zjazdu socjologów polskich, który — odbył się, jak donosiliśmy, w Warszawie, trzeba powrócić w kilku słowach. Cele miały dwa: Po pierwsze: miał zetknąć ze sobą pracowników na polu socjologii, oraz zreasumować dotychczasowe wyniki i wytyczyć pracę na przyszłość. Celem drugim: praktycznym niejako miało być wskazanie przez poszczególnych pracowników na bieżące problemy społeczne w Polsce, przy których rozwiązywaniu socjologia mogłaby współpracować.

W tym ostatnim duchu mówił prof. Bystron na zebraniu plenarnym o socjologii, jako o nauce, która jest wprawdzie teoretyczną, lecz może dać rozumowane podstawy do rozwiązywania zagadnień życiowych w praktyce. Opinie o tezach prof. Bystronia wypadły rozmaicie, zależnie od tego, czy wychodziły z ust uczonych-teoretyków, czy działaczy-praktyków. Bo jedną z cech zjazdu, było, niestety, niedostateczne systematyczne oddzielenie zagadnień teoretycznych od praktycznych.

Znalazło to odbicie także w obradach sekcji, gdzie jak np. w sekcji wychowawczej, poruszano zagadnienia opisowe i praktyczne aż do czysto abstrakcyjnych wątków, przyczem poziom był niejednolity i wahał się między referatami starannie opracowanymi, a powtarzaniem nieraz rzeczy ogólnie znanych. Kwestie wychowania są aktualne i żywe, lecz z tych obrad nad nimi trudno było wynieść jakieś pozytywne wskazania.

Uderzającym rysem charakterystycznym był wogóle nadmiar przemówień na tematy, z socjologią raczej luźno związane. Tyczyło się to zarówno referatów, jak dyskusji nad nimi. Wśród z powagą wygłaszanych truizmów nieraz trudno było wyłowić dane pozytywne. Dyskusje — jak słusznie zaznaczył dr. Chałasiński — energiczny organizator zjazdu — często stały na poziomie przemówień o demagogicznym zabarwieniu. Sądząc po tem, rozrost socjologii polskiej szedłby nie w głąb, lecz raczej w szer, byłby przeważnie ilościowy, bez większego dla jakości pożytku.

Prawda, że nie ustyszeliśmy całego szeregu wybitnych naszych socjologów, przy których udziale obraz ten wypadłby pewnie inaczej. Za to licznie przybyli reprezentanci mniejszości narodowej, która stała się na Zjeździe zdecydowaną większością. Stąd też pochodziło gros bezzadania i chaosu, szczególnie w dyskusjach. W rezultacie

ci trudno powiedzieć, aby Zjazd spełnił łączące z nim nadzieje; raczej mógł być rozczarować w niemalym stopniu, zarówno co do poziomu referatów, jak co do bezładu dyskusji. Z ust starszych uczestników Zjazdu padały też nieraz dość cierpkie uwagi. Na przyszłość należałoby może ściślej przesiewać zarówno prelegentów, jak tematy, zwłaszcza, że socjologia jest wogóle nauką młodą, która szuka sobie dopiero dróg i form.

Pozytywnym wynikiem zjazdu będzie w każdym razie założenie Polskiego Towarzystwa Socjologicznego. Jednym z jego zadań ma być organizowanie planowych badań nad społeczeństwem polskim. Plan taki przedstawił na ostatnim zebraniu plenarnym przewodniczący Zjazdu, prof. Florian Znaniecki. Referat ten wywołał długą dyskusję.

Z. Mikołajewski.

Poznań.

Z prac Polskiej Akademii Umiejętności.

W działalności naszej najwyższej instytucji naukowej nie znać, mimo ciężkich warunków, zbytniego osłabienia tętna twórczej pracy. Dzięki tej okoliczności, Kraków, jak dawniej, spełnia swą rolę głównego naukowego ośrodka. Wydziały Akademii pracują energicznie, raz po raz wychodzą z pod prasy duże dzieła o często wielkiej wartości.

W ostatnich sprawozdaniach najwięcej zwracając uwagę komunikaty historyka Papego o Janie Olbrachcie, Rybarskiego o skarbowości Polski w dobie rozbiorów, Łempickiego o poetyce. Pierwszy wyzyskał znaczny materiał archiwalny, by oświetlić postać trudną do oceny. Początkowy okres panowania Olbrachta jest nader pomysłny, drugi wprost smutny, skoro powaga państwa zupełnie podupadała wobec Krzyżaków i Moskwy. Niemniej autorytet króla wzrósł w końcu, gdyż umiał on ukroć nadużycia magnatów. Rybarski uzupełnił interesujące badania Korzona, nie pomijając skarbowości wojewódzkiej i sejmikowej. Wogóle zobrazował wysiłek skarbowy w państwie, gdzie trzeba było wszystkiego budować od podstaw, a sprawę utrudniał brak instytucji kredytowych, stan obiegu pieniężnego, niedostatek przemysłu, brak aktywnego handlu. Łempicki próbuje wykreślić sferę poezji i tego, co można nazwać poetyką, wobec dążeń do oddzielenia poezji od literatury i życia. Poezja wydobywa istotną treść i sens rzeczywistości — idzie więc po tych samych drogach, co filozofia. Dzieło nazywa Łempicki nagromadzeniem pewnego zapasu energii psychicznej i duchowej, (co nie jest jedno i to samo), a jego zawartość stanowi odpowiednik indywidualnej struktury twórcy. (T. Gr.)

DJAKON I LITERAT...

Jon Creanga, sympatyczny i jowialny pisarz moldawski z drugiej połowy XIX wieku, którego cztery opowiadania są dostępne w przekładzie polskim*) jest najściślej związany z folklorem, twórczością ludową i krajobrazem moldawskim. Okoliczność ta komplikuje w wysokim stopniu zadanie tłumacza, wymagając od niego znajomości terenu, odrębnej kultury, chłopkiej psychiki i języka ludowego. Z oczywistego braku tych konkretnych danych „Czarodziejskie Opowieści”, acz wyłożone poprawnym naogół językiem literackim, wywołują fałszywe andersenowskie nastroje i stają się na gruncie polskim przedsięwzięciem niedociągnięciem i chybieniem. Niema w nich ani śladu moldawskiego realizmu. Krótka i mętna przedmowa, nakreślona przez M. Jorge, nie daje wyraźnego pojęcia ani o pisarzu ani o zasięgu jego twórczości. Tymczasem bardzo ciekawie mogłoby wypaść np. krótkie studium porównawcze, łączące opowiadania ludowe rumuńskiego pisarza z polskim folklorem i aby wziąć jeden przykład, motyw opowieści. Bajka o kogucie jest znana również w Polsce, głównie w Lubelszczyźnie. Tomik ten zawiera nadto utwory: „Bajka o wieprzu” („Povestea Porcului”), „O córce baby i córce dziada” („Fata Babei și fata Moșului”) i „Harap Albu”. Wszystko to są tematy ludowe ujęte przez Creangę obiektywnie tak, że prawdziwe oblicze pisarza z nich nie wygląda.

Polskie wydanie Creangi powinno

*) John Creanga: „Czarodziejskie opowieści”, przekł. J. K. Mayzłówna, Warszawa, F. Hoessick.

było objąć przede wszystkim fragmenty ze „Wspomnień z dzieciństwa”, w których autor opowiada plastycznie i z żywym humorem luźne epizody swojej młodości na tle ówczesnego życia, (żył 1837—1890), następnie wesołą nowelę „Ojciec Nichifor bałamut”, w której występuje stary dowcipny moldawski woźnica, a dopiero w końcu opowieści ludowe. Dla ogólnej orientacji wypada nadmienić, że Jon Creanga, wykształcony chłop moldawski, diakon, nauczyciel, literat, jest jednym z pierwszych pisarzy karpaccich, a w życiu swojego narodu szczerym i bezkompromisowym pionierem idei narodowej. Znają go już Anglicy, Francuzi, Włosi i Niemcy, a Francuz Jean Boutiere poświęcił mu przed paru laty piękną monografię „La vie et l'oeuvre de Jon Creanga”. U nas, jak często, trzeba się domyślać i nadrobić miną.

Dr. St. Łukasik

Kraków

Nowy tom poezji Baka. Ukazał się w Warszawie nakładem Tow. Wydawniczego nowy zbiór poezji Wojciecha Baka. Wybitny ten młody poeta przeniósł się, jak wiadomo, z Poznania do Warszawy. Tytuł tomiku: „Śpiwna samotność”. Zawiera on zgórą pięćdziesiąt liryk o charakterystycznej Baka oryginalności poetyckiej na świat spojrzania. Bije z niego ten sam co poprzednio ponury płomień, świadczący o głębokich zmaganiach się wewnętrznych ze sobą samym i z zagadką świata. Baka należy do dusz walczących i ma w tem bohaterską wobec rzeczywistości postawę. Dość przeczytać takie „Zegary wieżowe” albo „Sen”, aby wyczuć tęsknotę do wielkości i obrzydzenie do rzeczy połowicznych, łatwych, które wypełniają przeciętność istnienia. (Ir.)

ŻYCIE KULTURALNE

POLACY LECZYLI „ŻYWEGO BUDDE”

W czerwcu 1932 r. wyjechali do Azji i teraz, po pół czwartą roku nieobecności, wrócili do kraju dwaj lekarze, dr. Józef Wielewski i dr. Witold Winiarz. Celem ich podróży naukowej były badania nad chorobami umysłowymi i nerwowymi na terenie Azji. Przez Turcję udali się do Persji, gdzie w Szirazie otworzyli prywatny szpital, następnie przez pustynię Beludżystanu dotarli do Indji, gdzie spędzili pięć miesięcy na studjach nad starą medycyną hinduską.

Dalsza droga zawiodła ich przez Cejlon i Indochiny do Chin. Po kilkunastu tygodniach pracy w szpitalach w Szanghaju i w Suzhou zostali zaproszeni przez rząd

chiński do Nankinu, jako doradcy lekarscy. Rozwinęli też szeroką praktykę i wówczas to stał się ich pacjentem Panchen Lama III, t. z. „Żywy Budda”, ówczesny prezydent do objęcia władzy w Tybecie po zmarłym Dalaj Lamie.

W Chinach spędzili nasi uczeni prawie dwa lata, poczem udali się do Japonji, gdzie badali wymierające plemię Ajnów, przedhistorycznych jeszcze mieszkańców Japonji, u których występuje dziwna, dotychczas niezbadana choroba umysłowa. Przez Jokohamę wyjechali do Ameryki, gdzie wygłaszali liczne odczyty i teraz wrócili na statku „Pilsudski” do kraju, gdzie będą opracowywali zebrane materiały.

TEATR

Co grają w Wilnie? Teatr miejski na Pohulance wystawił sztukę sowiecką Triggera pt. „Szczęśliwe małżeństwo”. Ukazuje ona życie w Rosji jako typowo... burżujskie. W rolach głównych popis znaleźli pp.: Elżbieta Wiczorkowska, Rychłowska, Alfred Szymański i Mieczysław Szpakiewicz.

Królowa trzeba grać z szacunkiem! Wielki sukces odniosła w Nowym Jorku sztuka „Królowa Wiktorja”. Część powodzenia przypisują dzienniki reklamie, jaką robił i robiła temu utworowi cenzura angielska. Mianowicie „Królowa Wiktorja”, wystawiona w Londynie, została zakazana, a zaś aktorkę, która grała rolę tytułową, pociągnięto do odpowiedzialności sądowej za to, że postać królowej miała zamało powagi.

Artyści — do egzaminu! Artyści austriaccy są ciężko dotknięci kryzysem ekonomicznym. Aby ograniczyć konkurencję zagraniczną, rząd austriacki postanowił, że do Austrii będą dopuszczani tylko najwybitniejsi artyści obcy. Ktokolwiek chce występować w Austrii na scenie albo na estradzie będzie musiał poddać się egzaminowi przed specjalną komisją, która będzie reprobowała siły mniejwarteściowe, aby przynajmniej ilość konkurentów ograniczyć.

Komedja Francuska w Polsce? Z Paryża donoszą, że zespół złożony z członków Comedie Française, który urządził w lutym objazd po Środkowej Europie, ma przybyć także do Polski. Ostatnie przedstawienie podobne mieliśmy w Poznaniu przed paru laty, gdy grała „Fredra” nieżyjąca już dzisiaj p. Pierat.

MUZYKA

„Rosyjska lady Makbet”, opera młodego kompozytora sowieckiego Szostakowicza, została wystawiona w Sztokholmie.

Towarzystwo Muzyczne im. Chopina w Łodzi obchodziło jubileusz 25-lecia swego założenia. (wp)

Nowy Strawiński. W Paryżu został wykonany koncert na dwa fortepiany, najnowsze dzieło Igora Strawińskiego. Grał on sam i jego syn. Sulima-Strawiński. Jest to jakby dialog na dwa instrumenty. Część pierwsza stanowi tradycyjne allegro sonatowe, część druga jest powolna (Notturmo), ostatnia składa się z preludjum i z warjacji.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Karykatury polskie w Londynie. Galeria sztuki Wertheima urządziła wystawę karykatur Feliksa Topolskiego. Mają one za temat życie londyńskie i ukazały się w reprodukcjach, jako album „The London Spectacle 1935”.

Malarze podhalańscy urządzili doroczną wystawę w Zakopanem. Udział bierze kilkunastu, m. in. Leon Gałek, Gąsienica-Szostak, Gąsienica-Sobczak, Skawiński i Kłosowski.

LITERATURA

„Nagroda młodych”, przyznawana dorocznie przez Polską Akademię Literatury pisarzom niemającym jeszcze lat 30, będzie w tym roku rozstrzygnięta w ostatnich dniach stycznia.

Wybór nowego członka Akademii Literatury na miejsce śp. Piotra Chojnowskiego odbędzie się 6 stycznia.

Państwową nagrodę literacką za rok 1935 otrzymała Zofja Nałkowska za całokształt działalności pisarskiej. Nagroda zrazu wynosiła 10 000 złotych, potem 7 000, obecnie została zredukowana do 5 000 zł.

OCHRONA ZABYTEKÓW

Dzieła sztuki na dnie morza. W czasie wyprawy włoskiej zabrał Napoleon z muzeów wiele dzieł sztuki i przemysłu artystycznego i wyprawił je do Francji morską, Statek zatonął koło Elby. Obecnie Włochy postanowiły odszukać i wydobyć drogienny transport. Włochy posiadają specjalny statek „Artiglio” („Szpon”) który przedsięwzięcie takie prace. „Artiglio” jest już na miejscu i nurkowie zabrali się do szukania.

NAUKA

„Le monde slave”, wydawany przez prof. Eisenmanna, posiada niewątpliwą wartość, jest może jednak zanadto związany z zagadnieniami współczesnymi, co odejmuje mu konieczny naukowy obiektywizm. Ostatni numer wypełniają, między innymi, trzy artykuły związane ze sprawami polskimi, a więc o położeniu Polski między Niemcami a Rosją, przegląd spraw polskich, rzecz o stosunkach polsko-czechosłowackich. Cennym jest natomiast artykuł salwisty Murki o badaniach słowiańskich na terenie Czechosłowacji. T. Gr.

Miljon dolarów na cześć Anglosasów. Zmarły w Nowym Jorku milioner Charles Howard Warren zapisał uniwersytełowi Yale miljon dolarów, aby uczcić pamięć swego syna, oraz „rasę anglosaską, której Stany zawdzięczają swoją kulturę”.

Z Wileńskiego Tow. Przyj. Nauk. Wydział I odbył posiedzenie z referatem prof. S. Cywińskiego n. t. „Do genezy kilku utworów Norwida” (Ad leones, Stygmat i in.)

RUCH REGIONALISTYCZNY

„Zabory” i ziemia zaborska. Niewiele rozgłosu ma ziemia zaborska i mało kto wie o niej dokładnie. Co zacy jest i jakie są jej granice dowiedzieć się można z „Zaborów”, pisma wychodzącego w Chojnicach. Wyszło już tego pisma dwanaście zeszytów i właśnie w zeszycie dwunastym znajduje się artykuł J. Karnowskiego p. t. „Zabory w historii pomorskiej”. Nazwa „Ziemia Zaborska” zachodzi już w dokumentach książąt pomorskich z XIII wieku. Obejmowała ona połac kraju, leżącą na północ Brdy, czyli północną-wschodnią część powiatu chojnickiego z Brusami, Wilem, Carskiem i tegiem oraz część powiatu starogardzkiego. Ambicję regionalistyczne podyktowały inicjatywę własnego pisma grupie ludzi, pragnących oświecić i rozgłosić dzieje rodzinnego regionu i jego udział w ogólnych dziejach ziemi pomorskiej. Ambicje to piękne, tembardziej, że jak z dotychczasowych zeszytów pisma „Zabory” widać, dużo jest ciekawego tutaj materiału. Szczególnie p. J. Karnowski obficie zasilą lamy pisma cennymi przyczynkami i artykułami, żeby wymienić, prócz wspomnianego już wyżej: „Powstanie pomorskie r. 1806—07 i jego dowódcy”, „Towarzystwo T. Zana w Chojnicach 1902—1920”, „Gimnazjum chojnickie a kasubszczyzna”, „Zabory w kasubskiej literaturze regionalnej” i t. d. (rg)

SZKOLNICTWO

Co to jest behawioryzm? Wśród współczesnych kierunków psychologicznych coraz bardziej wyróżnia się behawioryzm. Przedstawicielem i propagatorem tej psychologii jest uczone amerykański Watson. Przedmiotem badań tego kierunku jest zachowanie się lub działalność istoty ludzkiej, a nie jej świadomość. Słabą stroną behawioryzmu jest mechaniczne traktowanie zjawisk psychicznych. Interesujące uwagi, oparte na podstawowym dziele Watsona o behawioryzmie, zamieścił p. Szostak w nr. 18 „Przyjaciela Szkoły”. (sn)

W następnym Dziale

CORAZ WIĘCEJ O MICKIEWICZU

przez

prof. dr. Tadeusza Grabowskiego.

Pisma nadesłane

„Dom, Osiedle, Mieszkanie”. Nr. 12. Treść: M. Kostanecki: „Architektura nowoczesna”. — T. Toeplitz: „Nowoczesne miasto”. — J. Goldscheider: „O nowoczesny, tani sprzęt domowy”. — J. T.: „Dziśniejszy ogródek”. — W. Śmigieński: „Funkcjonalizm nowoczesnego parku”. — H. Jasieński: „Stare i nowe w stosunku człowieka do przyrody i dawniejszego do robku kulturalnego”. — Z poradnik budowlanej. — Kącik meblarski. — Kronika nowoczesnego przemysłu budowlanego. — Z książek i wydawnictw. — Adr. Red. Warszawa, Krakowskie Przedmieście 5 m. 32.

DZIAŁ GOSPODARCZY

O przyszłość gospodarstwa narodowego

Jakie będzie nasze jutro? Co przyniesie nam rok 1936? Jaką przyszłość gospodarczą gotuje nam czas najbliższy? — Oto pytania, które domagają się odpowiedzi, które wywołują gorącą ciekawość, budzą nadzieje, niepokoją obawami i troską...

W życiu gospodarczym stoimy przed nieznanym. Przewidywania przyszłości nie mają fundamentu pewności, nie wzbudzają ufności i wiary. Wróżbiarstwo, stawianie horoskopów w tej dziedzinie — nie znajduje już posłuchu w szerokich kołach społeczeństwa, zaświadczonych tylekroć złudniami, jak się okazało, zapowiedziami.

Tęsknota za poprawą naszego położenia gospodarczego, pragnienie ożywienia życia gospodarczego Polski — wywołują dziś powszechną już świadomość, że nie można czekać biernie, co nam czas przyniesie, że rozwiązanie problemu naszej przyszłości gospodarczej nie nastąpi wtedy, gdy nam korzystnie wyjdzie pasjans gospodarczy, że trzeba wreszcie wyjść z beznadziei i bezwładu myśli ludzkiej wobec trudności i załamań współczesnego życia. Doświadczenia dotychczasowe wskazują, że uzdrowienia życia gospodarczego nie można się spodziewać przy stosowaniu oderwanych zabiegów, metod łatania dziur, półśrodków. Leczenie części choroby, pewnych tylko jej objawów nie uzdrowi całego organizmu. Dla dokonania dzieła prawdziwego uzdrowienia życia gospodarczego, unormowania jego procesów, naprawienia jego struktury, wprowadzenia organizmu gospodarczego w dynamikę rozwojową — potrzebna jest w pierwszym rzędzie zgodna z prawdą rzeczywistości diagnoza choroby i niedomagań oraz integralny program.

Polityka gospodarcza, jej nakazy i postulaty wypływać mogą z dwóch zasadniczych założeń: z pewnego schematu myślowego, z pewnej doktryny, tłumaczącej w swoisty dla niej sposób rzeczywistość i stwarzającej stwoistą dla siebie wyobraźnię przyszłości, albo też z rzeczywistych potrzeb i dążeń danego społeczeństwa, związanych najściślej z położeniem jego gospodarstwa, podyktowanych wymaganiami jego życia i rozwoju na miarę rzeczywistej jego sytuacji. Program zbudowany na najpiękniejszych chociażby mirażach doktryny, doktryny nie liczącej się z rzeczywistością, z położeniem — nigdy nie będzie podstawą zdrowego rozwoju gospodarczego. Wiek XIX i bieżące stulecie przyniosły nam w tej dziedzinie najbardziej przekonujące a przykre doświadczenia.

Zmęczone życiem, wyczerpane gospodarczo społeczeństwo, przeżywające wszystkie klęski obecnego położenia —

bezrobocie i nędzę, oczekuje dziś wielkiego programu, wskazującego mu wyraźną drogę wyjścia z tej nieszczęsnej sytuacji, w jakiej się znalazło. Nie zadowolą go dziś doraźnie stosowane środki naprawy. Życie gospodarcze naszego kraju jest zdeorganizowane wewnętrznie, struktura stołeczno-gospodarcza wypaczona, kierunek polityki gospodarczej fałszywy, siły twórcze kraju zniszczone i osłabione... Trzeba podjąć przebudowę gruntowną, reformę generalną. Trzeba nawrócić do panowania w gospodarce naszego państwa do odwiecznych, zdrowych a prostych zasad gospodarowania, przede wszystkim do oszczędności.

Przemiany w życiu gospodarczym i politycznym świata wywierają swój wpływ na położenie gospodarcze i polityczne poszczególnych krajów. Przemiany te trzeba traktować realnie, by nie popełniać błędów i nie ulegać złudzeniu. Ulegliśmy bowiem jednemu już niebezpiecznemu dla naszej przyszłości złudzeniu. Wydawało się nam, że odzyskanie niepodległości państwowej wyczerpało już wszystkie nasze zasadnicze zadania. Oficjalni kierownicy naszego życia państwowego nie dostrzegali w polityce wewnętrznej, a w polityce gospodarczej przede wszystkim, jak dalece jesteśmy jednak w niewoli gospodarczej żywiołów obcych, jak jesteśmy od nich gospodarczo uzależnieni, jak długa jeszcze mamy drogę do zdobycia pełnej niezależności wewnętrznej i samodzielności gospodarczej naszego kraju.

Kto należy rozumieć nasze położenie gospodarcze, nie tylko ze stanowiska zasad czysto ekonomicznych, ale również ze stanowiska struktury społecznej i narodowej naszego gospodarstwa — ten nie może ograniczać programu gospodarczego do ciasnych ram środków, jakimi operuje tylko działalność ekonomiczna, lecz musi się zdobyć na szeroki, obejmujący wszystkie problemy gospodarstwa narodowego, system polityki. Takiego szerokiego programu, uwzględniającego żywotne zagadnienia całości gospodarstwa narodowego, wymaga dziś chwila bieżąca. Tylko wówczas unikniemy w życiu gospodarczym jednostronności i szkodliwych fałszów doktryneryzmu.

W trosce o przyszłość gospodarstwa naszego państwa pamiętać musimy w pierwszym rzędzie, że naród, jako niezaprzeczona rzeczywistość społeczna, jest podstawą odrębności i jedności gospodarstwa narodowego. Kto o tej zasadzie w polityce gospodarczej zapomina, doprowadza w skutkach swej działalności do osłabienia życia gospodarczego, do zmarnowania energii twórczej swojego narodu.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Poprawa sytuacji franka franc.** Na wczorajszych giełdach walutowych nastąpiła — zgodnie z przewidywaniami — gwałtowna reakcja po sobotnim zwycięstwie premiera Laval. Wyraziła się ona w spadku popytu na waluty anglosaskie oraz inne waluty złote, które wszystkie wykazały w Paryżu poważny spadek. Spadek ten ujawnił się w mniejszym lub większym stopniu również i na innych giełdach. Zastanawiający jest spadek franka szwajcarskiego. Dewiza na Zurych obniżyła się w Warszawie z 172.70 do 172.25, w Paryżu zaś z 493.50 do 492.00. Osłabił również Amsterdam. Wreszcie osłabła Belgja.

(k) **Ustawodawstwo gospodarcze.** Ukazał się nr. 95 „Dziennika Ustaw R. P.” z dnia 30 grudnia r.b., w którym opublikowane zostały m. in. następujące rozporządzenia o charakterze gospodarczym: rozp. rady ministrów z dnia 7 grudnia 1935 r. o zmianie niektórych przepisów, dotyczących zaopatrzenia emerytalnego i odszkodowania za nieszczęśliwe wypadki pracowników przedsiębiorstwa Polskie Koleje Państwowe (poz. 594); rozp. min. skarbu z dnia 18 grudnia 1935 r. w porozumieniu z ministrami: przem. i handlu oraz rolnictwa i r. r. — o zmianie rozp. z dnia 31 lipca 1935 r. w sprawie zwrotu cla przy wywozie zbóż strączkowych, nasion oleistych, produktów przemiatu, grochu polewowanego i siodu (poz. 597); rozp. min. skarbu z dnia 9 grudnia 1935 r. o zmianie rozp. min. skarbu z dnia 19 lipca 1932 r. w sprawie cen soli (poz. 598).

(k) **Obniżka cen soli białej.** Ukazało się rozporządzenie min. skarbu, obniżające cenę soli białej z 36 do 32 grosze za 1 kg. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1936 r. z tem, że sprzedawcy soli,

z wyjątkiem hurtowników, za których pośrednictwem Polski Monopol Solny wprowadza sól do obrotu, mogą jeszcze do 5 stycznia 1936 r. sprzedawać sól białą po cenie, wyższej od 32 gr. — w granicach od 36 gr. za 1 kg.

(k) **Zmiana zwrotu cla przy wywozie maki.** W „Dzienniku Ustaw R. P.” nr. 95 ukazało się rozporządzenie, zmieniające wysokość stawki zwrotu cla od niższych gatunków maki. Według dotychczasowych norm zwrot cla przy wywozie 100 kg. maki, wykazującej po spaleniu powyżej 2,5 proc. do 3,3 proc. popiołu wynosił 6 zł, obecnie granica zawartości popiołu podwyższona została do 3,6 proc., a jednocześnie stawka zwrotu cla obniżona została do 5.50 zł. Rozporządzenie wchodzi w życie z dn. 1 stycznia 1936 roku.

Z ZAGRANICZ

(z) **Zwycięstwo Laval nie zmniejszyło pesymizmu londyńskich kół finansowych.** W związku z osłabieniem walut anglosaskich, a przede wszystkim funta szterlinga, co nastąpiło na tle zwycięstwa Laval i zahamowaniu ucieczki kapitałów z Francji, koła londyńskiej City — jak zwykle w takich wypadkach — zwracają uwagę, że ich zdaniem zwycięstwo Laval nie może oznaczać ostatecznego załatwienia problemów franka. Jest to, zdaniem kół londyńskich, raczej tylko jeden epizod co nie wyklucza możliwości szeregu dalszych alarmów w okresie przed powszechnymi wyborami we Francji. Na potwierdzenie tej tezy zwraca się uwagę, że depozyty w notowaniach terminowych franka zmniejszyły się stosunkowo nieznacznie, co świadczyłoby o trwaniu wątpliwości co do przyszłych losów waluty francuskiej. Powszechnie

RADJOODBIORNIKI WYSOKIEJ KLASY W NISKIEJ CENIE NA RATY

	na raty	za got.
typ 121-Z na prąd zm.	zł 170,—	zł 153,—
typ 123-Z na prąd zm.	zł 210,—	zł 189,—
typ 121-S na prąd st.	zł 195,—	zł 175,—

Specjalne warunki sprzedaży za Pożyczkę Narodową.

Spowodu całkowitego wyprzedania odbiorników ECHO 131-Z i ECHO 131-B z magazynów fabrycznych będziemy w możności wykonywać obecnie napływające zamówienia na odbiorniki ECHO 131-Z dopiero od dn. 10. 1. 1936 r., a na odbiorniki ECHO 131-B (baterijne) od dn. 15. 1. 1936 r. Jednak odsprzedawcy nasi we wszystkich miastach powiatowych posiadają jeszcze niewielki zapas odbiorników ECHO 131-B i są w możności dostarczyć je Szan. Klienteli.

Sprzedaż: Block-Brun, św. Marcin 25, Poznańskie Tow. Telefonów, Piekary 16/17, Poznańskie Tow. Radjowe, Ratajczaka 39, K. Matuszak, Pierackiego 16, St. Kamiński, Stary Rynek 13/14, Wł. Makowski, Marcinkowskiego 26, Idaszak i Walczak, św. Marcina 18, „Strzała”, Al. Marcinkowskiego 20, Emka, Wrocławska 30, większe sklepy radjowe na prowincji oraz

PZT PAŃSTWOWE ZAKŁADY TELE- I RADJOTECHNICZNE W WARSZAWIE, ng 4361 Grochowska 26/34.

O polskość życia gospodarczego

Apel Związku Tow. Kupieckich do kupiectwa polskiego

Akcja, zmierzająca do odżywienia polskiego handlu, opiera się nie tylko na gospodarczych przesłankach. Zadanie jej nie ogranicza się jedynie do podciągnięcia struktury organizacyjnej i techniki handlu do wzorów zachodnio-europejskich. Wynika ona ze znacznie głębszego podłoża. Z radością możemy stwierdzić, że społeczeństwo polskie rozumie coraz jaśniej, iż chodzi tu o naprawienie błędu ustrojowego, który nas tak drogo kosztował w naszej przeszłości historycznej — o silne, świadome swych zadań polskie mieszczaństwo.

Dopóki nie będziemy mieli rodzimego, oświeconego stanu trzeciego, któryby wypełnił tę samą misję politycz-

ną, społeczną i kulturalną, jaką podejmuje i wykonuje mieszczaństwo zachodnio-europejskie, dopóty nasz społeczny organizm nie osiągnie harmonijnego rozwoju.

Kupiectwo wielkopolskie świadome tego stanu rzeczy, nie tylko docenia wysiłki pozostałych sfer społecznych w walce o narodowe oblicze handlu, lecz powodowane głęboką troską o jaśniejszą przyszłość narodu, uważa, że na kupiectwie ciąży szczególnie obowiązek z tego tytułu. Zwraca się więc do ogółu kupców-Polaków, zrzeszonych w Związku Towarzystw Kupieckich, z apelem, aby każdy z nich, chcący spłacić dług wobec przyszłych pokoleń, bezwarunkowo spełnił następujący

NAKAZ NARODOWY DLA KUPCA-POLAKA:

Kupiec - Polak nie może od społeczeństwa żądać przestrzegania zasady „swoją do swego”, jeśli jej sam nie stosuje. W tym celu winien przestrzegać następujących nakazów:

- 1) Kupiec - Polak winien przy kupowaniu towaru omijać źródła żydowskie. Wyjątki mogą być dopuszczalne wówczas, jeżeli źródła polskich niema wogóle lub jeżeli istniejące nie pokrywają zapotrzebowania w dostatecznej mierze.
- 2) Jeśli dostawcą pewnych artykułów może być tylko fabrykant żydowski, to należy żądać pośrednictwa agenta lub podróźującego Polaka.
- 3) Brak źródeł polskich należy zgłaszać organizacji zawodowej, która w miarę posiadanych wiadomości służyć będzie informacjami.
- 4) Kupiec-Polak winien sprowadzać towary oraz skutecznie transporty i zwózki przez polskie firmy ekspedycyjne.
- 5) Kupiec - Polak winien zatrudniać personel polski.
- 6) Kupiec - Polak, powinien przestrzegać, ażeby zatrudniony u niego personel nie kupował u Żydów.
- 7) Kupiec - Polak, będący właścicielem domu, nie może Żydowi wydzierżawiać tak lokali mieszkalnych, jak handlowych, a wpływami swymi winien również spowodować, ażeby inni polscy właściciele domów postępowali podobnie.
- 8) Kupiec - Polak winien ogłoszeniami popierać w pierwszej linii gazety i czasopisma, które nie umieszczają żydowskich inseratów.
- 9) Kupiec - Polak winien zasięgać porad prawnych i lekarskich tylko u adwokatów i lekarzy Polaków.
- 10) Kupiec - Polak nie powinien utrzymywać stosunków towarzyskich z Żydami.

ZWIĄZEK TOWARZYSTW KUPIECKICH W POZNANIU.

przypuszcza się, że o ile Laval może wyjaśnić najważniejsze trudności natury politycznej, to jednak pozostaje szereg spraw natury ściśle finansowej poważnie utrudniających zadanie odbudowy gospodarczej Francji. Zwraca się przytem uwagę, że —

do chwili odbudowy zaufania we Francji — rząd francuski napotka na kolosalne trudności przy zaciąganiu pożyczek potrzebnych dla zrównoważenia gospodarki finansów państwowych.

OKRES KRYZYSU i NIEPOKOJU MIĘDZYNARODOWEGO

nakazuje ludziom ubezpieczać się na życie **TYLKO**

w krajowych instytucjach ubezpieczeniowych, związanych wszystkimi swymi stosunkami gospodarczymi z własnym krajem

TOWARZYSTWO

UBEZPIECZEŃ

„EUROPA”

Spółka

Akcyjna

CENTRALA w WARSZAWIE przy ul. MARSZAŁKOWSKIEJ Nr. 136 ODDZIAŁ w POZNANIU przy PLACU WOLNOŚCI Nr. 8
jest wyłącznie polskim zakładem ubezpieczeń na życie, niezależnym od zagranicy. Zupełna gwarancja materialna, pierwszorzędne stosunki reasekuracyjne i duńskie oraz wygodne warunki ubezpieczenia sprawiają, że Towarzystwo „EUROPA” jest nader popularnym zakładem ubezpieczeń na życie w Polsce. ng 4615

Nehringowa pobiła rekord światowy

Wiedeński związek łyżwiarski zorganizował w poniedziałek zawody, w których wzięło udział wielu wybitnych zawodników austriackich oraz zagranicznych, m. i. mistrzyni Polski Zofia Nehringowa i mistrz Polski Kalbarczyk. Zawody stały na bardzo wysokim poziomie. Uzyskano naogół bardzo dobre wyniki, przyczem padło parę rekordów. Ciekawsze wyniki przedstawiają się następująco:

W biegu na 500 m pierwsze miejsce zajął Wazulek w czasie 44,2 s., ustanawiając nowy rekord Austrii (stary rekord w czasie 44,8 ustanowiony był w r. 1914 przez Botera). Drugie miejsce za-

jął Leben w czasie 45,2, 3) Stiepl 46,2. Pierwsze miejsce w biegu na 3000 m zajął Stiepl w czasie 5:01 (nowy rekord toru), 2) Wazulek 5:7,6, 3) Leben — 5:17,8.

W biegu na 10000 m Janusz Kalbarczyk ustanowił nowy rekord Polski w czasie 18:52,6, a Nehringowa pokryła tę przestrzeń w czasie 23:48,5, ustanawiając nowy kobiecy rekord światowy.

W biegu juniorów na 500 m pierwsze miejsce zajął Prohaska w czasie 49,2, a na 1000 m Drabel Crenem. Na zawodach było obecnych około 2000 widzów. (Pat.)

Hokej na lodzie

Spotkanie rewanżowe o puchar przechodni dr. von Halta przyniosło zwycięstwo mistrzowskiej drużynie Niemiec SC Riessersee, która w decydującym spotkaniu pokonała BEK Budapeszt 2:1 (0:1, 1:0, 1:0).

Wschodnio - pruski Klub Hokeja Lodowego w Rastenburgu (R. S. V.), który miał brać udział w międzynarodowym turnieju krynickim (1 — 6 stycznia), zdecydował zrezygnować z zaproszenia, gdyż z powodu

braku odpowiednich warunków atmosferycznych hokeiści tego klubu nie mogli przeprowadzić treningu. (PAT)

Drużyna hokeja lodowego Verein für Körperübungen z Królewca, która grać będzie w dniach 5 i 6 stycznia w Rydze, w drodze powrotnej do Królewca rozegra dwa spotkania w Wilnie z miejscowym Ogniakiem, 8 i 9 stycznia. (PAT)

Reprezentacja niemiecka pokonała w Düsseldorfie drużynę londyńskiego Queen's Clubu w stosunku 1:0. Jedyną bramkę padła w trzeciej tercji. (PAT)

Odznaki emalowe i metalowe
Fabryka Wyrobów Metalowych
ul. Fr. Ratajczaka 17.
dg 5179

Kolarstwo

Wbrew informacjom części prasy, zarząd PZTK nie udzielił wprawdzie Szamocię tytułu zawodowego mistrza Polski, ale jednak wyda mu licencję zawodowca. Zasadniczo, sprawa wydawania na przyszłość licencji zawodowym kolarzom polskim, przebywającym zagranicą, uzależniona będzie każdorazowo od stanowiska zwierzchnich władz sportowych i nadzorujących sport władz państwowych. (PAT)

Kolarze nie wyjadą do Berlina. Zarząd P. Z. T. K. otrzymał zaproszenie od związku niemieckiego do rozegrania międzynarodowego meczu Polska — Niemcy na torze, który odbyłby się w wielkiej hali berlińskiej, dn. 16 stycznia. W meczu startowałyby najlepsi zawodnicy ekip z biegu Warszawa — Berlin, przyczem mecz odbyłby się w formie wyścigu amerykańskiego, do którego stanęłoby po trzy pary z każdego państwa. Zarząd PZTK postanowił na propozycję powyższą odpowiedzieć odmownie, nie mogąc zaakceptować proponowanego terminu. Obecnie z racji obsługiwanego powinności wojskowej przez czołowych naszych kolarzy (Kapiak i Michalak) skład drużyny polskiej byłby nadmiernie osła-

Łotka
ELEGANCKI TRWAŁY
KOŁNIERZ
Warszawa, Wierzbowa 11.
zg 18 902

biony i nie wróżyłyby żadnych szans powodzenia. Uzyskanie dłuższego urlopu z wojaka dla przeprowadzenia treningu i przygotowań nie jest możliwe. (PAT)

Łyżwiarstwo

Zarząd Zakopiańskiego Tow. Łyżwiarzskiego w związku z rozesłaniem do krajowych i zagranicznych klubów łyżwiarskich zaproszeniami do udziału w V międzynarodowych zawodach w jeździe figuralnej na lodzie o mistrzostwo Zakopanego otrzymał liczne zgłoszenia najlepszych zawodników i zawodniczek z Węgier, Austrii, Niemiec i Szwecji. Zawody odbędą się od 4 — 6 stycznia. Najśliniej zapowiada się ekipa budapesteńska, a w krajowych — śląskiego towarzystwa łyżwiarskiego z Katowic. (Pat.)

W Berlinie, w dniach od 24 do 27 stycznia odbędzie się mistrzostwa Europy w jeździe figuralnej na lodzie — pań, panów i

go. Czas ten jest jednak o blisko 5 sekund gorszy od rekordu jaki Kiefer ustanowił w czasie swego pobytu w Europie.

Różne

Rząd chiński wyasygnował kwotę 30.000 dolarów celem sfinansowania chińskiej ekspedycji olimpijskiej w liczbie 100 atletów do Berlina.

Wśród zawodowców

Czasopismo bokserkie w N. Jorku „The Ring” opublikowało następującą światową listę bokserów:

Waga ciężka — Braddock (mistrz świata), 2) Joe Louis, 3) Schmelling, 4) Smith, 5) Neusel, 6) Baehr.

Waga półciężka: 1) John Lewis, mistrz świata, 2) Dob Olin, 3) Al Mc Coy, 4) Rosenbloom, 5) Heuser.

Waga średnia: 1) Marcel Thil (mistrz świata), 2) Freddy Steele, 3) Brouillard,

Wycieczka na OLIMPIADĘ ZIMOWĄ

w Garmisch-Partenkirchen. Organizowana na zlecenie Polskiego Komitetu Olimpijskiego. 4. II. — 18. II. 1936. Cena zł 300,—
Zapisy: „FRANCOPOL” Warszawa, Mazowiecka 9, tel. 206-73
w kolejności zgłoszeń Ilość miejsc ograniczona.

parami. Tytułów mistrzowskich bronią: Austriak Schäffer, Norweżka Sonja Henie oraz para niemiecka Herbert — Beier. (PAT)

Narciarstwo

XIV Międzynarodowy kongres narciarski odbędzie się w Garmisch - Partenkirchen w dniach 11 do 14 lutego.

Spotykamy się wszyscy

na wieczorze Sylwestrowym
P. C. K. w salach BAZARU
dg 519

Pięściarstwo

Sokół poznański walczy w Warszawie. W najbliższą niedzielę w sali Teatru Nowości w Warszawie o godz. 12 w pol. odbędzie się ciekawy towarzyski mecz pięściarski pomiędzy Sokółem (Poznań) — CWS (Warszawa). Drużyny walczyć będą w następujących składach (na pierwszym miejscu bokserzy Sokola — waga musza: Pola — Wieczorek; kogucia: Janowczyk — Szybowski; piórkowa: Lambryczak — Śmiech; lekka: Woźniak — Dolecki; półśrednia: Dankowski — Całka; średnia: Rogowski — Stecki; półciężka: Przybylski — Karpiński; ciężka: Tilgner — Łagiewski. (Pat.)

Piłka nożna

Po ostatnich rozgrywkach piłkarskich o mistrzostwo pierwszej ligi angielskiej, prowadzi Sunderland (21 gier — 32 pkt.), 2) Hudders field (21 — 27), 3) Arsenal (21 — 26), 4) Derby County (22 — 26). Na końcu tabeli znajdują się drużyny Everton (21 — 16) i Aston Villa (22 — 14). W drugiej lidze angielskiej prowadzi Leicester. (PAT)

Wiedeńska „Vienna” pokonała w Paryżu w obecności 5.000 widzów Racing Club 3:1 (1:0).

Reprezentacja Paryża zremisowała z budapesteńskim Ferencvaresem 3:3 (2:2).

Pływanie

Adolf Kiefer znakomity pływak amerykański, specjalista w stylu grzbietowym, który niedawno odbył tournée po Europie, uzyskał ostatnio na Florydzie świetny wynik na 400 m 5:28,6, czas lepszy od dotychczasowego oficjalnego rekordu światowe-

4) Frank Battaglia, 5) Babe Risko-Pylkowski.

Waga półśrednia: 1) Barney Ross (mistrz świata), 2) Jimmy MacLarnin, 3) Van Klaveren, 4) Kid Artera.

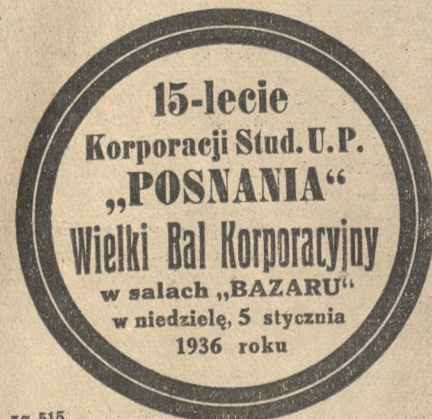
Waga lekka: 1) Tony Canzoneri, (mistrz świata), 2) Lou Ambers, 3) Ramey, 4) Frankie Klick, 5) Gustave Humery.

Waga piórkowa: 1) Freddy Miller, 2) Moritz Holtzer, 3) Armstrong, 4) Young Casanova, 5) Arizmondi.

Waga kogucia: 1) Escobar, 2) Salica, 3) Sangchili, (mistrz świata), 4) Midget Wolgast.

Waga musza: 1) Benny Lynch, (mistrz świata), 2) Small Montana, 3) Jackie Brown, 4) Joe Mendiola, 5) Maurice Huguenin, 6) Valentin Angelmann. (Pat.)

Restauracja w Hotelu Polonia, Grunwaldzka 18, poleca bezpłatnie sale nowo-odrestaurowane i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing.
dg 3124

zg 515

Hollywood w Z. S. R. R.

Na konferencji ogólnokrajowej producentów filmowych w Z. S. R. R. postanowiono założyć i wybudować nad brzegiem Czarnego morza miasto filmowe na wzór Hollywoodu, w którym ma być skoncentrowana cała rosyjska produkcja filmowa. Według obliczeń prowizorycznych, produkcja roczna rosyjskiego Hollywoodu ma sięgać 250 filmów.

DZIŚ! DZIŚ! DZIŚ!
We wtorek, dnia 31 grudnia
o godz. 11 wiecz.

„Sylwester w Słońcu”

Dziś zatem we wtorek, dnia 31 grudnia o godz. 11 wiecz. zbiegną się w „Słońcu” tłumy najwytworniejszej naszej publiczności, albowiem wszem wobec i każdemu z osobna wiadomo już powszechnie, że w ten ostatni Wieczór w roku 1935 odbędzie się w najwspanialszej sali kinoteatru „Słońce”

WIELKI WIECZÓR SYLWESTROWY z udziałem pierwszorzędnych artystów. Udział przyjmą: **KAROL HANUSZ**, wytworny piosenkarz, ulubieniec publiczności, **LUDMILA SZRETTERÓWNA**, ulubiona gwiazda Rewii Stołecznej, **LENA NESTER**, śpiewniczka i tancerka, **BLANKA ORSZAŃSKA**, świetna komiczka, która wypowie specjalnie na Sylwestra napisany świetny aktualny monolog „Przekupka Poznańska”. **JERZY SULIMA**, popularny piosenkarz, **STEFAN LASKOWSKI**, świetny konferencjer. Część choreograficzna reprezentować będzie znakomity **BALET TAGJANY WYSOCKIEJ** w swych najlepszych popisowych kreacjach. Ponadto w Sylwestrowym Wieczorze udział przyjmą popularni poznańscy Rewelatorzy „VOX”, którzy odśpiewają najnowsze i najpiękniejsze piosenki. Program bardzo urozmaicony i wesoły! Orkiestra pod dyktando popularnego kapelmistrza, autora wielu przebojów dyr. Zygmunta Wiehlera.

Dzisiejszy Wieczór Sylwestrowy w „Słońcu” zapowiada się świetnie! Ze względu na olbrzymie zainteresowanie — uprasza się o wcześniejsze zakupywanie biletów, które po cenach b. przystępnych od 1—4 zł są do nabycia wcześniej w składzie cygar p. Szejbrowskiego, ul. Pierackiego 20. Tel. 56-38, oraz od godz. 8 wiecz. przy kasie „Słońca”.

p 2836

„Wesoła Banda“ w kinie Metropolis
Dziś we wtorek, 31 grudnia, o godzinie 11,20 wieczorem

Noc Sylwestrowa

Rewia 1936

dg 526

Z udziałem Ludmiły Szretter, Leny Neester, Karola Hanusza, St. Laskowskiego, M. Halicza, Z. Wihlera, M. Rembosza, baletu Tarcjany Wysockiej i innych. Pozostałe bilety w cenie 1—3 zł, nabyć można w firmie Zygariowski, ul. 27 Grudnia

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

We wtorek, dnia 31 bm. ciesząca się nieślabnącym powodzeniem operetka Frimla „Rose Marie” z Jadwigą Musielewską w roli tytułowej. O godz. 23.45 noc sylwestrowa z udziałem całego zespołu operowego i operetkowego. W środę dnia 1 stycznia „Rose Marie”, w czwartek 2 stycznia przedstawienia sylwestrowe w premierowej obsadzie, w piątek 3 stycznia „Rose Marie”.

Z Teatru Polskiego

Dziś na zakończenie starego roku odegrana będzie pełna humoru komedia muzyczna „Piosenka o Nadinie”. Jutro w Nowy Rok po południu o godz. 16 po cenach do połowy znizonych „Muzyka na ulicy”, wieczorem „Piosenka o Nadinie”. W próbach doskonała sztuka „Szesnaścioletka” oraz wielkie dzieło St. Wyspiańskiego „Bolesław Śmiały”.

Unikaj Roku Starego

staraj się jednak spotkać Nowy, i to w „Italji”, gdyż dekoracje Wita Gaweckiego przechodzą same siebie — istne cudo. Z innych cudów wymienić należy fakt, że Hernes, który cudem uniknął straty cennej głowy w ostatniej katastrofie, zapowiedział jednakże telegraficznie swój udział w Wieczorze Sylwestrowym, jako narazie jednooki. Z pośród reszty są wszyscy zdrowi. Z. Makowski odsłoni obraz człowieka pocziwego, do którego przemówi. Z. Laurentowski z nieprawdopodobnymi kawałami. Dla ludzi zakochanych, a nie posiadających daru rymowania, będzie pisał specjalne wiersze. Wystarczy tylko podać z grubsza wiek bogdanki, cere, włosy i inne właściwości ducha. Poza tem konkursy — niespodzianki. Każdy otrzyma balonik, każdy czapeczkę z oryginalnym wierszem, wszystko dla ciebie, szary i kulturalny człowieku. Wszystko za te dwa złote z nakryciem. Tylko niewiadomo, czy dostaniesz jeszcze stolik wolny. Przyjmujemy jeszcze zgłoszenia na miejsce t. zw. „na stojaka”, też za 2 złote, taniej przecież nie możemy. Wogóle i tak dodajemy. — Dosiegło!

zg 12 523

Z Teatru Nowego

Dzisiaj we wtorek, na przedstawieniu wieczornem po cenach znizonych komedia Marcellego Acharda „Manuela”.

Sylwestrowe przedstawienie odbędzie się w dniu dzisiejszym punktualnie o godz. 11 w nocy — na którym dana będzie farsa Jana Letraz „Nasze małżeństwo”. Sylwestrowe przedstawienie dane będzie po cenach zwyczajnych od gr. 70 do zł. 3.65 włącznie z wszystkimi opłatami.

W dzień Nowego Roku dane będzie specjalne popołudniowe przedstawienie dla dzieci (o godz. 16) „Naszej szopki” Jaselek H. Romer - Ochenskowskiej. Przedstawienie dla dzieci dane będzie po cenach najniższych od gr. 50 do zł. 1.35.

W środę wieczorem powtórzenie farsy „Nasze małżeństwo”.

Wesoła Banda w kinie „Metropolis”

Już dzisiaj o godz. 23.20 wszyscy amatorzy szczerego i beztroskiego humoru będą mieli możność zabawienia się na przedstawieniu „Rewji 1936” w sali kina Metropolis. Wykonawcami będą dobrze znani „bandyci” w osobach Ludmiły Szretter, L. Neester, Karola Hanusza, St. Laskowskiego, M. Halicza, M. Rembosza i baletu Tarcjany Wysockiej. Przy pulpicie kapelmistrzowski popularny kompozytor i kapelmistrz Z. Wihler.

Pozostałe bilety w cenie od 1 zł do 3 zł nabywać można do godz. 6 wiecz. w firmie Zygariowski, a od godz. 9.15 wiecz. w kasach kina Metropolis.

korespondencja

— **Buk N. No. 25.** Opłata notariusza wynosi 25 zł i płaci ją dłużnik. Hipoteka 1200 zł podlega ustawie oddłużeniowej. Jeżeli ona była płatna przed 1. 4. 35 r., to została z mocy samego prawa rozłożona na 28 równych półrocznych rat, z których pierwsza płatna dopiero będzie 1. 10. 35 r., a odsetki zostały z dniem 1. 11. 34 r. obniżone do 3 proc. rocznie i płatne są w półrocznych ratach z dołu, co 1. 4. i 1. 10. k. r., poczynając od 1. 4. 35 r. Jeżeli natomiast płatna była dopiero po 1. 4. 35 r., natenczas ulgi te przyznane będą dłużnikowi przez urząd rozjemczy na wniosek dłużnika. Rów graniczny jest własnością sąsiadów do połowy i dlatego bez wiedzy i zgody drugiego, żadnych zmian przedsiębrać nie można. O ile sąsiad pogłębił rów ten ze szkodą dla Pana, może Pan domagać się odszkodowania w drodze procesu cywilnego. Ubezpieczenie od wypadków jest obowiązkowe; wystarczy obwieszczenie wymiaru. (K.)

UTWORY SIBELIUSA

KONCERT RADJOWY
Z KRAKOWA
W CZWARTEK 2.1 O GODZ. 17.20

— **A. Urbański — Gołecin.** Hipoteki, powstałe dopiero po 1 lipca 1932 r., żadnym ustawem ulgowym nie podlegają i obowiązują odsetki umowne, w tym wypadku 6 proc. rocznie. (K.)

— **K. 61.** Jeżeli ta sama instytucja wypłaca tej samej osobie dwa lub więcej wynagrodzeń, to za podstawę ustalenia stopy procentowej przyjmuje się łączną sumę wszelkich wynagrodzeń, wypłaconych przez daną instytucję w ciągu miesiąca bez jakichkolwiek potrąceń. Za wynagrodzenie w rozumieniu dekretu uważa się wszelkiego rodzaju wynagrodzenia w pieniądzu wraz z dodatkami i w naturze jakie płatnik uzyskuje z tytułu stosunku służbowego. Pan podlega zatem temu podatkowi po myśli art. 5 nr. 2 cytowanego dekretu. (K.)

— **S. B. — Poznań.** Ponieważ Pan w roku kalendarzowym 1935 korzystał już z urlopu wypoczynkowego, nie przysługuje Panu prawo do dalszego urlopu w tym roku. Pracobiorca musi się o urlop dopominać. (K.)

— **„Grochowe Łaki”.** Na żądanie sądu opiekuńczego winna Pani złożyć spis majątku po śp. mężu Pani, tj. wszystko to, co było jego wyłączną własnością, do czego i polisa ubezpieczeniowa na życie należy. Z masy spadkowej należy pokryć koszty choroby i pogrzebu, nie zaś długi osobiste Pani. Resztą stanowi spadek, który Pani dziedziczy do 1/4 części, a dzieci do 3/4 części. (K.)

— **Mary Mał.** Wymienionych kolektur nie znamy. (K.)

— **„Makla”.** O ile mereżowanie należy do krawiectwa damskiego, osobnego świadectwa przemysłowego wykupować nie potrzeba. (K.)

— **„Witaso”.** Pan winien płacić 12 proc. od płaconego czynszu jako podatek od lokali. Stopa podatku wynosi od jedno-, dwu- i trzypokojowych lokali 8 proc. podstawy wymiaru, dla pozostałych 12 proc. Pokój dla dziewczyny liczy się jako izba. W tym wypadku reklamować nie można. (K.)

— **„Emha”.** Dokładnych informacji w tym kierunku udzielić Panu może jedynie Kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego w Poznaniu, ul. Towarowa 23, do kąd się zwrócić radzimy. (K.)

— **No. 01255.** Właściciel domu nie jest uprawniony do pobierania od lokatora osobnego dodatku za sublokatora. Wolne od podatku od lokali są tylko mieszkania jedno- i dwupokojowe (jeden pokój lub pokój z kuchnią). (K.)

Z teki „Powiedzonek”

Na dwoje babka wróżyła,
A babka zawsze ma rację:
Albo się będziesz nudziła,
Albo też kup ilustrację.

Ten as pikowy, to znaczy,
Że jutro wyruszysz w drogę.
Kup ilustrację, inaczej
Za nic już ręczyć nie mogę.

Brunet jest ciągle przy tobie...
Strzeż się jak ognia rudego...
Nic sobie z ciebie nie robi.
A dużo narobi złego...

Wielkie pieniądze i chrzciny.
To wróżą kart kombinacje.
Więc rady słuchaj jedynej
I zaraz kup „Ilustrację”.

— **„Wągrówiec”.** Za podstawę podatku dochodowego od uposażeń służbowych przyjmuje się wysokość wynagrodzeń bieżących, otrzymywanych zarówno w pieniądzu, jak i w naturze, obliczoną w stosunku rocznym. Wartość pieniężną dochodów w naturze oblicza się podług ceny w dniu 1 stycznia roku podatkowego. O ile więc wymiar tego podatku byłby za wysoki, należy wnieść odwołanie w czasie przepisany do władzy wymiarowej z powołaniem się na ustawę o państwowym podatku dochodowym. (Dz. Ust. R. P. No. 58/25 poz. 41 art. 109, 110). (K.)

— **Liczba 13.** Radzimy sprawę przedstawić prezydentowi miasta oraz kurji biskupiej. Poza tem należy poprosić redakcję naszego pisma na krótko przed dniem jubileuszowym o zamieszczenie tego wypadku w kronice. (K.)

— **T. G. D.** Wspomniany komunikat jest aktualny i można się na ten okólnik ministerstwa skarbu ze skutkiem powołać. Wspomniane przedsiębiorstwo podlega tym ulgom. W razie odmowy należy wnieść zażalenie do tej samej władzy, która odmówiła. (K.)

— **W. E.** W myśl dekretu Prez. R. P. z dnia 14. 11. 35 r. art. 2 i 5 podlega renta inwalidzka specjalnemu podatkowi. (K.)

— **J. Madej — Poznań.** Bez nadesłania nam kwitu abonamentowego, informacji nie udzielamy. Na odpowiedź listowną należy dołączyć znaczek pocztowy. (K.)

— **„I. D. P.”** Bez przedłożenia nam kwitu abonamentowego informacji nie udzielamy. (K.)

— **„Sokół”.** Urządzenie wieczorku w zamkniętym towarzystwie podlega opłacie 5 zł, zaś urządzenie akademii publicznej opłacie 10 zł. W jakiej formie to zgłoszenie nastąpi, jest obojętne. (K.)

— **Palacz — Wielkie.** Dokładnych informacji w tym kierunku udzielić Panu może jedynie Kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego w Poznaniu, ul. Towarowa 23, do kąd się zwrócić należy. (K.)

— **A. B. 100.** 1) W tym wypadku jest Pan uprawniony do natychmiastowego rozwiązania stosunku najmu w myśl przepisów § 544 k. cyw. po uprzednim bezskutecznym upomnieniu o zapłatę zaległości i wytoczenia skargi ekscmisyjnej. 2) O ile dany lokator jest bez pracy, chroni go art. 11 lit. 2 a i nie może Pan jemu stosunku najmu wypowiedzieć. (K.)

— **„Kriesa 200”.** Bez nadesłania nam kwitu abonamentowego, informacji nie udzielamy. (K.)

— **„Stały Czytelnik”.** Amortyzację nieruchomości oblicza się od każdorazowej wartości nieruchomości. Właściciel szkoły zawodowej, wymieniony w liście Pana, nie podlega obowiązkowi ubezpieczenia emerytalnego pracowników umysłowych; natomiast podlega on ubezpieczeniu chorobowemu i w tym celu winien być zgłoszony do ubezpieczalni. (K.)

— **W. Frąckowiak — Krotoszyn.** Urząd skarbowy nie może w tym wypadku kosztów egzekucyjnych ścigać. (K.)

— **„W. K. 1895”.** W tym stanie rzeczy przysługuje Panu 15 proc. obniżka komornego. (K.)

— **M. R.** Zapatrywanie gospodarza jest mylne i nieuzasadnione. Przysługuje Panu 15 proc. obniżka komornego podstawowego; obniżony czynsz przekazać pocztą wzgl. złożyć do depozytu sądowego. (K.)

— **Jan Z. — Poznań.** Od pożyczek gotówkowych z przed 1. 7. 32 r. pobierać wolno odsetki umowne najwyżej do 12 proc. i to do 1. 4. 33 r., od tego czasu do 1. 11. 34 r. tylko 6 proc., a od 1. 11. 34 tylko 3 proc. w stosunku rocznym. Przy hipotekach na nieruchomościach czysto miejskich z przed 1. 7. 32 r., umowne do 1. 4. 33, a od tego czasu do 1. 12. 35 tylko 6 proc., a od tego czasu tylko 5 proc. w stosunku rocznym. Od wierzytelności powstałych po 1. 7. 32 r. pobierać wolno odsetki umowne, jednakże nie wyższe, jak 8 proc. w stosunku rocznym. O ile rolnik nie płaci odsetek bieżących hipotek powstałych przed 1 lipca 1932 r., przysługuje wierzycielowi droga skargi i egzekucji bezwzględnej. To samo prawo przysługuje odnośnie wierzytelności powstałych dopiero po 1 lipca 1932 r. (K.)

— **„Stały abonent 63615”.** Klauzula, na wstępie wymieniona, jest bez żadnego znaczenia prawnego. Mieszkanie podlega ustawie o ochronie lokatorów, natomiast ogród jest wyjęty z pod tej ustawy. Przysługuje Panu zatem 15 proc. obniżka od komornego podstawowego za mieszkanie; ogród zaś nie podlega żadnej obniżce. Oddanie ogrodu nastąpić może tylko za zezwoleniem gospodarza. (K.)

— **„Eswu”.** Należy adresować wewnętrznie i zewnątrz. „Do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa”. (K.)

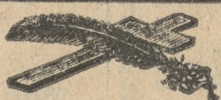
— **„Abonent Erjot”.** Dokładnych informacji w tym kierunku udzielić Panu może jedynie Urząd Morski w Gdyni, do kąd się zwrócić należy. (K.)

— **„Janka”.** Zapis ten nie jest ani spadkiem, ani darowizną, tylko zwykłym zdaniem i dlatego podatku od darowizn płać Pan nie może i nie potrzebuje. (K.)

— **M. M. — Poznań.** Ponieważ Pan zawarł co do wymienionych ubikacji dobrowolną umowę w myśl art. 3 ustawy o ochronie lokatorów, przeto obniżka komornego Panu nie przysługuje. (K.)

— **„Stała abonentka”.** Bez nadesłania nam kwitu abonamentowego, informacji nie udzielamy. (K.)

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Dnia 30 grudnia 1935 r. zmarła w Bogu nieoczekiwanie, ś. p.

Ludwika Nędzewiczówna

rewizorka oddziałów

W ś. p. Zmarłej żegnamy z żalem długoletnią, sumienną i oddaną nam współpracowniczkę.

Niech odpoczywa w pokoju.

zg 12 522

Dyrekcja
firmy Wielkopolski Skład Kawy Sp. z o.o.
w Gdyni.

Dnia 30 grudnia 1935 r., zmarła, ś. p.

Ludwika Nędzewiczówna

rewizorka oddziałów

W Zmarłej straciliśmy ząca, szlachetną i nieodżałowaną Koleżankę, której nieoczekiwany zgon dotknął nas boleśnie. Pamięć o Zmarłej zachowamy długo w sercach naszych.

zg 12 519

Rewizorzy oddziałów
i personel centrali w Gdyni
firmy Wielkopolski Skład Kawy Sp. z o.o.

W poniedziałek, dnia 30 grudnia zmarła po krótkich i ciężkich cierpieniach, znoszonych z anielską cierpliwością, opatrzona Sakramentami św., moja najukochańsza żona, moja najdroższa córka, nasza ukochana siostra, synowa i ciocia, s. p.

z Zamysławskich

Janina Radek

Dziecko Marji

przeżywszy lat 36. Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby w Ostrzeszowie w środę, o godz. 2. Pogrzeb we Wrześni, w czwartek, dnia 2 stycznia o godz. 9.30 z kaplicy szpitala powiatowego.

W nieutulonym smutku pogrążeni

dr. Walenty Radek i rodzina.

dg 515

Ostrzeszów, Września, Otorowo, Kłobuck.

Dnia 30 grudnia 1935 r., zasnęła w Panu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najukochańsza matka, teściowa, babka i siostra, s. p.

z Gierszewiczów

Eleonora Szymańska

Eksportacja do kościoła i pogrzeb odbędą się w czwartek, dnia 2 stycznia 1936 r. w Sulmierzycach o godz. 9.

W ciężkim smutku pogrążona

Rodzina.

zg 12 513

Sulmierzyce, dnia 31. 12. 1935 r.

W dniu 30 grudnia 1935 r., zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa, najtroskliwsza matka, córka, siostra, szwagierka, bratowa i ciocia, s. p.

z Noetherów

Władysława Schützowa

Pogrzeb odbędzie się w piątek, 3 stycznia 1936 r. w Grodzisku Wlkp. z ul. Bukowskiej o godz. 15, o czym zawiadamiają

zg 12527

w smutku pogrążone
córki i rodzina.

Murwana Goślina, Grodzisk, Wolsztyn.

Dnia 30 grudnia 1935 r. zmarła s. p.

Ludwika Nędzewiczówna

rewizorka oddziałów

W Zmarłej straciłmy wzorową sprawiedliwą przełożoną, którą zachowamy długo w dobrej pamięci.

Kierowniczkę oddziałów

firmy Wielkopolski Skład Kawy, Sp. z o. o.

W dniu 27 grudnia 1935 r., zmarł, s. p.

Dr. med. Bohdan Lipiński

z Poznania.

W Zmarłym straciłmy gorliwego członka i Kolegę o nieskazitelnym charakterze. Cześć Jego pamięci!

dg 507

Związek Lekarzy Państwa Polskiego
Okręg Wielkopolski

Swoim Szanownym Klientom przesyłam serdeczne życzenia

pomyślnego Nowego Roku!

STEFAN CENTOWSKI

dg 4024/5 **Kolektura Loterii Państwowej**
Poznań, plac Wolności 10.

Osiedliłem się w POZNANIU

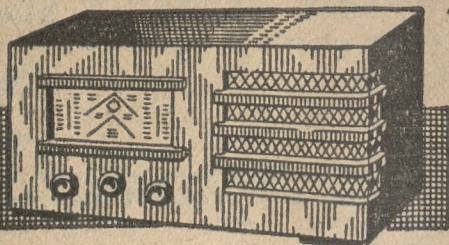
Aleje Marszałka Piłsudskiego 16 m. 2
(dawniej Zwierzyniecka 1) „Bristol”

DR. W. STILLER

specjalista w chorobach ocznych

Godziny przyjęć: 9—12, 15.30—17.30 — Telefon: 60-85

Nareszcie!

NOWY UNIERSALNY ODBIÓRNIK 3-LAMPOWY Z 4^{ty} PROSTOWNICZĄ NA PRĄD STAŁY I ZMIENNY

ODBIÓRNIK TEN POSIADA:

- 3 zakresy fal
- Głośnik dynamiczny,
- Cewki z żelaznym rdzeniem,
- kontakty platynowe i srebrne.
- Silną lampę końcową (8 wat. pentoda).
- NADAJE SIĘ DO WSZYSTKICH RODZAJÓW PRĄDU I NAPIĘC.

CENA WRAZ Z LAMPAMI

320
Zł.

UNIPHON-TELEFUNKEN

MISTRZ TONU, PRECYZJI I FORMY

MIESIĘCZNIE

KOSZTUJE CODZIENNE WYPOŻYCZANIE KSIĄŻEK Z OSTATNICH NOWOŚCI KSIĘGARNI W WYPOŻYCZALNI

Wł. Wilak

POZNAN, PODCORNIA 10.

oraz ulica Marsz. Focha 50.

dg 516

MARECKIEGO

cukierki zdobyły niską ceną i niezrównaną jakością powszechny rynek zbytu. **Fabryka Cukrów St. Marek** Poznań, ulica św. Wojciecha 28, nr 19 034/5

Dnia 30 grudnia 1935 r., po krótkich cierpieniach odszedł od nas do grona Aniołów, nasz ukochany synek

Zbigniew Baran

w pierwszej wiośnie życia. W nieutulonym żalu pogrążeni rodzice.

Pogrzeb odbędzie się 1 stycznia 1936 r. o godzinie 8 po poł. z kościoła cmentarnej w Górczynie. Poznań, M. Focha 69.

Rower

w dobrym stanie sprzedam, cena 45 zł. Poznań, Marsz. Focha 155 w podwórzu. zd 81 218

Sporządzam bilanse

reguluję księgi handlowe, przemysłowe, gospodarcze, rewizor ksiąg

Józef Marian Laskowski,
Rogoźno (Wlkp.)
Wyciąć! Zachować!

Dr. Artur K. Werner

specjalista chorób wewnętrznych

ordynuje w sezonie zimowym

zg 12 526

w Szczawnicy

uszkodzenia
CIEŁA

rany, wrzody, swędzenie, zapalenia skóry i t.p. goi

Gerमतол

D-ra Dobrzańskiego
Ządać w aptekach

FENOMEN XX. WIEKU!!

Jasnovidz - Psychografolog ABDEL-HANIM oraz nieomylny Medium SALIMA-HANEM uznani za fenomenów świata, jasnovidzą na tysiące kilometrów, odgadują imiona, nazwiska, zawód przeszłość, przyszłość, choroby, numery losów, mające wygrać większe sumy. Rady, wskazówki, horoskopy. Odzwyczajają od palenia i innych nałogów. Ostrzegają przed nieszczęściami oraz dają możliwość zdobycia miłości pożądanego osoby. Napisz dzień, miesiąc, rok urodzenia. Załącz 1.25 na koszty przesyłki. Bezpłatnie horoskopów nie wysyła się. Adresować: Jasnovidz ABDEL-HANIM, Kraków, skrytka pocztowa 473. nr 19 664/5

Plac

z boczną kolejową ca. 3000 m² i szopa 800,50 m² i budynkiem biurowym zaraz do wynajęcia. Wiadomość Poznań, M. Focha 25 m. 17. zg 12 528

TRADYCYJNA NOC SYLWESTROWA

tylko

w „PALAIS de DANSE“

Poznań, ul. Piekary nr. 16/17 — Pasaż Apollo — Telefon 11-92

Powiększony atrakcyjny program.
Czeka Sympatyków i stałych Bywalców moc przeróżnych niespodzianek i wylosowanie 5 cennych nagród, SALA ARTYSTYCZNIE UDEKOROWANA!!!

Wstęp wolny — Menu Sylwestrowe a la Carte — Wstęp wolny
Początek o godzinie 9-tej wieczór!
Uprasza się Szanownych Gości o wcześniejsze zamawianie stolików...

Od 1 stycznia 1936 roku

NOWY PRZEBÓJOWY PROGRAM NOWOROCZNY!!!!

Niezrównany Humorysta **STANISŁAW SZYDŁOWSKI** Konferencier i Kier. Artystyczny
Fascynująca **ZOFJA CZARSKA** Polska Tancerka

Znakomity Duet **KRZANOWSKICH** Tańce akrobatyczne-modernistyczne!
ATRAKCYJNA ŚWIATOWEJ SŁAWY ATRAKCYJNA **Sisters WHITE & SOLLY LINDER** Węgierskie trio taneczne!

Ponownie sprolongowana atrakcyjna orkiestra Br. GŁADYSZA (8 osób)

Wszystkim P. T. Gościom życzy

„DOSIEGO ROKU“

DYREKCJA „PALAIS de DANSE“.

dg 508

Szanownej naszej Klienteli, Gościom, Znajomym i Sympatykom składamy najszczerze życzenia

DOSIEGO ROKU!

Bracia Dawidowscy

Centrala — Poznań, ul. Br. Pierackiego 17

Telefon 37-80 — 53-57

dg 521

Szanownym moim Gościom i Sympatykom życzę

DOSIEGO ROKU!

TAWERNA

Jadłodajnia

ulica Romana Szumańskiego 10
SYMPATYCZNY POBYT

Radjo koncert

dg 522

Dosiego Roku

życzy naszym Szanownym Gościom, Sympatykom i Przyjaciółom

„ITALIA“

wł. Ludwik Gbiorek i Władysław Stankiewicz

dg 518

Tradycyjna

Noc Sylwestrowa

w „GRANDCE“

HUMOR — DANCING — WERWA

Dosiego Roku

wszystkim Szanownym Gościom i Sympatykom życzy
Gospodarz.

dg 513

Wszystkim Szanownym Swym Klientom i Sympatykom, tak dotychczasowym jak i przyszłym, składam niniejszem

serdeczne życzenia

DOSIEGO ROKU!

CUKIERNIA — PIEKARNIA

Ludwik Bręczewski

Poznań, ulica Pocztowa nr. 12. Telef. nr. 25-76

Filje: „LUDWIŻANKA“, plac Ś-to Krzyski nr. 2 telef. 30-66. „WIELKOMIEJSKA“ Śniadania-Kawiarnia ulica Fredry nr. 13, telef. 28-20

dg 505

Wszystkim Szanownym Gościom, Znajomym i Sympatykom tak dotychczasowym jak i przyszłym składam

serdeczne życzenia

DOSIEGO ROKU!

KAWIARNIA „METROPOL“

Poznań, ulica 27 Grudnia 15 — Telefon 41-60

zg 12506

IGNACY NADOLNY, gospodarz

DOSIEGO ROKU

życzy

Odbiorcom, Sympatykom i Konsumentom
PIWA ZYWIECKIEGO

Reprezentacja Arcyksiążęcego Browaru w Zywcu

JÓZEF LIEDTKE, Poznań, Dąbrowskiego 28

Telefon 74-78

dg 4435

Dosiego Roku!

życzy bywalcom oraz sympatykom i znajomym

Kawiarnia „Perła Morska“

Aleje Marcinkowskiego 25

Pg 7277-57,361

Uprogu Nowego Roku 1936

składa szczerze życzenia

wszelkiej pomyślności

swoim Szanownym Odbiorcom i Konsumentom

FR. ŁĄCZKOWSKI

PIEKARNIA
CUKIERNIA

Poznań, św. Marcin 29 oraz filje ul. Podgórna 8 i Poznańska 43

Szanownej Klienteli, Przyjaciółom i Znajomym

Dosiego Roku!

dg 509

życzy H. POHL

Poznań, główny skład ulica św. Czesława 14
filje: ul. Dąbrowskiego 52, Al. Marsz. Piłsudskiego 8

Naszej W. Szanownej Klienteli życzymy

DOSIEGO ROKU!

oraz donosimy, że z aniem 1-go stycznia 1936
przenosimy nasz zakład fotograficzny
na ulicę Bron. Pierackiego 16

Mertens nast.

Szulczyński i Ska

zg 12 516

Szanownej Klienteli i wszystkim Życzliwym

SZCZĘŚĆ BOŻE W NOWYM ROKU!

JAN SZYMAŃSKI

Fabryka wyrobów papierowych nr 4643
BYDGOSZCZ, ul. Poznańska 22. Telefon 1630

Mojej Szanownej Klienteli,
Przyjaciółom i Życzliwym

Szcześliwego NOWEGO ROKU!

P. STROBEL

Poznań: Św. Marcin 28 Tel. 4154
Półwiejska 3 Tel. 5827

FABRYKA WYROBÓW MIĘSNYCH I WEDLIN.
WYSYŁKA PACZEK ŻYWOŚCIOWYCH.

DOSIEGO ROKU

Szanownym Moim Gościom, Kolegom i Sympatykom życzy

Restauracja „BELWEDER“

WŁADYŚŁAW RAJEWSKI

POZNAŃ - MARSZAŁKA FOCHA 18

Pg 2 167-57,385

ŻYCZENIA
POMYŚLNEGO

NOWEGO ROKU

SZANOWNYM ODBIORCOM składa FABRYKA CUKIERKÓW

ST. MARECKI

Poznań, ul. św. Wojciech 28.

dg 4091-3

Szanownej klienteli, gościom, znajomym i sympatykom składamy najszybciej życzenia

DOSIEGO ROKU

oraz zapraszamy na wieczór sylwestrowy

W cenie niespodzianek i uroczalności.

PRZEMYSŁAWKA. Józef Jachowski, Wodna 20

Szanownym moim Gościom, Znajomym i Sympatykom życzę

DOSIEGO ROKU!

Polecam
salkę na
zebrania
i komersy.

Piwnica Ratuszowa

wł. Józefa Kowalska
Stary Rynek 1

zg 12 515

Szanownym

Odbiorcom, Gościom i Sympatykom
życzy

DOSIEGO ROKU!

Franciszka Bręczewska

CUKIERNIA, ŚW. MARCIN 5.

telefon 14-61

zg 12524

Dosiego Roku

życzy Bywalcom, Kolegom i Sympatykom

RESTAURACJA i WINIARNIA

WOJCIECH MICHALAK

KONCERT Wierzbicice 41 tel. 63-88 DANCING

Stwierdzamy natomiast po dokładnem zbadaniu sprawy, że firma Grzegorzewski jest firmą czysto chrześcijańską, nie mającą nic wspólnego z jakimkolwiek przedsiębiorstwem żydowskiem.

Wydawn. „Pod Piegierz“.

PRZEDSTAWICIELSTWA

generalnego na Poznańskie ewent. i na Pomorze branży tekstylnej lub składu fabrycznego wzgl. konsygnacyjnego poszukują fachowcy od zaraz.
Gwarancja gotówką i hipoteką do 60 000. Poważne propozycje do Kurjera Poznańskiego pod ng 4638.

WEZWANIE DO SKŁADANIA OFERT.

Dyrekcja Okr. Poczty i Telegrafów w Poznaniu rozpisuje niniejszem

PRZETARG PUBLICZNY

na roboty murarskie i ciesielskie przy przebudowie Urzędu pocztowego w Poznaniu 1 (Aleje Marcinkowskiego nar. Pocztovej).

Słup kosztorys (podkładki) otrzymać mogą oferenci (za zwrotem kosztów administracyjnych) w dniu 3 stycznia 1936 r. od godz. 10-tej w Oddziale Budowlanym D. O. P. i T. pok. 159, tamże będą wyłożone do wglądu plany przebudowy i udzielane informacje.

Do oferty winne być dołączone:

a) Dowód złożenia w którejśkolwiek Kasie Skarbowej, do dyspozycji Dyrekcji Okręgu P. i T. w Poznaniu, wadium przetargowe w wysokości 5% od ogólnej sumy ofertowej w myśl przepisów Ministerstwa Skarbu z dn. 10. 9. 1927 r. Nr. D. O. P. 5284/III; b) dyplom lub poświadczenie stwierdzające wpłatę Pożyczki Narodowej; c) świadectwo o solidności kupieckiej i przemysłowej, wystawione przez Izby Przemysłowe lub władze i instancje.

Oferty należy składać w zamkniętych i opieczętowanych kopertach, adresowanych do Dyrekcji Okręgu P. i T. Poznań, Wąły Zygmunta Augusta 8, Oddział Budowlany — do dnia 14 stycznia 1936 r. do godz. 12 z napisem: „Oferta na roboty murarskie i ciesielskie przy przebudowie U. P. Poznań 1”. Otwarcie ofert i rozprawa przetargowa odbędzie się dnia 15 stycznia 1936 r. o godz. 12 w sali konferencyjnej D. O. P. i T. Dyrekcja Okręgu Poczty i Telegrafów zastrzega sobie prawo przeprowadzenia dodatkowego przetargu ustnego i ewentualnego podziału robót między oferentów. Oferty złożone po wskazanym terminie i nie odpowiadające warunkom niniejszego wezwania — nie będą brane pod uwagę.

Uwaga. Oferenci, życzący sobie zapoznać się z rzędem prac i warunkami lokalnymi na miejscu tj. w U. p. Poznań 1, proszeni są o zgłoszenie się w dniu 4 stycznia 1936 r. o godz. 12 do inż. K. Modlińskiego (Dyr. Okr. P. i T. pok. 159), który oprowadzi zainteresowanych na miejsce i udzieli wszelkich wyjaśnień.

Dyrektor Okręgu Poczty i Telegrafów w Poznaniu
(—) Wallner.

Ceraty

ładkie, adamaszkowe
meblowe i obrusy

Dywany

Chodniki, Dywaniki
z linoleum, bonclé
i ceratowe

Linoleum

podłogowe i stolowe

Kokosowe

chodniki i wycieraczki

Zb. Waligórski

Poznań Bydgoszcz
Pocztowa 31 Gdańska 12

Przyjmuje się asygnały „Kredyt”
Pg 6 884-48, 91

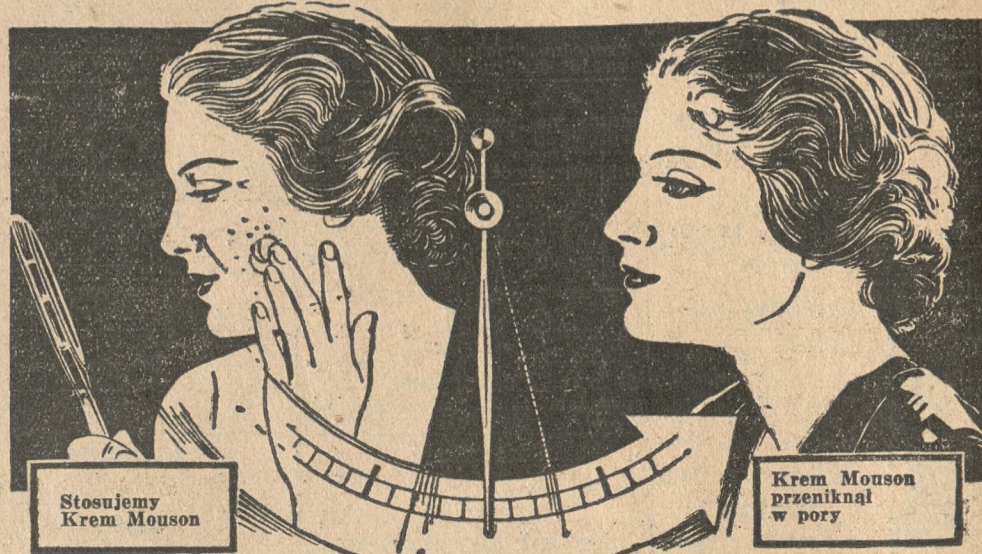
Narzędzia rzemieślnicze
marki balon.
Okucia budowlane.
Łączniki, rodz. piecy, ru-
ry do piecy.
Hacele, podkowy, pod-
kowce.
Łączniki, latarnie, —
łóżka, drabiny.
Kucharki weseliskie.
najtańszej w firmie

JAN DEIERLING

hurt detal
Poznań, ul. Szkolna 3.
Tel. 35-18, 35-43.

nr 19 015

Momentalne działanie podskórne

Stosujemy
Krem Mouson

Krem Mouson
przenikał
w pory

w parę sekund potem

Tg 697

Podskórne działanie kremu Mouson rzuca się w oczy od razu: momentalnie znika w porach skóry!

Krem Mouson wygładza i matuje naskórek, dostarcza tkankom odżywkę, wpływającą na ich odbudowę pod skórą.

Życiodajne składniki kremu przenikają do komórek, oczyszczają je, nadają im prężność i jedność. One też w krótkim czasie odnawiają spierzchniętą, szorstką, zniszczoną skórę.

Przed użyciem kremu Mouson należy dokładnie oczyścić skórę mydłem Creme Mouson.

CREME MOUSON

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1311
i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmują się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmują się do godz. 11,00.

1. DOKŁADY-PRZECIE

Kupię

mały domek z ogrodem na przedmieściu za gotówkę. Oferty do Kurjera Poznań. zdg 81 103

Parcele

ca. 1 000 m² za gotówkę kupię, okolice Jeżyca, Solaczka, Łazarza. Oferty podaniem ceny położenia Kurjer Poznański zdg 80 933

Administrację domów

przyjmie właściciel nieruchomości, znawca kodeksu najmu, konserwacji domów. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 961

Dom

kupię w Poznaniu do 50 tysięcy nowszy, wprost od właściciela. — Oferty Agentura Kurjera Poznań. Jarocin. ng 4617

2

parcele budowlane przy Aleji Wielkopolskiej sprzedam. Zgłoszenia Jezińskiego, Grudzień 46 zdg 80 905/6

Solaczka

jednomieszka. 6 p. nowa z ogrodem wierzchołkiem, zaraz z prawem wydzierżawienia. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 733

Kamienice

największa Pleszewie ulica Kałiska 5 tania sprzedam, gotówki potrzeba 10 000. Informacji Poznań, Wąły Jadwigi 11, gospodarz.

Kamienice

Poznań kupię, wpłata gotówką 30 000, reszta według umowy. — Oferty Kurjer Poznań. zdg 81 338

Administrację

domów przyjmie za kaucję sekretarz adwokacki. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 323

Wille

amortyzacyjna, dwumieszkańkowa komfortowa sprzedam, wpłaty 26 000. Oferty Kurjer Poznań. zdg 81 334

Wille

komfortowa, 3 mieszkaniowa — centrum, dochód 4 250 sprzedam 30 000. — Oferty Kurjer Poznań. zdg 81 430

2. PIENIĄDZ

Wspólnik

3 — 4 000 potrzebny. Mam własny magazyn bocznicą telefonem. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 79 765

Wspólnika

2 500 — 100 proc. pewność. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 941

Wspólnika

kapitałem do 20 000 zł poszukuje do rozszerzenia produkcji nowoczesnej fabryki kafi (8 komor) i polewy na Kujawach. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 81 051

Kapitałista

2-5 tysięcy potrzebny dam wysoki procent — stop procentowa gwarancja. Oferty Kurjer Poznań. zdg 81 1

Ceglarsz

wkładem poszukiwany do spółki, referencje. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 918/9

Księgowy bilansista

usługi dorywczo prace w swym zakresie tania. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 433

Poszukuję 1 000 — 2 000 na I hipotekę, procent według umowy. Oferty Kurjer Poznański ng 4641

3. LETNISKI I UZDROWISKA

Już

otwarty I-klasowy nowoczesny pensjonat komfortowy pensjonat

„Pan Tadeusz”

Prześliczne położenie. Wykwintna kuchnia. Pokoje z łazienkami. Dobrowolne towarzystwo.

Zakopane

Droga do Białego, Tel. 1654. ng 19 792

Zakopane „Radowid”

Hotel - Pensjonat Janostwa Wróblewskich pod zarządem Stefanią Skotnickiej. Widok na góry, pokoje słoneczne, komfort, tarasy, kuchnia obfita i wykwintna. Ceny bardzo przystępne. Zgłoszenia Zarząd Pensjonatu „Radowid”. Zakopane, Sienkiewicza, tel. 424. ng 19 797

Pokoju

zaczynającego z utrzymaniem w łóżniczkach poszukuje student. Warunki Kurjer Poznań. zdg 81 070

4. OSOBISTE

Nagrodę

temu, kto wskaże miejsce pobytu Leona Radomskiego, lat 46, urodzonego Lwów, urzędnika gospodarczego, obecnie zaleca nie wiadomo. Zgłoszenia agentura Kurjera Poznańskiego, Leszno. ng 4 644

Cześć

na rok 1936 i latuńców Szczecińska mojej Szan. Klienteli życzy Z. Gątkiewicz (dawn. Michałek), skład tow. krótkich, Marsz. Focha 43. zdg 81 294

Szczęśliwego Nowego Roku!

życzy wszystkim Szanownym Klientom i prosi o dalsze poparcie w Nowym Roku

Poznański

Dom Komisowy, Dominikańska 3
Pg 2 165-52, 55

6. OŻENKI

Inteligentna

lat 22, niebiedna, dobrej rodziny, wykształcona, poszukuje męża lub wojakowskiego. Oferty Kurjer Poznański ng 4 639

Młody

kupiec szuka współczynnika, 2 tysiące, interes hurtowy, nieruchomości w zastaw. ożenek niewykluźny. Oferty Kurjer Poznań. zdg 81 274

Wdowa

młoda, przystojna, z dwójkiem dzieci, 5 pok. mieszkaniem oraz dobrze zaprowadzoną praktyką dent. szuka męża. Panowie lek. dent. zwraca do Kurjera Poznań. pod zdg 80 492

Życzenie Noworoczne

Młody, przystojny, gastronomiczny, właściciel posesji pod Poznaniem, nawiąże znajomość z sympatyczną, młodą, pania, naichetniej córka właściciela kawiarni, restauracji w celu matrymonialnym. Łaskawe zgłoszenia z fotografią do Kurjera Poznań. pod 81 389

Dla

mejsiostrzenicy wdowy i 2 dzieci właścicieli apteki poszukuje meża, aptekarza, dobrego, solidnego od 45-60 lat z gotówką lub bez. Oferty z fotografią, która się zwraca do Kurjera Poznań. zdg 79 121

Idealnej

żony poszukuje urzędnik na wysokim stanowisku lat 35 mając 400 000 zł majątku. Zgłoszenia Kurjer Poznań. zdg 81 011

Panna

lat 27, blondynka posiadająca wyprawę blonka pana posiadającego myślnego na stałej posadzie, któremu zależy na dobrej towarzyszy. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 014

Emerytowany

podreferendarz Starostwa powiatowego lat 50, szuka za małym wynagrodzeniem pracy biurowej administracyjnej lub organizacyjno - nadzorczej. Oferty uprasza do Kurjera Poznańskiego zdg 80 925

Kawaler

32 lata, poważne, samodzielne, stanowisko, szuka matry, matrymonialnie niezadowolony. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 045

Kupiec

kawaler lat 47, katolik, przystojny, bez nałogów, detalista, z branży galanterii damskiej-męskiej, blawatów i konfekcji, majątek gotówkowy 100 000 złotych, pozna spowodu braku znajomości inteligentna, zamożna panie ze sfer detalistno - handlowych, w której znalazłby prawdziwą towarzyszkę życia. Pośrednicstwo rodziny mile widziane, zawołowe do kosza, wymagana obostrzona dyskrekcja. Niezależnie oferty z fotografią, która się zwraca pod słowem, proszę skierować do administracji Kurjera Poznańskiego, Poznań pod zdg 80 859

Panna

starsza, z dobrego domu, matrymonialnie niezależna pozna kulturalnie wyższego urzędnika lub oficera także emeryta w wieku 40 do 50 lat. Cel matrymonialny. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 80 484

2

kołozanki (książkowe) szatynka co najmniej majątku, blondynka, zupełnie biedna, po trzydziściu, pragnie nawiązać znajomość w celu matrymonialnym. Panowie inteligentni, na stanowiskach, w starszym wieku, zechcą łaskawie oferty przesłać do Kurjera Poznańskiego zdg 81 011

Wdowiec

lepszy rzemieślnik poszukuje odpowiedniej partii. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 220

22 letnia

matrymonialna, córka wyższego urzędnika, muzykalna, 3 pokoje, wygodne, wyprowadzenie, pragnie poznać pana. Cel matrymonialny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 81 336

Kawaler

32 letni, kupiec przemysł. posłubi matrymonialnie niezależną (z dobrej rodziny) która umożliwi przejęcie przedsiębiorstwa fabrycznego. Dyskrekcja zapewniona. Oferty do Kurjera Poznań. zdg 81 413

Sybilla

wyswata każdego dyskretnie i rzetelnie. Wodna 15. zdg 81 325

Życzenie noworoczne!

Wdówka, bezdzietna 33, urzędniczka państw., etat niebiedna, pozna pana na stanowisku. Cel matrymonialny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 81 159

Mila

35, odda stęsknione serce sympatycznemu inteligentowi po 40. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 210

7. SPRZEDAŻE

Gdzie

przerobić, wymienić lub kupić najtańszej

radjoodbiornik

To tylko wprost w Wytwórni Nowoczesnego Laboratorium Radiotechnicznego Radioeksperta. — Śniadeckich 1 (64-44). zdg 81 330

Drogerja

jedna z najstarszych Poznania powodu zmiany stosunków rodzinnych

zach do sprzedania

Dobre położenie. Pewna egzystencja. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 81 338

Pianino

okazja tania. Adres Kurjer Poznański zdg 824

Maszynty

do pisania nowe i okazje z gwarancją

Kochanowicz S-ka

Plac Wolności 13 obok Komendy Policji. Pg 6 959-51, 34

Skład

kolonialno - detalistyczny tanio na sprzedaż. Adres Kurjer Poznański zdg 80 420

Skład

żelaza dobrze zaprowadzony w mieście powiatowym spowodu wyjazdu częściej z towarami sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 79 963

Biblioteki składane

które można powiększać. Skóra S-ka, Al. Marcinkowskiego 23. ng 19 019

Urządzenie

składu, towarów spożywczych, nadające się także na inną branżę, tania do sprzedania. Półwiejska 30, skład 4. Informacje tel. 54-50. zdg 80 606

Samochody

zakup, sprzedaż, używane części podwozia mleczarskie, opony. — Automagazyn, Jakóba Wujka. zdg 80 127

Panom

z zmniejszonymi dochodami polecam tanio

Materiały męskie

bielskie

prima gatunki czesankowe, szewiotowe, jednokolorowe, desenio- we na ubrania marynarkowe, sportowe, wizytowe, balowe, na paltu, ulstury i spodnie.

Władysław Złotogórski

Poznań, Kramarska 19/20, I. piętro.

Hurt i detal.

550 desenii na składzie. Pg 7 209-51, 90

Oszczędność!

Dlatego należy kupować meble używane i nowe oraz inne przedmioty tylko firmie:

Poznański

Dom Komisowy

Dominikańska 3, która ma najniższe ceny i olbrzymi wybór towarów. Poleca przedewszystkiem jadalnie, gabinet męskie, sypialnie piękne.

Przyjmuje asygnały „Kredyt”. Zamiennie używane meble na nowe. Przyjmuje meble w komie dogodnych warunkach. Poznański Dom Komisowy.

Dominikańska 3

Pg 2 165-52, 55

Jadalnie

stylowe tania. Stolarnia, Bukowska 9. zdg 81 405

„Standard” — piece

kaflowe

najlepszy i najtańszy system ogrzewniczy dostarcza franko mieszkanie po cenach obniżonych firm: M. Perlewiec, Ludwików, p. Mosina, Składnia w Poznaniu, ul. Składowa 5/7. Pg 2 159-52, 46

Antyczna szafa

debową z wspaniałymi rzeźbami tanio sprzedam. Zgłoszenia od 14-18 godz. Brandt, pl. Sapieżyński 2 — 11. Pg 2 157-57, 365

Piekarnię

dobre prosperująca, mieszkanie, całkowitem urzędzeniem, sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 244

Niebywała sprzedaż

mebli używanych, nowych, za ceny zakupu, pianino czarne 350, tylko trzy dni. Komis.

Wielka 25

</

Drogerje

W mieście pow. wojew. Poznański, spowodował obniżenie cen przedmiotów sprzedanych w tym czasie. Cena około 6 tysięcy zł. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 81334

Interes

towarów cukierniczych, prowadzony 12 lat centrum sprzedawczy, korzystnie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81327

Lampy

elektryczne, najnowsze modele, najtaniej wprost z wytwórni — Masztalarska 7. zdg 81256

Regały

gablotki wystawne na sprzedaż, Alfa, Nowa 2 zdg 81297

Meble

najtaniej poleca **Baranowski** Poznań Podgórna 13. Pz 6224/5

Płaszcz

ostatnie modele
Ceny dostępne dla wszystkich, bo wprost z Fabryki konfekcji damskiej

Wildowa - Syn

Wodna 1

Asygnaty kredytowe! ng 18 767

Prostownik

Philipsa prąd zmienny i mały prostownik do ładowania akumulatora sprzedam. Ul. Bydgoska 2a — 15. zdg 81363

Skład

spożywczy mieszkaniem śródmieściu sprzedam zaraz. Św. Marcina 16/17 m. 21. zdg 81353

Piekarnia - cukiernia

dobrze prosperująca centrum, mieszkaniem na sprzedaż. Piotrowski, św. Marcina 5 m. 21. zdg 81307/8

Maszyna

do pisania 85. — Poznańska 22. zdg 81306

Rzeźnictwo

skład, warsztat, mieszkanie, maszynami 3800 bez maszyn 1500. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81305

Garnitur

klubowy gobelin sprzedam. — Bittner, Dąbrowskiego 79. zdg 81302

Dom

sala, wyszynk, jedyny polski interes, 11 pokoi, spowodował starość sprzedam, za gotówkę. Cena według umowy. Zgłoszenia Marja Rybowa, Szamocin, ng 4 632

Sprzedam

skład kolonialny przy fabryce, dobrze zaprowadzony, bez konkurencji. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81104

Skład

rzeźniczy na filię lub bekonarję sprzedam do wynajęcia. Narożnik Chocińska 112, przedłużenie ulicy Grunwaldzkiej. zdg 81097

Sportkę

sprzedam. Za Bramką 12 a, m. 8 zdg 81079

Lanie

półtora roku oswojona sprzedam. Oferty z ceną Kurjer Pozn. zdg 512

Hodowlane bażanty obrączkowane

odda tanio. Dąbrowskiego 79. zdg 81123

Junkersa

piecyk gazowy sprzedam. Poznańska 26. m. 6. zdg 81260

Fortepian

tanio. Kraszewskiego 8. m. 23. zdg 81255

Cylinder

melonik Habika (Wiedeń) 57 jak nowy, korzystnie. Rakowska, Pocztowa 1. skład. zdg 81242

Frakowe

smoking, koezule eleg. nr. 32—34. 42—44 tylko jeseń na składzie. Cena wyprzedawcza 450—5. H. Rakowska, Pocztowa 1. zdg 81241

Futro

eportowe, lampa na biurko, etel duży wyciągany, obrazy, żelazka na gaz tania. Rakowska, Pocztowa 1. zdg 81240

Magiel

duży sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 81295

Radjo

uniwersalne okazynie. Wielkie Garbary 43. m. 6. zdg 81345

Jadalnie

czarna używana 75. — sprzedam. Górna Wilda 85, spedyt. zdg 80965

Skład

kolonialny z mieszkaniem zaraz korzystnie sprzedam. Zgłoszenia Łakowa 14. mieszk. 7. zdg 80969

Skrzypce

Guanerigo, samowr. Kochanowskiego 24 — 7. zdg 80971

Skład kapeluszy

damskich dobrze zaprowadzony, towaram, urządzeniem 2000. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 80973

Skład

tytoniu sprzedaj butelkowa do brym miejscu sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 80979

Ford

osobowy korzystnie. Strumykowa 18 — 18. zdg 80998

Meble

używane. Chociszewskiego 45. — m. 5. zdg 80999

2

przenośne kucharki. Wrocławska 13 ślusarnia. zdg 81024

Sprzedam

motor naftowo-ropny 10 P. S. 3-rurownik kamienne 100 w dobrym stanie. Adres Kurjer Pozn. zdg 81013

Piekarnię

bezkonkurencyjną z mieszkaniem sprzedam natychmiast, korzystnie spowodował choroby. Matejki 66 zdg 80923

Koń

na sprzedaż. Grobla 28. m. 2. zdg 80939

Fortepian

sprzedam tania. Drużbackiej 7. m. 11. zdg 80962

Okazyjnie

garnitur marmurowy na biurko, cyrkle, kanapa Józefa 3—5. zdg 81033

Aparat destylacyjny

oraz aparat do emulsji tranowej sprzedam Bilicki, ul. Spokojna 3, skład. zdg 81041

Fotograficzny

zakład sprzedam 2000. centrum Poznania, mieszkaniem, czynsz 100. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 80912

Plac

św. Łazarza 1800 m² zabudowania fabrycznym, dom mieszkalny, stania, garaż, miejsce budowy domu sprzedam. Gospodarz, Belwederska 35. zdg 80910

Skład

mieszkaniem, każda branża wynajme. Gospodarz, Belwederska 33. zdg 80909

Kasę

National, tastera guziczkowa sprzedam. Adres poda Kurjer Pozn. zdg 80898

Skład

towarów kolonialnych, dobrze zaprowadzony z mieszkaniem, dobrej okolicy sprzedam. Poważni reflektanci, którym zależy na dobrej egzystencji mogą się zgłosić. Oferty Kurjer Pozn. zdg 80897

Apteka

z wartościową nieruchomością, jedna z najlepszych na Pomorzu, we większym prowincji, mieście, jest natychmiast na sprzedaż. — Krótko zdecyd. reflektanci mający około 40 000 zechcą się zgłosić do Kurjera Poznańskiego pod ng 504

Skład

nabiału, spowodował wyjazd spieszny. Żydowska 31 zdg 81158

Szafy

nowe, ciemno-poleowane, rozkładane tania wprost z stolarni Male Garbary 1. zdg 81156

Meble kuchenne

najtaniej. Poznań, Łakowa 4 a, stolarnia. zdg 81093/4

Skład

narożnikowy kawy kawiarnia z kioskami słodczy przedawcą, wyczerpił kawy. Bałtyk, Pilsudskiego 15 odstąpił, dzierżawa tania. zdg 81091/2

Zakład fryzjerski

damsko-męski, 6 obsł. 2 aparaty do masażu, 2 do suszenia włosów, 1 do trwałej ondulacji spowodował choroby sprzedam. Cena 1750 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 80839/40

Drzewa

stolarskie, budowlane, szalówki, kantówki tania poleca G. Kowalewicz, skład drzewa, Strzelecka 14 a, telefon 14-95 zdg 81006/7

Futro

damskie sełowe, figura średnia, okazynie. Józefa 3 — 5. zdg 81209

11. KUPNA**Poszukuję**

powózki z buda (fajeton) w dobrym stanie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 80479

Majętność

Majętność Wojnowo Smolary p. Sicienka. pow. Bydgoszcz, poszukuje kupna

20 beczek żelaznych

500—600 l. do okowity. zdg 80804

Złoto

Srebro, Brylanty kupuje, sprzedaje „Occasion”. Aleje Marcinkowskiego 23. zdg 67373

Kasy „National”

Poszukuje za gotówkę dwie kasy. Ofert upraszam podać z numerem kas i ostateczną cenę. L. Musiał, Katowice, ul. Pocztowa 8. Pz 7 245-71,83

Znaczkę

poctowe polskie, zagraniczne, stemplowane, niestemplowane — zakupie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 80978

Wózki

dziewięć używane kupuje naprawia Razer, Szewska 11. zdg 81027

Fryzjerski

zakład kupie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 80922

Mikroskop

do 1200 X za gotówkę kupie. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 80956

Radjo

prąd zmienny używany dobry kupie, podać firmę, cenę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 80960

Skład

wolny mieszkaniem od gospodarki poszukuje zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 80963

Foksa

samca do 1 roku, rasowego, czystego, czujnego kupie. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 81053

Kupię

kurtkę sełową na spłaty, dobry płatek. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 81071

Tyglówkę

Oferty Kurjer Pozn. zdg 81150

Dywan

do 3 X 4 kupie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81352

Motor

na gaz ssany 50—60 s/l kompletny kupie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 81071

Lornetkę

damską kupie. Kantaka 8/9, mieszkanie 13. zdg 81099

Jasny

elektryczność, łazienka, inteligentnej z utrzymaniem, bez 3—6. Kwiatowa 2. m. 7 zdg 81331

Gniotownik

mniejszy Kollerang i młyn kulowy używane w dobrym stanie okazynie kupie. Oferty „Par”. Toruń, pod „Gniotownik”. Pz 2 162-64,184

12. DO WYNAJĘCIA**Pokój**

i kuchnia wolne, rok zgóry. Długa 3 m. 9 gospodarz. zdg 5375

Dwupokojowe

zaz. Plac Sportowy 1. Grzegorz. zdg 79859

Pokój

wolny zaraz gospodarza. Łazarz, Błażeja Winklera 24. zdg 80982

6 pokoi

z łazienką II p. Działuńskich 9 m. 6 do wynajęcia od 15 stycznia 1936. Ogł. można od 16 do 18 z wyjątkiem sobót i niedziel. Informacja Sew. Mielżyńskiego 22 m. 8 u administratora. zdg 81008

Pięciopokojowe

II. wygodami, śródmieście. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 80936

Ładne

dwie pokoje umeblowane, niekrepujące, centrum tania. Strzelecka 25 — 6. zdg 80946

Próżny

Nowomiejski 3 — 9. zdg 81060

Dwa

jasne pokoje z balkonem wydzierżawie. Nowa 1. m. 5. zdg 80893

Czteropokojowe

komfortowe II słońce — bez lokalowego. Focha 123. Właściciel: Lodowa 1. mieszkanie 4. zdg 80873

Czteropokojowe

komfortowe centralne willa Grodziska 6 gospodarz. zdg 81370

Słoneczne

trypokojowe kuchnia spiżarnia schowki łazienka piwnica światła, elektryczne zaraz do wynajęcia, miesięcznie 55 złotych ul. Skarbowa 2 mieszkanie 7. zdg 81369

Pokój

kuchnia 35. — mniejsze 25. —, kaucja konieczna. Górna Wilda 112, gospodarz. zdg 81118

2 pokoje

kuchnia zaraz nowy dom (Łazarz). Graniczna 7. m. 4. zdg 81112

Czteropokojowe

renowowane, słoneczne. Focha 72. zdg 81083

Dwa

pokoje kuchnia we willi od zaraz do wynajęcia. Adres wskazać Kurjer Pozn. zdg 81176

Czteropokojowe

komfortowe, ogród. Chelmońskiego 15. zdg 81235

Pięciopokojowe

Marcina pierwsze piętro, wolne. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81234

Trypokojowe

centrum wolne. „Jur”. Piekary 26. zdg 81233

Mieszkanie

3 pokoje kuchnia Starole do wydzierżawienia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81230

Cztery

pokoje, hol, balkon, komfort bez podatku. Solacz, Ślaska 11. zdg 81406

Trypokojowe

komfortowe odnowione III. Rynek Łazarski właśc. Lodowa 1. m. 4. zdg 81387

4 pokojowe

komfort. Informacje tel. 33-42. zdg 81427

Czteropokojowe

centrum, komfort. I. Pięciopokojowe centrum I. Marcina 74. I. 18. front. zdg 81288

Warsztat

ślusarsko-mechaniczy. mieszkaniem, dwa pokoje, kuchnia, światło elektryczne wydzierżawie. — Zgłoszenia Mosina, Kolejowa 3. zdg 81270

2

pokoje kuchnia z ogrodem, willa zaraz. Łukaszczyca 28 — 1. zdg 81276

6

pokojowe, słoneczne I piętro. — Skarbowa 21 zdg 81435

Dwupokojowe

komfortowe, zgóry tania, gospodarz. Grodziska 39. zdg 525

13. SZUKA MIESZK.**Pokoju**

kuchni od gospodarza lub próżnego pokoju. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81004

Reemigrant

z Francji poszukuje zaraz stróżstwa, zarazem wykonuje wszelkie prace ślusarsko-mechaniczno-instalatorskie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 81073

Pokoju

kuchni od gospodarza poszukuje Oferty Kurjer Pozn. zdg 80989/90

2 — 3

pokoje kuchnie łazienka do I piętra centrum zaraz. Oferty cena Kurjer Pozn. zdg 81344

Mieszkania

3—4 pokojowe poszukuje pewny płatnik. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81203

6

ewentl 5 pokoi, możliwe willa. Ostroroga lub najbliższa okolica poszukuje pewny płatnik 1. 4. 36. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81138

14. ZAMIANA MIESZKANIA**Zamiana**

pokój z kuchnią front Jeżyce na 2—3 pokojowe. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81002

15. POKOJE UMEBL.**1 — 2 pokoje**

duży, mały, łącznie lub oddzielnie, elektryczność, łazienka, w kulturalnym domu panom. Półwiejska 3, prawo, m. 13. zdg 79886

Pokój

utrzymaniem, dobrem, dostaniem jednej lub dwom osobom. W. Garbary 18 mieszk 4, wejście Woźnej. zdg 80469

Z klatki

pokój umeblowany solidnemu panu od 1 stycznia. Aleje Marcinkowskiego 1 — m. 8. (dom narożny). zdg 80468

Dwudziestka
dwudziestopięć ogrzany. Sapie-
żyński 3, III. Brylski.
zdg 81 136

Pokój
elektryczność Stroma 1, m. 4.
zdg 81 134

Dwuosobowy
Długa 11 — 8. zdg 81 133

Frontowy
elektryczność Piekary 22, m. 8.
I piętro. zdg 81 130

Solidnym
jeden, dwuosobowy, frontowy.
Marcin 5, wejście Wysoka 12.
m. 19. zdg 81 128

Łąkowa
18 — 10. zdg 81 127

Pokój
Marcina 64, III, front.
zdg 81 178

Długa
13, m. 7. zdg 81 173

Czysty
słoneczny, Grunwaldzka 23 — 7.
potr. 2830

Pokój
klatki schodowej Woźna 14a.
m. 8. zdg 81 164

Pokój
frontowy parter, elektryczność
zaraz. Za Bramka 7, m. 1.
zdg 81 232

Wrocławska
33 — 34 utrzymaniem — bez.
zdg 81 236

Pokój
Romana Szymańskiego 9 — 6.
zdg 81 237

Frontowy
niekrepujący. Waly Jana 11 —
9. zdg 81 232

Klatki
dobrem utrzymaniem. Woźna
18 — 7. zdg 81 228

Klatki
elegancki. Wrocławska 14, m. 15.
zdg 81 229

Pokój
Długa 4 — 26. zdg 81 227

Ogrodowa
12, m. 11. zdg 81 225

Małżeństwo
Panom zaraz. Staszica 6, m. 22.
zdg 81 236

Pokój
niekrepujący. Wielka 10, m. 8.
zdg 81 233

Trzem
panom małżeństwu piecykiem.
Poznańska 27 a, m. 7. Szolc.
zdg 81 230

Ratajczaka
11a, m. 80, pokój do wynajęcia
komfortowy od zaraz. zdg 81 351

Pokój
Piekary 3 — 8. zdg 81 339

Działalności
2 — 2. zdg 81 341

Elegancki
dwuosobowy, utrzymaniem, bez.
Aleje Marcinkowskiego 16 — 9.
zdg 81 342

Jackowskiego
36 — 7, front. zdg 81 343

Dwuosobowy
frontowy. Zupańskiego 19 — 12.
zdg 81 332

Niekrepujący
Rybaki 20a, m. 8. zdg 81 299

Skromny
Woźna 14a, m. 6. zdg 81 315

Duży
pokój dla panów, mały, panience.
Woźna 15 — 5. zdg 81 317

Jedno.
dwuosobowy Łazarz. Strusia 10
m. 8. zdg 81 420

Utrzymaniem
bez. Strzelecka 3 a — 8.
zdg 81 419

Klatki
Różana 23 — 5. zdg 81 418

Dwuosobowy
Woźna 14b — 19. zdg 81 416

Ratajczaka
11a wejście 8 mieszkanie 110.
zdg 81 415

Przyjeżdżnym
Ogrodowa 5 — 6. zdg 81 409

Pokój
Różana 4a II prawo. zdg 81 408

Jednosobowy
dwuosobowy elegancki zaraz. —
Wojciecha 24 m. 5. zdg 81 423

16. SZUKA POKOJU

Bezdzieln
używanem kuchni 20. — Oferty
Kurjer Poznański zdg 80 987

Urzędnicza
szuka pokoju srodmiście — Je-
życe. Oferty Kurjer Poznański
zdg 81 064

Szukam
skromnego pokoiku do 15. — zł.
Oferty Kurjer Poznański zdg 81 366

Urzędnicza
siostra poszukująca pokoju (dwuoso-
bowego, słonecznego, używanie
kuchni, łazienki, elektryczność)
blisko Jasnej. Oferty cena Ku-
rjer Poznański zdg 81 202

Pokoiku
12. — emerytura. Oferty Kurjer
Poznański zdg 81 347

17. LOKALE

2 pokoje
duże parter przy ul. Rzeczpospo-
litej próżne na ubikację handlowe
od zaraz. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 80 845

Dobra egzystencja
skład delikatesów nowoczesne ur-
ządzenie, dzierżawa 100. — do
objęcia zaraz. Oferty Kurjer
Poznański zdg 80 970

Lokal
handlowy, 2 okna wystawowe
Stary Rynek na bławaty, galan-
terię, artykuły meblowe itp. Zgło-
szenia Kurjer Poznański
zdg 80 935

Duży
pokój na pracownię. Chwalisze-
wo 58/59 — 6. zdg 80 916

Lokalu
mieszkaniem, parter poszukuje.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 81 149

Ubikacja
handlowa ewtl. z umebłowaniem
wolna. Pl. Wolności 14a m. 7.
zdg 81 364

Skład ubikacje
I piętro, obszerna sala, stosowne
na mieszkanie, biura wolne.
Woźna 14. Informacja admini-
strator. Pg 2 168-57,382

Lokal
urządzone, ruchliwe położenie, ko-
rzystnie wydzierżawie. Oferty
Kurjer Poznański zdg 81 211

Dwa
razem, osobno biuro, plac święto-
krzyski 4 — 9. zdg 81 189

Ratajczaka 38
ubikacja przemysłowa lub war-
szatawa od zaraz. zdg 81 410

Wolne
ubikacje 165 m² szopa. Dabrow-
skiego 38. zdg 81 267

Składu
w centrum na sprzęty kuchenne
poszukuje zaraz. Oferty Kurjer
Poznański zdg 81 399

18. DZIERŻAWY

Plac
większy z szopa, biuro, ewentl.
stajnie, mieszkanie, nadający się
na skład drzewa do wydzierża-
wienia. Zgłoszenia Inowrocław.
Skrytka 21. ng 4620

Drogerja
założona przez dotychczas. właściciela
przed 54 laty, przy której
prowadzi się tow. kolonj. i wy-
szyn wódek, w mieście wojew.
Pozn. 4500 mieszkańców, bogata
okolica, jest zaraz spowodu po-
deszego wieku do wydzierżawienia.
Warunki korzystne. Rzeczy i
trzeźwi refleksanci z dobrymi re-
ferencjami zechcą się zgłosić do
adm. Kurjera Poznańskiego pod
zg 503

Ubikacje
przemysłowe mniejsze wydzierża-
wie. Bittner, Dąbrowskiego 79.
zdg 81 303

Kawaleria
mieszkanie, ogród, miesięcznie
dzierżawa 55,00 zł, do objęcia
1500 zł. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdg 81 205

Rzeźnictwo
dobre powiatowe miasto do wy-
najęcia od 1. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 81 425

21. LICYTACJE

Lokal licytacji
Stary Rynek 46/7 sprzedaje
wszelkie urządzenia mieszkaniow-
e. Pg 6 962-52,31

23. ROZMAITE

Filatelistyczni
Znaczący Abysyni darmo otrzyma-
każdy, zamawiający kolekcję 1000
znaczków każdy inny zł 7,55 fran-
co. Cenniki, prospekty darmo.
Dom Filatelistyczny Witkowski.
Poznań, Marcinkowskiego 7.
ng 19 498

Przedstawicielstw
firm na Łódź, poszukuje. Zgłosze-
nia Łódź, L. Serafiński, ul. Żwir-
ki 26. ng 19 690

Przyjmę
szycie, szycielstwo w domu 1
zł dziennie. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 80 964

Paniom
zainteresowanym udzielam wszel-
kich porad, pomocy. Akuszerka
Kowalewska, Łąkowa 14.
zdg 81 012

Pierwszorzędnie
wykonuje garderobę damską pod-
ług najnowszymi żurnali. Woź-
na 18, m. 17, Nowak. zdg 80 953

Sprawy
rentowe, sądowe, oddłużeniowe,
administracyjne załatwia Biuro
Koncesjonowane. Szewska 21.
zdg 80 954

Słynna
chiromantka przeprowadza każdej
sprawie. Szewska 21 — 5.
zdg 81 282

Młynarze gospodarscy
Czytacie jedyne pismo młynar-
stwa gospodarczo-handlowego w
Polsce p. t.

"Młynarz Gospodarczy"
Prenumerata kwartalna zł 3.
Redakcja i Administracja Tu-
chola (Pomorze). Prenumeratę
wplacając przekażem rozrachun-
kować. zdg 81 333

Najsylniejszy
Jasnowidz Womouth, Mistrz Mię-
dzynarodowego Instytutu Wiedzy
Tajemnej, uznany jako wszech-
światowy fenomen, daje w transie
jasne odpowiedzi we wszel-
kich zawiłych kwestiach. Wi-
dzi na odległość, odnajduje zag-
nione osoby. Przepowiada nie-
omylnie przyszłość, przyszłość, o-
pracowuje horoskopy, analizy gra-
fologiczne. Zestawia w transie
szczęśliwe pewne wygranej Nra
losów, podaje gdzie takowe moż-
na nabyć. Podać datę urodzenia.
stan, załączyć znaczki 1. — zł —
Kraków, Lubicz 22. ng 19 798

Gorsety
Biustonosze
poleca
Pracownia
Gorsetów
"Wanda"
Leontyna Sychow-
ska. Ratajczaka 27
zdg 81 162

Chiromantka
Pilsudskiego 4 — 12
zdg 81 144

Kto z litościwych
ludzi przyjdzie z pomocą bodaj
grozowa biedocie graniczącej z
rozpaczą. Łask. oferty upr. Ku-
rjer Poznański pod zg 80 082/3

Chiromantka
przestrzega od złych niebezpieczeń-
Kraszewskiego 1 — 13. zdg 81 301

Znana wróżbiarka
Adarelli
przepowiada z cyfr, kart, reki.
Przyjmuje tylko Poznani, także
niedziele, święta. Podgórna 13,
mieszkanie 10 front. zdg 81 142

Koldry
wykonuje Smoczyńska, Kwiat-
owa 8. zdg 81 253

Książki okultystyczne
wypożycza księgarnia antykwa-
riat
ul. Dąbrowskiego 2. zdg 81 239

Akuszerka
Ogrodowa 2, udziela porady, po-
mocy. zdg 81 350

Pracownię
sukien najtaniej Słowackiego 39
m. 9. zdg 81 330

Jeżeli
fotografie to „Fotoexpress”. Św.
Marcin 6. zdg 81 431

Rocznego
ładnego synka od zgrabnej matki
oddam za własne w lepsze re-
ce. Oferty Kurjer Poznański
zdg 81 048

24. NAUKA

English
Kurey, lekcje tłumaczenia: Dr.
Arend, Bachelor of Arts of Lon-
don University, lektor U. P.
Działalności 6. Pg 6 958-57,294

Kursy Handlowe Preissa
Skarbowska 11 Nowy kurs
4 stycznia
zdg 72 981

Szkoła tańców
Szorskiego
Pierackiego 12, tel. 38-08.
zdg 80 714

Kursy
stenografii, pisanie maszyną,
księgowość. Tyran-Zaworskiej,
Strzelecka 33. zdg 79 248

Niemieckiego
lekcyj i konwersacji udziela aka-
demik niemiecki. Oferty Kurjer
Poznański zdg 80 988

Szkoła tańców
Szczurkówny
Pocztowa 23, parter. zdg 80 950

Korepetytorki
do łaciny i francuskiego poszu-
kuje. Oferty Kurjer Poznański
zdg 81 058

Lekcji
języka francuskiego dla 11 let-
niej dziewczynki poszukuje. —
Oferty podaniem ceny Kurjer
Poznański zdg 80 896

Pokój
skromny Ostroroga bez utrzy-
mania studentce za korepetycje. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 80 795

Angielskiego
udziela lekcji młodej inteligent-
nej osobie za głosne czytanie. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 80 474

Najlepiej wyuczyć się można
króju
szycia, modelowania
przy pomocy przyrządów Patron-
Express prof. króju

Lewarskiego
informacje bezpłatnie
Tomaszewski
Pocztowa 1. zdg 81 360

Pensjonat
wzorowy dla uczennic. Opłata
nieka. Marcinkowskiego 19, II.
zdg 81 175

Kursy
handlowe Sawickiego, pl. Wolno-
ści 2. Kurs 7 stycznia.
zdg 81 269

Szkoła tańców
Kledecka - Mikolajczak. Św. Jó-
zefa 6. Komplet czwartego go-
dzina dwudziesta. Pg 2 156-57,372

Szkoła tańców
baletmistrza Szczurka
Młyńska 3. zdg 523

25. MUZYKA

Lekcyj
gry na oferte udziela dyplomo-
wana nauczycielka. Aleje
Marcinkowskiego 1, m. 8 (dom
narożnikowy). zdg 80 470

Pianina
transportuje zł 8. —. Drygas.
Podgórna 10a. zdg 81 023

Pianina
na zabawy wypożyczam. Drygas
Podgórna 10a. zdg 81 021

Fortepiany
fisharmonje napraw-
iam, stroje, mo-
dernizuje, politu-
je fachowo najtaniej
mistrz budowy for-
tepiantów Drygas,
Poznań, Podgórna
10a. zdg 81 022

Gry
fortepianowej udzielam tanio. —
Renzowa, Poznań, Dąbrowskiego
nr. 5. zdg 81 085/6

Maria Szczerbińska, Al.
Marcinkowskiego 21
Wodna 8 — Pianistka dyplomo-
wana rozpoczyna naukę 2-go.
zdg 81 126

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych.

Zdolna
buchalterka - bilansistka
wieloletnia samodzielność,
znajomość różnych systemów,
— pierwszorzędne referencje poważ-
nych firm, szuka posady. Zgło-
szenia Kurjer Poznański, Poznań,
Św. Marcin 70 pod zg 76 628

Asystent
farmacji z wieloletnią praktyką,
katolik, samotny, poszukuje po-
sady. Warunki do omówienia. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 79 717

Dla syna 15 letniego
poszukuje praktyki w składzie
kolonialnym lub żelaza. Miejsco-
wość obojętna. Łask. oferty pod
zg 79 539 Kurjer Poznański

programy radiowe

OGÓLNOPOLSKIE

Sroda, 1 stycznia 1936 r.
9.00 aud. por.: 9.50 dzień. 10.00
trans. nabożeństwa z Krakowa
z klasztoru OO. Franciszkanów
w Panewnikach; 12.15 powtórze-
nie Polskiego Koncertu Europejs-
kiego. Wyk. P. R., Szlemięńska
(śpiew), Umińska (skrz.). i
Sztopmaka (fort.); 13.20 fragment
słuchowiskowy z „Wieczoru
Trzech Króli” Szekepara; 14.00 —
„Nowy Rok” — humoreska B.
Prusa; 15.00 „Godzina rolnika”;
16.00 „Miesiącokwiecie” — pach-
leczyki aud. dla dzieci; 16.20 re-
cital wiolonczelowy K. Wilko-
mierskiego; 16.50 „O muzyce w
Polskim Radiu”; 17.05 muzyka
tanieczna; 18.05 „Świat się śmie-
je”; 18.15 arje i pieśni w wyko-
naniu Stani Zawadzkiej (Pozn.);
18.40 „Skąd się biera dziurki w
serce szwajcarskim?” — słuchow-
isko (Lw.); 19.50 reportaż aktu-
alny; 20.00 „Gawaltu ratujcie!” —
wesoła audycja muzyczna ze
Lwowa; 20.55 „Zgłoszenia dla An-
tenatów”; 21.00 „XVIII-ta audy-
cja z cyklu „Twórczość Fryde-
ryka Chopina” (1810-1849); 21.35
„Rozmowa Starożytności z No-
wym” — audycja Hemara; —
21.50 sport; 22.05 muzyka tane-
czna m. ork. P. R.

Czwartek, 2 stycznia.
Warszawa — 6.30 aud. por.: 7.20
dziennik; 12.03 dziennik; 12.15
koncert zespołu Serejskiego; 13.00
koncert ork. 58 p. p. (Pozn.);
13.25 chwila gospodarstwa do-
mowego; 15.15 wiad. o eksp.; 15.30
Janina Godlewska i Andrzej Bo-
gucki śpiewają piosenki; 16.00
„Gadanka Starego Doktora” —
aud. dla dzieci; 16.45 „Cała Pol-
ska śpiewa” — kolędy w wyk.
wielkiego zesp.; 17.05 „Srebrny
liść dla szarego człowieka” — re-
portaż; 17.20 popularne utwory
Sibeliusa wyk. ork. Hermara;
17.50 „Książka i wiedza”; 18.00
rec. fort. J. Rosenberga-Schinde-
rowej; 18.55 „Poznajmy przyniesi
finansowo — rolne”; 19.55 sport;
19.50 pog. aktualna; 20.00 muzy-
ka tanechna m. ork. P. R.; 20.45
dziennik; 20.55 „Obrona przeciw-
lotniczo — gazowa” — poradanka;
21.00 premiera słuchowiska oryg.
„Biedna miłość” Pawlikowskiej-
Jasnorzewskiej; 21.35 „Nasze pie-
śni” — W progr.: utwory Karo-
la Szymanowskiego w wyk. Kor-
win Szymanowskiej; 22.00 IX
audycja z cyklu „Kwartet Hay-
dna”. W progr.: Kw. g-moll op.
74 nr. 3. R. Reitergen. Wyk. Jahn-
ke, Witkowski, Schule i Dan-
czowski (Pozn.).

WARSAWA

Sroda, 1 stycznia 1936 r.
Warszawa — 9.03 muzyka z
płyt; 9.40 program; 11.30 płyty
(po naboż.); 12.03 przegląd tea-
tralny; 13.30 arje i pieśni w
wyk. Kiepur; 14.20 muzyka lek-
ka z płyt; 15.00 audycja dla
wszystkich z Wilna; 19.10 płyty;
19.40 program; 23.05 muzyka ta-
nechna. W przerwie o godz. 23.30
mówić będzie w jez. ang. i fran.
Podolski do słuch. zagran.

Czwartek, 2 stycznia.
Warszawa — 6.50 i 7.30 muzyka
lekka z płyt; 7.50 program; 13.30
muzyka lekka z płyt; 15.20 gieł-
da; 16.15 arje i pieśni wyk. Olga
Woźniakowa (sopran); 18.30 „Co
się dzieje z projektem budowy
krytyj pływalni w Poznaniu” —
pog. (wygl. red. Zd. Antonie-
wicz); 18.40 „Jak spędzić święto-
?” — 18.45 program; 18.55 „Nowe
fundacje literackie w Poznaniu” —
feljton; 19.10 koncert rekla-
mowy; 19.35 sport; 22.30 muzyka
lekka z płyt.

na srode:
6.00 Hamburg. Koncert portu-
wy.
7.30 Praga. Koncert z Karlo-
wych Varów.
8.30 Praga. Koncert solistów.
10.00 Lipsk. Koncert poranny.
10.20 Praga. Muzyka noworoczna.
10.40 Wrocław. Recital fortep.
11.10 Praga. Sentet. Es-dur
Beethovena. 11.45 Wiedeń. Kon-
cert symfoniczny.
12.00 Sztutgart. Koncert — „nd-
niowy. 12.30 Budapeszt. Muzyka
cygańska.
13.30 Beromuenster. „Dafnis i
Chloe” — operetka Offenbacha.
14.00 Wrocław. Muzyka tanechna.
Lipsk. Muzyka ludowa. 14.15
Sztutgart. Wesoła muzyczna.
14.30 Koenigsbust. Wesołe roz-
maitości.
15.30 Lipsk. Koncert kwartetu
Dreżdeńskiego. 15.40 Wiedeń.
Utwory Beethovena.
16.00 Paris PTT. Opery ko-
miczne. 16.00 Praga. „Ozar mu-
zyki Dworzaka” — koncert nowo-
roczny. Frankfurt. Wesoły kon-
cert noworoczny.
17.00 Wiedeń. Koncert popular-
ny. Rzym. Koncert symf. z Au-
gusteo. Budapeszt. Muzyka jaz-
zowa. 17.15 Bukareszt. Muzyka
lekka. Anglia (Reg. Progr.) Mu-
zyka lekka.
18.00 Budapeszt. Koncert kwin-
tetu węgierskiego. Leningrad.
Koncert symf. 18.05 Monachium.
„Tristan i Izolda” — opera R.
Wagnera. (Tr. z Opery Pań-
stwowej). 18.15 Królewiec. Kon-
cert popularny. 18.30 Ryga. „Car-
men” — opera Bizeta (

Biuralista - ksiązkowy
przyjmuje posadę inkasenta, woznego lub inna, zloże kaucję bankową 500 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 958

Ogrodnik
lat 28, z praktyką 10-letnią w handlowych zakładach i majątkach, obeznan z pracą w swym zawodzie, zna pszczeniectwo, posiada dobre świadectwa i polecenia poszukuje posady od 1. 2. 1936 lub później. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 81 036

Sekretarka adwokacka
pisząca biegle na maszynie z długoletnią praktyką szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 039

Nadzwyczaj obowiązkowa
młoda inteligentna siostra przyjmie zaraz posadę do dzieci; także jako wyreczytelka, zarządczyni. Bardzo poważne referencje. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 81 050

Kasjer - gorzelany
dobry fachowiec prowadzi fachowo wszelkie książki gospodarcze, kasowość, korespondencje polsko-niemieckie, pisze biegle maszyną, opracowuje jako były podatnik, wszelkie sprawy podatkowe, poszukuje posady żonatego zaraz lub później. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 80 805

Dziewczyna
młoda, pracowita, rzetelna, z dobrem poleceniem od zaraz szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 385

Służąca
z własną pościelą poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 358

Krawcowa
dobra praktyka 2 zł dziennie poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 357

Ekspedjent
dekorator blawatnik, dzielny w swym zawodzie, poszukuje posady. Miejsce obojętne. Oferty Kurjer Poznański zdg 4637

Czeladnik
piekarski z kilkuletnią praktyką i kartą rzemieślniczą szuka od zaraz posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 119

Młynarz
z kaucją, w średnim wieku, mający wszechstronną praktykę — znający prowadzenie i reparacje motorów esaco-gazowych poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 337

TEATRY

TEATR POLSKI: Wtorek, 31. 12. „Piosenka o Nadinie”.
Środa, 1. 1. o godzinie 16: „Piosenka o Nadinie”.
Środa, 1. 1. o godzinie 20: „Piosenka o Nadinie”.
Czwartek, 2. 1. „Piosenka o Nadinie”.

TEATR WIELKI (Opera): Wtorek, 31. 12. o godzinie 20: „Rose-Marie”.
Wtorek, 31. 12. o godzinie 23.45: Noc sylwestrowa.
Środa, 1. 1. „Rose-Marie”.
Czwartek, 2. 1. Przedstawienie sylwestrowe.

TEATR NOWY: Wtorek, 31. 12. „Manuela”.
Wtorek, 31. 12. o godz. 23: „Nasze maleństwo”.
Środa, 1. 1. o godzinie 16: „Nasza szopka”.
Środa, 1. 1. o godzinie 20: „Nasze maleństwo”.

KINA

Poznań, wtorek, 31. 12.
ALKAZAR: „Bezdomny”.
APOLLO: „Księżniczka Czardasza”.
CORSO: „Miłość Tarzana”.
GONG: „Casanowa”.
GWIAZDA: „Dla ciebie śpiewam”.
METROPOLIS: „Księżniczka Czardasza”.
OSWIATOWA T. C. L.: „Pieśń milionów”.
RENAISSANCE: „Legion Nieustraszonych”.
SŁOŃCE: „Indyjscy piechurzy”.
SFINKS: „4 1/2 muszkieterów”.
SWIT: „Pat i Patachon jako bezdomni”.
TECZA-Lazarz: „Kocham wszystkie kobiety”.
TECZA-Wilda: „Imitacja Życia”.
WILSONA: „Poszukiwaczki złota”.

Służący
z przesłano 2-letnią praktyką szuka posady w mniejszych domach od 1. 2. najchętniej w Poznaniu. Łask. oferty Kurjer Poznański zdg 81 124

Posługi
poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 139

Posady
poszukuje do wszystkiego młodsza. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 132

Starsza
osoba poszukuje posługi, gotowania, praniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 172

Panienska
inteligentna szuka jakiegokolwiek pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 238

Kucharka
restauracyjna, doświadczona, uczciwa, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 277

Dziewczyna
uczciwa, dobrze polecona, samodzielnie gotowaniem, dłuższe świadectwa, przyjmie posadę od 1 lub 15. do wszystkiego, lepszym domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 298

Poszukuje
posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 316

Pokojowa
hotelowa, kilkuletnia praktyka. Język polski i niemiecki szuka od zaraz posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 414

Panienska
kochająca dzieci szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 421

Uczniwa
z gotowaniem szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 422

Za radiotechnikę lub radiotelegrafistę
pragnie się wyuczyć, ewentualnie szukać praktyki. Skromne wymagania. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 318

Bufetowa
młodsza kilkuletnia praktyka poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 376

Młodszy
urzędnik gospodarczy, 5-letnia praktyka, szkoła rolnicza, poszukuje posady. Łaskawe oferty Agencja Kurjera Poznańskiego Sieraków Wlkp. zdg 4 629

Książkowość uproszczoną
zakładam i prowadzę. Tani abonament także zamieszcowo. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 81 264

Ekspedjentka
rutynowana branży piekarsko-cukierniczej, lat 20, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 273

Ekspedjentka
do składu kolonialnego lub piekarni poszukuje posady, złoży kaucję. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 398

Biurowa
poszukuje posady władze poprawnie polskim i niemieckim, złoży kaucję. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 397

Naucz.-wychowawczyni
poszukuje posady prywatnie lub przedszkolu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 81 397

Panienska
pragnie wyuczyć się gotowania, najchętniej w majątku od zaraz lub później. Maria Czerwińska, Grzymysław, poczta Śrem. zdg 80 814

Nauczycielka
dyplomowana, starsza, szuka posady. Karpowicz, Bydgoszcz, ul. Śniadeckich 29 — 13. zdg 80 818

Dziewczyna
do dzieci długoletniemi świadectwami poszukuje posady od 1. 2. najchętniej do niemowląt lub pokojowej. Walerja Brodzianka, Poznań, Grotte 3, m. 8. zdg 80 446

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady do wszelkiej pracy od 1. 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 688

Biuralistka
młoda matura, praktyka, szuka posady, godziny popołudniowe. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 075

Robotnik
uczciwy, kaucja szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 153

Panna
inteligentna, młodsza z kaucją szuka posady od zaraz. Miejsce obojętne. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 147

27. WOLNE MIEJSCA
Szofer - rzeźnik
potrzebny. Bydgoszcz, Matejki 8 zdg 19 763

Dzielny przedstawiciel
na prowincję na Wielkopolskę potrzebny od zaraz. Zgłoszenia z referencjami „Czerania”. Fabryka św. Ostrów Wlkp. zdg 80 324

Ekspedjentka
działa z branży skórzanego odzieżnictwa i fotograf. do ekspedycji Kurjera Pozn. zdg 80 444

Przedstawiciele
dla poważnej firmy poszukujemy we wszystkich miastach. Wymagana kaucja około 500 — złotych. Dobra egzystencja. Artystyczne projekty nowoczesnej dekoracji okien wystawowych. Oferty pod „Rentowne zastępstwo” do „Par”. Katowice. Pg 2152-71.85

Nauczycielka
od 10. 1. 36. na wieś do 3 dzieci 7, 10, 11 lat, z prawami naucz. Odpisy świadectw i referencje pod zdg 80 803 Kurjer Pozn.

Magistrowi
z niemieckim na skromnych warunkach poszukuje od 1 lutego aptekę w Smiglu. zdg 502

Dobry służący szofer
ze świadectwami potrzebny od marca lub kwietnia do dworu. Zgłoszenia z odpisami świadectw i warunków pod zdg 80 236 Kurjer Poznański.

Kucharka
lub dziewczyna do gotowania, nawiąskos uczciwa do restauracji potrzebna. Wodna 24. zdg 80 991

Starsza służąca
zupelnie samodzielna, perfekcyjnie gotowaniem, dobre świadectwa dla 2 osób, język niemiecki od zaraz potrzebna. Drużbackiej 5 m. 8. zdg 81 025

Poszukuje
od zaraz na wyjazd za Warszawę panią uczciwą z lepszymi rodziną do dwójki dzieci. Władomysłowa ul. Dąbrowskiego 133 Schmidt. zdg 81 080

Bona - freblanka
z niemieckim do 2-ga dzieci od 1. lub 15. 1. Zgłoszenia z I. referencjami ul. Fredry 8, od 1-2 Doc. Dr. Żuralska. zdg 80 891

Chłopiec
do posyłek. Cukiernia Pfizner, Stary Rynek 6. zdg 80 934

Polecona
pielęgniarka znająca masaż i gotowanie, dobrze pisząca i czytająca. Od 12-6. Prądzynskiego 10, m. 6 zdg 81 037

Służąca
potrzebna. Wielkie Garbary 29, m. 11. zdg 81 040

Ekspedjentka
rzeźnicza kaucja zaraz. Zgłoszenia Dąbrowskiego 51. zdg 81 049

Służąca
samodzielną, do gotowania, potrzebna. Matejki 40/41, m. 14. zdg 81 063

Dziewczyna
posług z Jezyc, Dąbrowskiego 56 m. 10 zdg 81 074

Służąca
do restauracji, uczciwa z praniem zaraz. Restauracja, Półwiejska 5 zdg 81 143

Stolarz
samodzielny do prowadzenia średniego warsztatu z maszynami na prowincję potrzebny. Zgłoszenia kawiarnia św. Marcin 31. zdg 81 386

Dentysty
poszukuje celem współpracy. — Oferty Kurjer Poznański zdg 81 201

Służąca
samodzielna, tylko z dobrem gotowaniem potrzebna od 1. 1. 1936 r. Zgłoszenia ulica Szewska 1, mieszkanka 22. zdg 81 197

Bufetowa
kaucja potrzebna. Grunwaldzka 11. zdg 81 391

Prasowaczka
potrzebna na stałe zaraz. Adres Kurjer Poznański zdg 81 185

Posadę
w przedsiębiorstwie przemysłowym otrzyma inteligentny pan lub przystojna pani za pożyczkę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 81 182

Żelazniak
i starsza ekspedjentka do porcelany, zaraz potrzebni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 79 875

Fryzjerka
od zaraz. A. Kasprzycki, Oborniki. Poznańska 2. zdg 4 636

Kierownik
techniczny, samotny, doświadczony, energiczny do prowadzenia warsztatów maszyn rolniczych natychmiast potrzebny. Oferty odpisy świadectw, wysokość wynagrodzenia. Inowrocław. Skrytka 52. zdg 4 633

Dziewczynę
do wszystkiego. Dąbrowskiego 5, mieszkanka 6. zdg 81 094

Panienska do bufetu
od 1 lub 15 stycznia 36 potrzebna. podanie wieku oraz pensji przy wolnym utrzymaniu do restauracji dworcowej w Zbaszynie. zdg 80 619

Kucharka
restauracyjna potrzebna. Becker Nast., Poznań, 3. Maja 5. zdg 81 100

Dziewczę
posyłek. Wodna 17/18, skład cukiernik. zdg 81 089

Ekspedjentka
młodsza, do kolonialki, kaucja 300.—, warunki. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 224

Woźny
pożyczka 300. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 131

Fryzjerka
Marek. Focha 33. zdg 81 129

Służąca
bez gotowania, język niem. pożądana. Wołyńska 12. zdg 81 171

Czeladnik
rzeźniczy — posada pierwszego z dłuższą praktyką, w większym warsztacie w Poznaniu potrzebny. Odpis świadectw pożądan. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 163

Korespondentka
z doskonałym francuskim, niemieckim w piśmie, maszynie, dłuższą praktyką potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 161

Ucznia
fryzjerskiego przyjmuje. Pocztowa 22. zdg 81 268

Służąca
10 zł. Okrodowa 4. skład. zdg 81 262

Fryzjer
od zaraz. Wodna 21. zdg 81 261

Agentów
do sprzedania narzędzi rolniczych po wsiach poszukuje „Zniwo”. Lwów, Kuszewicza 6. zdg 81 162

Służąca
przychodnia potrzebna. Łazarz, Sezanieckiej 5, mieszkanka 6. zdg 80 966

Rządca
gospodarczy potrzebny zaraz. — Oferty świadectwa, życiorys, podanie warunków do Kurjera Poznańskiego zdg 80 968

Uczeń kelnerski
potrzebny. „Moulin Rouge”. — Kantaka 8/9. zdg 80 975

Bona
z praktyką potrzebna. Warunki i odpisy świadectw do Kurjera Poznańskiego zdg 81 226

Dziewczyna
praniem, gotowaniem. Focha 36, m. 9. zdg 81 346

Fryzjer
męski, dobry w tym dziale, syn kolegi, który chce uzupełnić damskie i perukarstwo, potrzebny — Kozłowski, Rumia, p. Gdynia, Tredera 82. zdg 81 335

Chłopiec
do papierosów potrzebny. Gąsiorowskich 10 m. 17. goz. 17. zdg 81 407

Fotograf
wszechstronnie uzdolniony potrzebny. Oferty życiorysem Kurjer Poznański zdg 81 424

Majster (owa)
energiczny(a) potrzebny(a) do fabryki cukrów. Odpisy świadectw, podanie pretensji pod zdg 81 417 Kurjer Pozn.

Chłopca
do posyłek poszukuje firma zbożowa. Zgłoszenia pisemne do skrzynki pocztowej 187. zdg 81 426

Pracownik
inteligentny z udziałem 5000 zł potrzebny do poważnego przedsiębiorstwa w Bydgoszczy. — Udział zabezpieczony podwójnie. Pensja 200 zł plus procent od udziału. Zgłoszenie pisemne — Bydgoszcz, ul. Grodzka 21, Radca Tadeusz Abramowicz. zdg 81 379

Początkującą
siłę biurową, piszącą na maszynie przyjmie biuro adwokackie. Oferty z życiorysem i odpisem świadectw. Kurjer Poznański zdg 81 429

Dzielny fryzjer
damek jako wspólnik z gotówką 500 zł może się natychmiast zgłosić. Zakład dobrze prosperujący. Stanisław Nawrot, Katowice, ul. Słowackiego 39. zdg 79 73

Posługaczka
Sozanieckiej 7, m. 3, goz. 15. zdg 81 266

Panienska
do kawiarenki potrzebna. Stary Rynek 17. zdg 81 251

Uczeń
Rzeźnictwo — Chwaliszewo 34. zdg 81 246

Posługaczka
młodsza całodzienna potrzebna. Śniadeckich 24, m. 6. zdg 81 284

Dziewczyna
potrzebna. Kramarska 21/22, m. 30. II piętro. zdg 81 292

Inkasent
potrzebny, kaucja. Al. Piłsudskiego 1, m. 12. zdg 81 181

Paramint

odkaza

krtań i jamę uslną

ng 19 061/2

Skrzypka
piewszorzednego, który więcej instrumentów gra oraz śpiewa. Zgłoszenia Kawiarnia „Grand”. Chorzów I, ul. Wolności 34. Pg 2 163-71.86

Majstra
do wyrobów bakelitowych poszukujemy. Zgłoszenia świadectw do „Par”. Toruń, Szeroka 46. Pg 2 161-64.185

Posługaczka
Mostowa 5, m. 7. zdg 81 401

Fryzjerka
stała posada zaraz potrzebna. Kapela, Środa, Dąbrowskiego 21. zdg 81 193

28. ROZRYWKA
4 1/2 muszkieterów prześliczne melodie nieodparty bezustanny śmiech wytwórni arcykomizm. Kinoteatr „Sfinks” zdg 80 523

Najpiquantniejsza
komedia muzyczna „Poszukiwaczki złota”. Kino Wilsona. zdg 80 985

Kinoteatr
„Gwiazda” Al. Marcinkowskiego 28. — Od wtorku dnia 31. 12. br. najpiquantniejszy film muzyczny „Dla ciebie śpiewam” Jan Kiepura, Marta Eggerth. zdg 81 054

Kino Tęcza Wilda
Imitacja życia. zdg 81 200

Przedłużamy
jeszcze tylko do czwartku na życzenie publiczności piękny film „Casanowa” z Możuchinem. Kino „Gong”. portj 2934

Będiesz szczęśliwy
przy smacznym śniadaniu w „Louvre” najsympatyczniejszym lokalu w Poznaniu.

„Louvre”
Restauracja i winiarnia. Aleje Marcinkowskiego 27. zdg 501

Londyńska
Masztalarska urządz. Noc sylwestrowa moc niespodzianek. Dancinę doborowa orkiestra. zdg 81 195

Jak
nowocześnie swój radiodiodniak przerobić lub wymienić na nowoczesny w laboratorium Radioeksperta. zdg 81 402

PHILIPS, KOSMOS i inne od 78,— zł
19 miesięczne spłaty — Pożyczkę Narodową PATEFONY 49,— - PŁYTY nowości 1,15 Wylączna sprzedaż

Baterji - Anod „Centrum” 100 v. 9,40
Tanio przybory elektrotechniczne, gazowe rowerowe i radjowe.

Struny do skrzypiec, gitar i mandolin
ASYGNATY „KREDYT” d 5 245

KAMIŃSKI
Poznań, Stary Rynek 13/14

Humor zagraniczny

— Co się dzieje? Gdzie pędzisz?
— Spytaj się konia!

(„Tribuna” — Rzym). S. F.

Co futro — to Edmund Rychter — co palto — to Edmund Rychter — co ubranie — to Edmund Rychter, Poznań, Ostrów Wielkop

Przedpłata

na miesiąc styczeń 1936 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji z 3.20, w agencjach w mieście z 3.50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu z 3.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie z 4.14, kwartalnie z 12.40, pod opaską miesięcznie w Polsce z 4.50, w innych krajach z 9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświatycznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiały poświęcone danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72.

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr., na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr., na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr., przed wiadomościami potocznymi 200 gr. od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża. do wydania głównego (wieczornego) „dobre” do g. 11.10, w dni przedświąteczne do g. 11.00, większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówek); słowo nagłówek (tłuste) 25 gr., każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matryce, wydawnictwo nie odpowiada.